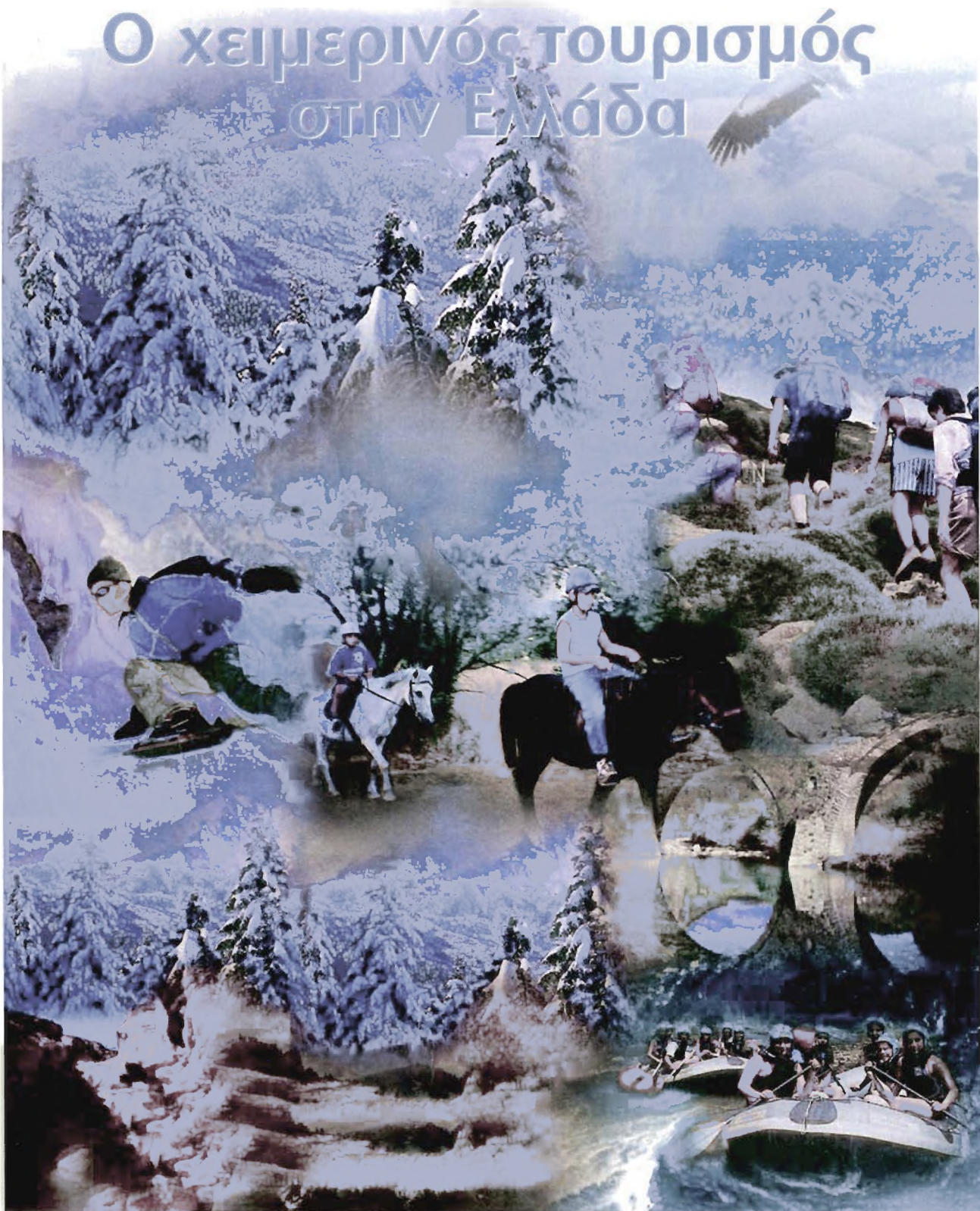

Τ.Ε.Ι.: ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΥ
ΣΧΟΛΗ: Σ.Δ.Ο.
ΤΜΗΜΑ: Σ.Σ.Ο.Ε.

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΘΕΜΑ:

Ο χειμερινός τουρισμός στην Ελλάδα

ΣΠΟΥΔΑΣΤΕΣ

ΓΚΟΥΣΤΗ ΑΝΔΡΟΜΑΧΗ
ΖΑΝΝΙΑΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ

ΕΙΣΗΓΗΤΡΙΑ

ΚΟΥΣΟΥΡΗ ΟΛΥΜΠΙΑ

ΜΕΣΟΛΟΓΓΙ 2003

TEL RESOLUTION
Member
Age 740

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Πρόλογος	3
----------	---

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ

1.1. Γενικά	5
1.2. Η έννοια του τουρισμού	6
1.3. Στοιχεία σύνθεσης του τουριστικού φαινομένου	8
1.4. Τα είδη του τουρισμού	9
1.5. Η σημασία του τουρισμού στην ανάπτυξη μιας χώρας	12

ΚΕΦΑΛΑΙΟ

Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

2.1. Εισαγωγή	15
2.2. Διαχρονική Εξέλιξη του τουρισμού στην Ελλάδα	18
2.3. Συγκριτικά στοιχεία ανταγωνιστικότητας της Ελλάδας με άλλες χώρες της Μεσογείου	19
2.4. Τάσεις και Προοπτικές	25
2.4.1 Οι επιπτώσεις των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004 στον Τουρισμό	26

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

Ο ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΧΕΙΜΕΡΙΝΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ

3.1. Εισαγωγή	31
3.2. Το τουριστικό πλήθος της χειμερινής περιόδου	32
3.3. Ειδικές τεχνικές υποδομές	35

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

Ο ΧΕΙΜΕΡΙΝΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

4.1.	Η εξέλιξη του χειμερινού τουρισμού στην Ελλάδα	44
4.2.	Το πρόβλημα της εποχικότητας	51
4.3.	Χειμερινός Τουρισμός και Ειδικές Τουριστικές Υποδομές	54
4.3.1	Συνεδριακός Τουρισμός	55
4.3.2	Ιαματικός Τουρισμός	58
4.3.3	Αθλητικός Τουρισμός	60
4.3.4	Αγροτουρισμός	62
	Συμπεράσματα	65
	Βιβλιογραφία	68
	Χρήσιμες Διευθύνσεις στο Διαδίκτυο	69
	Νομοθεσία σχετική με τις Τουριστικές Επενδύσεις	70
	Παραρτήματα	
-	Αναπτυξιακός Νόμος (2601/98) Τουριστικός Κλάδος	75
-	Πρόγραμμα Προβολής του Χειμερινού Τουρισμού (ΕΟΤ)	99
-	Προσδιορισμός Τουριστικών Καταλυμάτων ως εγκαταστάσεων ανάπτυξης του Αγροτικού Τουρισμού (ΕΟΤ)	103

Πρόλογος

Ο τουρισμός στην Ελλάδα τις δύο τελευταίες δεκαετίες αποτελεί μία από τις πιο γρήγορα αναπτυσσόμενες αλλά και πιο κερδοφόρες οικονομικές δραστηριότητες στο σύνολο της εθνικής μας οικονομίας, συμβάλλοντας στο 7% του Ακαθάριστου Εθνικού Προϊόντος, καλύπτοντας το 29,3 % του ισοζυγίου πληρωμών και απασχολώντας περίπου 700.000 εργαζόμενους .

Με την παρούσα εργασία «Ο Χειμερινός Τουρισμός στην Ελλάδα» επιδιώκουμε να προσεγγίσουμε μια μορφή του τουρισμού η οποία εστιάζει σε μια χρονική περίοδο που για την χώρα μας εθεωρείτο τουλάχιστον μέχρι πρότινος «αντι-τουριστική», αφού το ποσοστό που καλύπτει ο αλλοδαπός τουρισμός αυτής της περιόδου αντιπροσωπεύει μόλις το 9% επί του συνολικού ετήσιου αλλοδαπού τουρισμού.

Σκοπός της εργασίας δεν είναι να βρεθούν οι αιτίες για τις οποίες δεν αναπτύχθηκε ο χειμερινός τουρισμός στην Ελλάδα -ας μην ξεχνάμε εξάλλου, ότι το κύριο τουριστικό μας προϊόν για αρκετές δεκαετίες ήταν «ο ήλιος και η θάλασσα» - αλλά μέσα από την ανάλυση αυτών των αιτιών να διαγνωσθούν οι λόγοι για τους οποίους αναζητάμε το χειμερινό τουρισμό σήμερα αλλά και κάτω από ποιες συνθήκες θα μπορεί να γίνεται λόγος για τη βιώσιμη ανάπτυξή του στη χώρα μας.

Για την επίτευξη αυτού του σκοπού θεωρήθηκε αναγκαία η συγκριτική παρουσίαση του χειμερινού τουρισμού σε σχέση με τον ετήσιο τουρισμό αλλά και σε σχέση με τον τουρισμό των ανταγωνιστριών χωρών, που προσφέρουν το ίδιο «προϊόν». Δυστυχώς, τα επίσημα στατιστικά στοιχεία (όπως και η μικρή βιβλιογραφία) αντικατοπτρίζουν την απουσία συγκεκριμένης στρατηγικής από το κράτος αλλά και την έλλειψη υπευθυνότητας από τους συσχετιζόμενους με το αντικείμενο φορείς (ταξιδιωτικά γραφεία, ξενοδοχεία

και καταλύματα συνεδριακά κέντρα, χώρους άθλησης, λιμάνια, αεροδρόμια κ.λ.π).

Η εργασία διαρθρώνεται σε τέσσερα κεφάλαια όπου: Στο Πρώτο Κεφάλαιο αναφέρονται οι βασικές έννοιες του τουρισμού, τα στοιχεία που συμπεριλαμβάνει καθώς και οι κυριότερες διακρίσεις του ανάλογα με τον τόπο, το χρόνο, το σκοπό για τον οποίο διενεργείται καθώς και το χαρακτήρα του τουριστικού πλήθους.

Το Δεύτερο Κεφάλαιο, εστιάζει στην ελληνική τουριστική πολιτική, την διαχρονική εξέλιξή του αλλά και τη σχέση του με τις ανταγωνίστριες χώρες, ενώ γίνεται και μία γενική αναφορά στα οφέλη που μπορεί να αποκομίσει από την Ολυμπιάδα του 2004.

Στο Τρίτο Κεφάλαιο, γίνεται αναφορά στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά που παρουσιάζει ο χειμερινός τουρισμός, κυρίως ως προς το πλήθος που επιλέγει αυτήν την μορφή τουρισμού αλλά και τις ειδικές τουριστικές υποδομές που πρέπει να υπάρχουν για την προσέλκυση αυτού του πλήθους.

Το Τέταρτο Κεφάλαιο, αναφέρεται στο χειμερινό τουρισμό όπως αυτός πραγματώνεται στην Ελλάδα διαχρονικά και σε σχέση με τις ανταγωνίστριες χώρες, εστιάζοντας σε μερικές ειδικές μορφές τουρισμού, όπως ο Συνεδριακός, ο Αθλητικός, ο Ιαματικός και ο Αγροτουρισμός.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1ο

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ

1.1. Γενικά.

Ο τουρισμός ως φαινόμενο μετακίνησης ανθρώπων από ένα μέρος σε ένα άλλο με σκοπό την αναψυχή και την ξεκούραση, επαγγελματικές ή εκπαιδευτικές δραστηριότητες ή ακόμη για θρησκευτικούς, αθλητικούς ή ιαματικούς λόγους δεν είναι μια καινούργια πρακτική.

Ωστόσο, ο τουρισμός με τη σημερινή του μορφή είναι πράγματι κατάκτηση του ανθρώπου του 20^{ου} αιώνα και συγκεκριμένα της μεταπολεμικής περιόδου. Σε αυτό συνέβαλλαν μια σειρά εξελίξεων ευρύτερου οικονομικού και κοινωνικού χαρακτήρα, οι οποίες είτε άμεσα είτε έμμεσα οδήγησαν στην άνοδο του βιοτικού επιπέδου του μέσου νοικοκυριού, δίνοντάς του τη δυνατότητα για τουρισμό.

Τέτοιες εξελίξεις ήταν:

- η συσσώρευση πληθυσμού στα μεγάλα αστικά κέντρα, η οποία δημιούργησε καταρχάς ψυχολογική πίεση και μετά την ανάγκη για «φυγή στην ύπαιθρο»
- η ανάπτυξη των συγκοινωνιών, τόσο αριθμητικά – κάνοντάς τα προσιτά στους περισσότερους, όσο και γεωγραφικά - ανοίγοντας «δρόμους» και σε πιο μακρινά γεωγραφικά διαμερίσματα.

- η ανάπτυξη των τηλεπικοινωνιών επίσης, διεύρυνε τους ορίζοντες του μέσου ανθρώπου, δίνοντάς του εικόνες και ήχους από άλλα μέρη
- η ανάπτυξη οργανωμένων τουριστικών εγκαταστάσεων (όπως ξενοδοχεία, κατασκηνώσεις κ.α.) δίνοντας την ευκαιρία ακόμη και σε όσους δεν είχαν εξοχική κατοικία να κάνουν τουρισμό.
- Τέλος, οι εξελίξεις στις εργασιακές σχέσεις με πιο σημαντική-σχετικά με τον τουρισμό- της καθιέρωσης της άδειας μετ' αποδοχών, δημιουργώντας στον εργαζόμενο την αίσθηση των «πληρωμένων διακοπών».

«Κάθε άτομο έχει δικαίωμα ανάπαυσης καισχόλης και λογικού περιορισμού της διάρκειας της εργασίας καθώς και περιοδικής άδειας με αποδοχές.»

Γ.Σ Ηνωμένων Εθνών (Ο.Η.Ε)
10 Δεκεμβρίου 1948

Οι παραπάνω εξελίξεις, καθώς και άλλες λιγότερο ή περισσότερο σημαντικές για κάθε χώρα ή περιοχή οδήγησαν στην ραγδαία ανάπτυξη του τουρισμού συμπεριλαμβάνοντάς τον στις οικονομικές δραστηριότητές τους (και μάλιστα σε χώρες όπως η Ελλάδα σε μία από τις σημαντικότερες).

1.2. Η έννοια του Τουρισμού

Σύμφωνα με τον Ο.Η.Ε και τον Παγκόσμιο Οργανισμό Τουρισμού, (Π.Ο.Τ) τουρισμός είναι: «Ταξίδια για δουλειές, ιατρική περίθαλψη, θρησκευτικούς λόγους, σπουδές, οικογενειακές υποθέσεις, πολιτιστικές εκδηλώσεις, συμμετοχή σε αθλητικές συναντήσεις ή σε συνέδρια και για αναψυχή».

Είναι σημαντικό να διευκρινιστεί, ότι στον πιο πάνω ορισμό η προσέγγιση της έννοιας δεν αναδεικνύει τον τουρισμό ως πρακτική

μετακίνησης ανθρώπων για κάποιο σκοπό— αν και έτσι φαίνεται αρχικά- αλλά ως αιτία μετακίνησης χρήματος.

Για παράδειγμα, ένας ασθενής που μεταφέρεται στο εξωτερικό για ιατρική περίθαλψη δε θεωρεί τον εαυτό του τουρίστα, ωστόσο από την αρχή του ταξιδιού του και μέχρι την επιστροφή στον τόπο διαμονής του χρησιμοποιεί χρήματα τα οποία θεωρούνται τουριστικό συνάλλαγμα. Το ίδιο συμβαίνει και για έναν προσκυνητή που επισκέπτεται τα Ιεροσόλυμα, για έναν αθλητή που συμμετέχει σε αγώνες ή για έναν φοιτητή κ.λ.π.

Επίσης δεν γίνεται λόγος για τον τόπο και το χρόνο διαμονής στον τόπο προορισμού του, που σημαίνει ότι κάποιος αποκτά το χαρακτηρισμό «τουρίστας» από τη στιγμή της αποχώρησής του από τον τόπο της μόνιμης κατοικίας του προς έναν άλλο για κάποιο σκοπό που δε θα του επιφέρει όμως άμεσα χρηματικά οφέλη. Ωστόσο, ένας φίλαθλος που ακολουθεί την ομάδα του σε μια άλλη πόλη και επιστρέφει αυθημερόν στον τόπο της μόνιμης κατοικίας του δε θεωρεί ότι κάνει τουρισμό.

Βέβαια, σε καθεμία από τις παραπάνω περιπτώσεις, οι άνθρωποι που μετακινήθηκαν από μια περιοχή σε μια άλλη για κάποιο σκοπό (εκτός από εργασία) είτε συνειδητά είτε ασυνείδητα κίνησαν τα « γρανάζια της τουριστικής βιομηχανίας».

Αυτές οι αντιφάσεις δημιουργούνται εξαιτίας της ιδιομορφίας που έχει ο τουρισμός αναγόμενος σε «προϊόν» -και μάλιστα με πολλές μορφές- και τις οποίες επιλύει η επιστήμη της Τουριστικής Οικονομίας. Για το λόγο αυτό εξάλλου τις τελευταίες δεκαετίες αρκετοί οικονομολόγοι και μελετητές αναφέρουν τον τουρισμό ως «βιομηχανία χωρίς καμινάδες»¹ αναδεικνύοντας τόσο τη δυναμική όσο και την ιδιαίτερη θέση που κατέχει στο οικονομικό κύκλωμα.

1. Δροσοπούλου Σ., Αγροτο-τουριστικοί Συνεταιρισμοί, σελ.45

1.3. Στοιχεία Σύνθεσης του Τουριστικού Φαινομένου.

Τα βασικά στοιχεία που συνθέτουν το τουριστικό φαινόμενο² είναι: α) ο τουρίστας, β) το τουριστικό προϊόν και γ) η διοίκηση του τόπου προορισμού. Αναλυτικότερα:

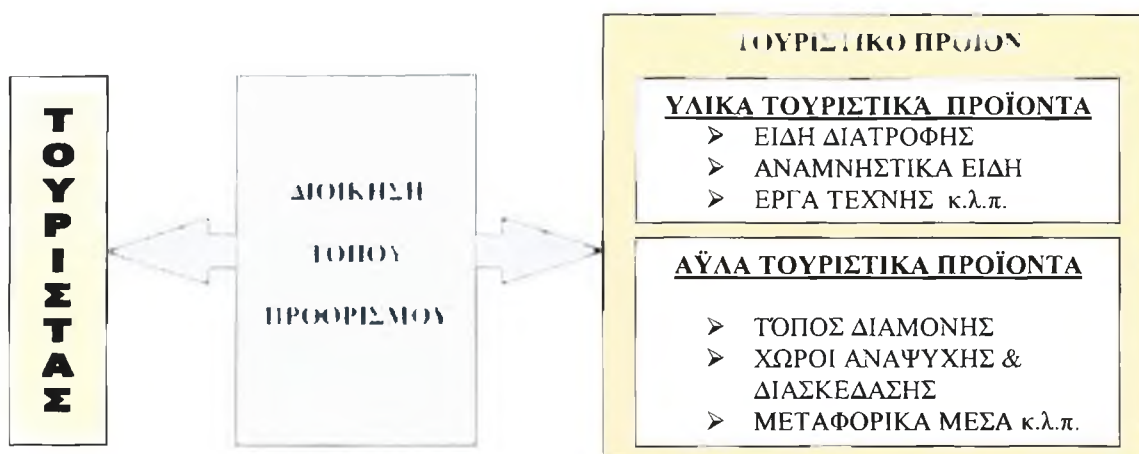
A) Ο Τουρίστας. Για τον τουρίστα, η όλη διαδικασία αποτελεί μια ανάπαυλα από την καθημερινότητά του και επιζητά κατά το χρόνο της διαμονής του να ικανοποιήσει διάφορες επιθυμίες του φυσικές ή ψυχικές. Μεμονωμένα ή ομαδικά, συνειδητά ή ασυνείδητα ο τουρίστας μπορεί να θεωρηθεί τόσο ως καταναλωτής όσο και ως παραγωγός του τουριστικού προϊόντος αφού κάνοντας τουρισμό καλύπτει τις δικές του ανάγκες αλλά και δημιουργεί με τις επιλογές του τις προδιαγραφές του προϊόντος που αναζητά.

B) Το τουριστικό προϊόν. Αν και για αρκετούς ο όρος θεωρείται αδόκιμος, το τουριστικό προϊόν είναι η υλική διάσταση του τουρισμού ή ακόμη καλύτερα είναι το μέσο που δημιουργεί στον τουρίστα την εικόνα ότι κάνει τουρισμό και περιλαμβάνει από το φυσικό περιβάλλον και τα μέσα μεταφοράς των τουριστών μέχρι τις ξενοδοχειακές εγκαταστάσεις και τα αναμνηστικά δώρα (souvenirs).

Γ) Η διοίκηση του τόπου προορισμού. Λέγοντας διοίκηση δεν πρέπει να θεωρούμε μόνο τις αρμόδιες αρχές και τις τουριστικές επιχειρήσεις αλλά και τους κατοίκους όπου έχουν ως μόνιμη κατοικία τους τον τόπο προορισμού των τουριστών. Ουσιαστικά, η διοίκηση είναι αυτή που θα καθορίσει εάν και σε πιο βαθμό θα δεχθεί την εισαγωγή και την επιρροή του τουρισμού στον γεωγραφικό χώρο που καλύπτει.

Στο σχήμα 1 που ακολουθεί απεικονίζονται τα στοιχεία που συνθέτουν το τουριστικό φαινόμενο:

2. Ηγουμενάκης Ν., Τουριστική Οικονομία -Τόμος Α, σελ.57

Σχήμα 1

1.4. Τα είδη του τουρισμού.

Υπάρχουν αρκετές διακρίσεις του τουρισμού αλλά είναι αδύνατο να συναντήσει κανείς ένα είδος αυτόνομα. Για την καλύτερη προσέγγιση αυτών των ειδών θα τα εξετάσουμε ως προς τον τόπο, το χρόνο και το σκοπό/ θέμα του τουρισμού καθώς και ως προς το χαρακτήρα των τουριστών. Έτσι, έχουμε:

A) Ως προς το τόπο.

Πρόκειται για τη βασικότερη διάκριση του τουρισμού, όπου έχουμε τον εσωτερικό, και τον εξωτερικό και σχετίζεται με την μετακίνηση των κατοίκων μιας χώρας στο εσωτερικό της ή προς μια άλλη χώρα αντίστοιχα.

Εστιάζοντας ακόμη περισσότερο στον τόπο διαμονής, έχουμε τον ορεινό, τον θαλάσσιο, τον παραλίμνιο, τον παραποτάμιο, τον τουρισμό των κρουαζιερόπλοιων κ.α.

B) Ως προς το χρόνο.

Για τον τουρισμό, το κάθε έτος έχει τρεις εποχές και επομένως τις αντίστοιχες διακρίσεις σε: θερινό τουρισμό (για τους μήνες Ιούλιο έως

Σεπτέμβριο), τον χειμερινό (για τους μήνες Νοέμβριο έως Μάρτιο) και τον τουρισμό της ενδιάμεσης περιόδου (για τους μήνες Απρίλιο έως Ιούνιο και τον μήνα Οκτώβριο).

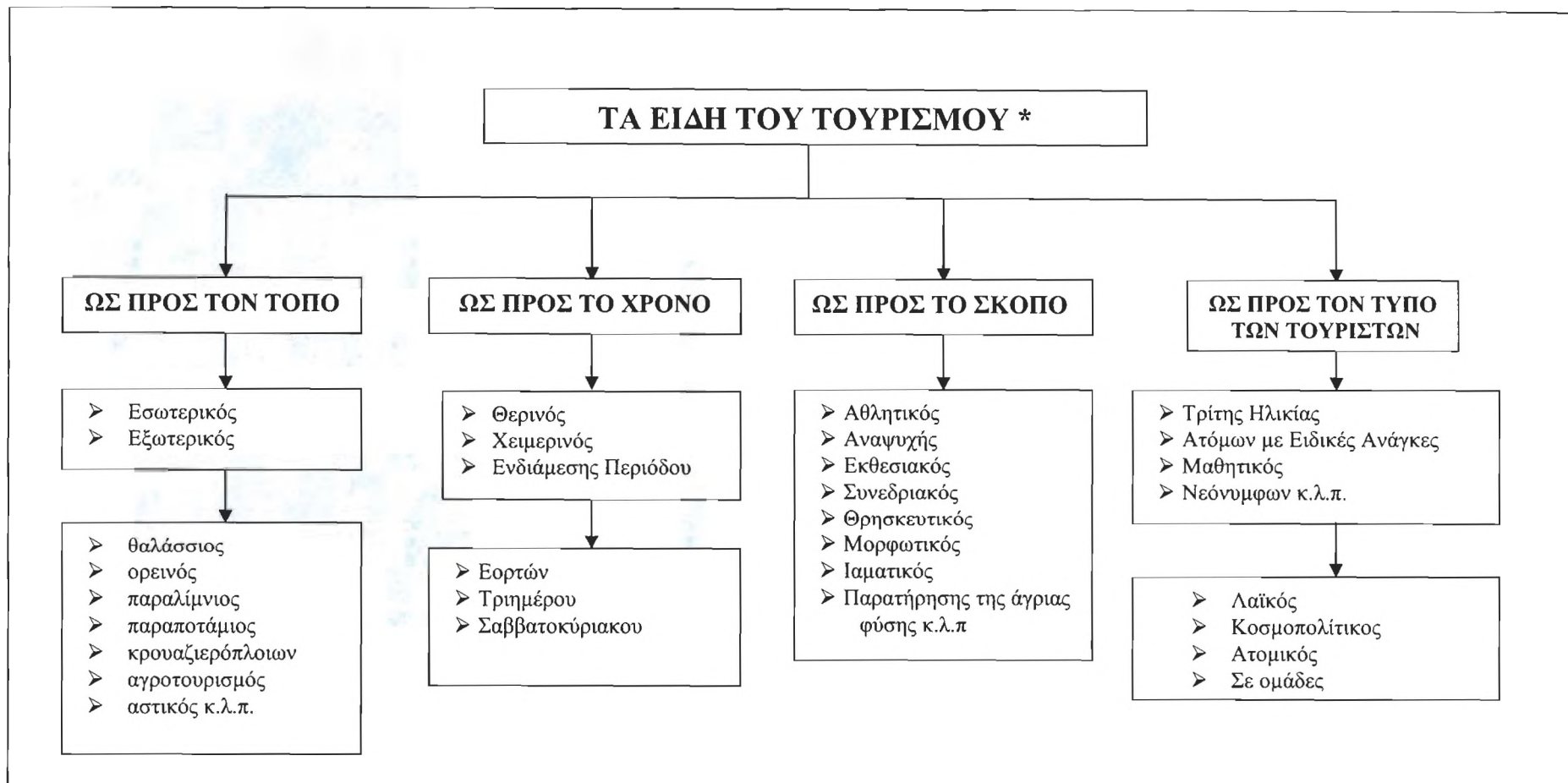
Επίσης, μπορούμε να διακρίνουμε τον τουρισμό των εορτών (για τις μεγάλες θρησκευτικές εορτές) και σε τουρισμό των τριημέρων ή του Σαββατοκύριακου.

Γ) Ως προς τον σκοπό/ θέμα

Σε αυτήν την κατηγορία τα είδη μπορούν να θεωρηθούν αμέτρητα αφού οι επιθυμίες και οι λόγοι για τους οποίους κάνει ο τουρίστας το ταξίδι του είναι υποκειμενικοί. Ωστόσο, τα κυριότερα είδη είναι: ο τουρισμός αναψυχής, ο συνεδριακός, ο εκθεσιακός, ο αθλητικός, ο ιαματικός, ο θρησκευτικός, ο εκπαιδευτικός – μορφωτικός,, παρατήρησης άγριας φύσης κ.α.

Δ) Ως προς τον χαρακτήρα των τουριστών

Σε αντίθεση με τις άλλες κατηγορίες αυτή βασίζεται στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των τουριστών όπως είναι για παράδειγμα ο τουρισμός της τρίτης ηλικίας ή των ατόμων με ειδικές ανάγκες, ο μαθητικός τουρισμός. Επίσης, στην ίδια κατηγορία μπορούν να ενταχθούν δύο ακόμη διακρίσεις του τουρισμού που σχετίζονται – αν και όχι αμιγώς- με τις οικονομικές δυνατότητες των τουριστών: α) του λαϊκού ή του κοσμοπολίτικου και β) του ατομικού (ένα νοικοκυριό) ή ομαδικού (group).

Σχήμα 2

* Αναφέρονται οι κυριότερες διακρίσεις.

1.5. Η σημασία του τουρισμού στην ανάπτυξη μιας χώρας

Ο τουρισμός είναι μία οικονομική δραστηριότητα η οποία μπορεί να επηρεάσει σημαντικά την ανάπτυξη μιας χώρας. Αυτό βέβαια, δε σημαίνει ότι οι όποιες επιρροές είναι πάντοτε αποδεκτές από όλους ή ότι δεν έχουν και αρνητικές επιπτώσεις τόσο για τον άνθρωπο όσο και για το περιβάλλον.

Βασική προϋπόθεση για την ανάλυση της σημασίας του τουρισμού είναι να έχει διευκρινιστεί ο ρόλος που καλείται να παίξει, τόσο ως αυτόνομη οικονομική δραστηριότητα όσο και σε σχέση με τα υπόλοιπα στοιχεία που συνθέτουν τον χαρακτήρα της εκάστοτε περιοχής (άλλες οικονομικές δραστηριότητες, άνθρωπος, πολιτισμός, φυσικό περιβάλλον, υποδομές κ.λ.π.).

Τα οικονομικά οφέλη³ που βοηθούν στην ανάπτυξη μιας χώρας είναι:

- η μεταφορά εισοδημάτων μεταξύ διαφορετικών γεωγραφικών περιοχών. Αυτό αποκτά ιδιαίτερη σημασία όταν οι περιοχές αυτές ανήκουν σε διαφορετικά κράτη, με αποτέλεσμα την εισροή συναλλάγματος για τη μία χώρα και απώλεια για μία άλλη.
- η δραστηριοποίηση της εγχώριας αγοράς σε γενικά καταναλωτικά είδη αλλά και σε είδη τουριστικά και λαϊκής τέχνης
- η δραστηριοποίηση των εθνικών και τοπικών μεταφορών (τρένα, αεροπλάνα, ferry boats, λεωφορεία κ.λ.π.)
- η δημιουργία θέσεων εργασίας, οι οποίες μερικές φορές αναφέρονται αποκλειστικά στον τουρισμό ή ακόμη και σε συγκεκριμένη τουριστική περίοδο (ξεναγοί, ναυαγοσώστες κ.λ.π.)

3. Ηγουμενάκης Ν., ο.π., σελ.142-145

Επίσης, τα κοινωνικά οφέλη που απορρέουν από την τουριστική κίνηση μιας χώρας είναι:

- η καλύτερη κατανομή του εθνικού εισοδήματος κατά περιοχές, λόγω της στάσης των τουριστών να φεύγουν από το κέντρο προς την ύπαιθρο.
- η αύξηση της επαγγελματικής δραστηριοποίησης του πληθυσμού και μάλιστα σε πληθυσμιακές ομάδες λιγότερο «ενεργές» (γυναικείες αγροτουριστικές οργανώσεις).
- η άνοδος του βιοτικού επιπέδου των κατοίκων της περιοχής που καρπώνονται τα έργα υποδομής και τις εγκαταστάσεις (όταν υπάρχουν) που δημιουργήθηκαν με σκοπό την καλύτερη διαβίωση των τουριστών.

Το θέμα του ελέγχου του τουριστικού τομέα από τους μόνιμους κατοίκους είναι καθοριστικό για το είδος των κοινωνικών και οικονομικών επιπτώσεων που θα υπάρξουν στον τόπο υποδοχής. Αν οι επιχειρήσεις παραμένουν στα χέρια των ντόπιων και ο τουρισμός αναπτυχθεί σταδιακά και προσεγγμένα σε σχέση με τους άλλους κλάδους της οικονομίας, τότε οι πιθανότητες να αλλάξει η τοπική κοινωνική δομή χωρίς προβληματικές κοινωνικές και οικονομικές επιπτώσεις, είναι πολλές.

Σε αντίθετη περίπτωση, δηλαδή σε ταχύτατη και μη ελεγχόμενη τοπικά τουριστική ανάπτυξη, μπορεί η τοπική κοινωνική δομή να μην μπορέσει να ακολουθήσει την ταχύτητα των κοινωνικοοικονομικών ανακατατάξεων με αποτέλεσμα να οδηγηθεί σε κοινωνικά, πολιτιστικά και οικονομικά προβλήματα.

Το κυριότερο από αυτά είναι η συνολική μεταστροφή της κοινωνικο-οικονομικής δομής προς ένα πρότυπο τουριστικής περιοχής που εγκαταλείπει όλες τις άλλες οικονομικές δραστηριότητες και εξαρτάται απόλυτα από την ζήτηση των ξένων τουριστικών αγορών.

Αυτής της μορφής η μονοσήμαντη ανάπτυξη μπορεί να γίνει αιτία μιας συνεχούς αστάθειας στην τοπική κοινωνία.

Σημαντικές είναι όμως και οι επιπτώσεις του τουρισμού στο φυσικό περιβάλλον. Οι επιπτώσεις αυτές μπορεί να είναι αμιγώς περιβαλλοντικές όπως π.χ. η μόλυνση του τοπίου (θάλασσας, δασών, λιμνών κ.λ.π.), η αλόγιστη οικοπεδοποίηση που επιφέρει αλλαγές στην πανίδα και χλωρίδα, οι πυρκαγιές από ακούσιες ή εκούσιες ενέργειες ακόμη και η ηχορύπανση είναι δυνατό να καταστρέψει το οικοσύστημα μιας περιοχής.

Εκτός από τις παραπάνω επιπτώσεις ο τουρισμός επιφέρει και προβλήματα στο δομημένο περιβάλλον όπως η επιβάρυνση των υποδομών μιας περιοχής (π.χ. αποθέματα νερού, αποχετευτικό σύστημα, κυκλοφοριακό πρόβλημα σε περιόδους τουριστικής αιχμής κ.λ.π.) αλλά και αισθητικά προβλήματα από κτίσματα τα οποία δεν εντάσσονται στο τοπίο, αυθαίρετα κτίσματα σε παραδοσιακούς οικισμούς, ανάρτηση διαφημιστικών πινακίδων κ.α..

Είναι φανερό επομένως ότι ο τουρισμός αν και βοηθά στην ανάπτυξη μιας περιοχής/ χώρας είναι πολύ εύκολο – εάν δεν υπάρχει οργάνωση και μακροχρόνια στρατηγική - να δημιουργήσει ανεπανόρθωτα προβλήματα τόσο στο φυσικό περιβάλλον όσο και στους μόνιμους κατοίκους της.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2ο

Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

2.1 Εισαγωγή

Η Ελλάδα αν και χώρα τουριστική, δεν είχε διαμορφώσει κάποια ιδιαίτερη πολιτική ανάπτυξης του τουρισμού της για αρκετές δεκαετίες. Το κράτος δεν αναγνώρισε έγκαιρα την σπουδαιότητα του τουρισμού εξαιτίας ίσως, των μεγάλων οικονομικών και κοινωνικών προβλημάτων που έπρεπε να αντιμετωπίσει αλλά και της πολιτικής αστάθειας που είχε η χώρα εκείνη την περίοδο⁴.

Επίσης, η εισροή των τουριστών που αναζητούσαν τον ήλιο, τη θάλασσα και την παραλία (sun, sea and sand) ή την περιήγηση στους αρχαιολογικούς χώρους της Ελλάδας, είναι πιθανό να θεωρήθηκε δεδομένη. Βέβαια εκείνη την εποχή η «αδύναμη δραχμή» προσέφερε στους Ευρωπαίους και Αμερικανούς τουρίστες «φθηνό τουρισμό» ισοσκελίζοντας με αυτόν τον τρόπο τις όποιες ελλείψεις σε βασικές και ειδικές τεχνικές υποδομές.

Ωστόσο, η απουσία συγκεκριμένης πολιτικής έδωσε την ευκαιρία στην ιδιωτική πρωτοβουλία να αναπτύξει τον τουρισμό σύμφωνα με τα συμφέροντά της, δημιουργώντας τουριστικές υποδομές σε περιοχές οι οποίες ήταν ήδη ανεπτυγμένες και «καταστρέφοντας τουριστικά» άλλες οι οποίες θα μπορούσαν να αναπτυχθούν μέσω του τουρισμού.

4. Η περίοδος για την οποία γίνεται λόγος, είναι η δεκαετία του 1950. Γενικά, η περίοδος αυτή θεωρείται ορόσημο για τον τουρισμό σε παγκόσμιο επίπεδο.

Στον Πίνακα 1, φαίνεται η ασύμμετρη κατανομή ξενοδοχειακής προσφοράς:

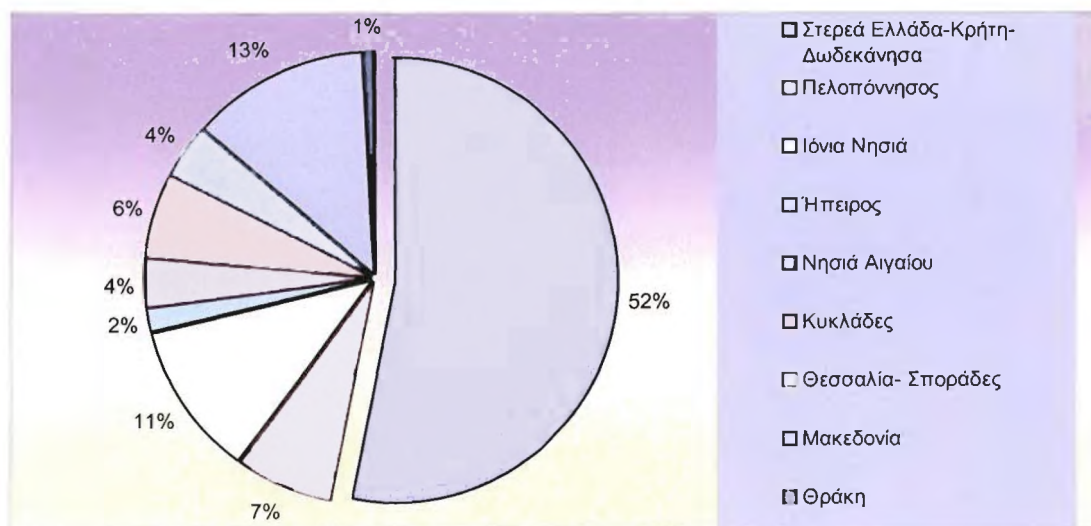
Πίνακας 1

ΧΩΡΙΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ – ΕΛΛΑΔΑ 2000

Παριοχή	Σύνολα Περιοχής		
	Νοσοκ.	Σταθμ.	Κλιν.
Στερεά Ελλάδα	1.260	49.626	93.325
Πελοπόννησος	612	21.757	41.524
Ιόνια Νησιά	738	34.658	66.488
Ήπειρος	192	4.992	9.643
Νησιά Αιγαίου	390	10.935	20.948
Κρήτη	1.306	61.887	116.513
Δωδεκάνησα	975	55.368	105.036
Κυκλάδες	841	18.992	36.397
Θεσσαλία- Σποράδες	489	12.413	23.730
Μακεδονία	1.196	39.857	75.637
Θράκη	74	2.508	4.749
ΣΥΝΟΛΟ	8.073	312.993	593.990

Πηγή: Ξ.Ε.Ε.

Ειδικότερα, τρεις περιοχές, η Στερεά Ελλάδα, η Κρήτη και τα Δωδεκάνησα συγκέντρωναν το 2000, το 52% επί του συνόλου των προσφερομένων ξενοδοχειακών κλινών.

Διάγραμμα 1

Όμως δεν είναι μόνο η ιδιωτική πρωτοβουλία που εξασφάλισε για ορισμένες περιοχές μεγαλύτερο κομμάτι στην πίτα του τουρισμού, αλλά και η ίδια η πολιτική της Ελλάδας στο τομέα αυτό, που είτε αδιαφόρησε είτε παρενέβη αναποτελεσματικά στην τουριστική αγορά (Παράρτημα Α, Ο αναπτυξιακός νόμος 2601 για τον Τουρισμό). Ειδικότερα αναφέρονται τρία χαρακτηριστικά παραδείγματα της αναποτελεσματικής κρατικής επέμβασης:

Α) Ανεπαρκής διαφημιστικές δαπάνες, όπως προκύπτει και από την έρευνα του Ινστιτούτου Τουριστικών Ερευνών και Προβλέψεων⁵ (ΙΤΕΠ), όπου επισημαίνεται η ανάγκη όχι μόνο της αύξησης των κονδυλίων για τη διαφήμιση αλλά και η επανεξέταση της ποσοστιαίας διάθεσής τους μεταξύ της αμιγούς διαφήμισης, των ταξιδιωτικών γραφείων και πρακτόρων (tour operators)

Β) Έλλειψη έγκαιρης και έγκυρης διάθεσης στατιστικών στοιχείων από τους αρμόδιους φορείς (ΕΟΤ, αεροδρόμια, λιμάνια) σχετικά με την τουριστική κίνηση⁶. Το γεγονός αυτό δημιουργεί προβλήματα στους επιχειρηματίες όπου πρέπει να προβλέψουν «σχεδόν τυχαία» για τα όποια μελλοντικά επενδυτικά τους σχέδια.

5. Κουμέλης Θ., Ιστοσελίδα www.TravelDailyNews.gr, Άρθρο 13/6/2002

6. Η απουσία έγκυρων και έγκαιρων στατιστικών στοιχείων από τους δημόσιους φορείς που ασχολούνται με τον τουρισμό, παρέχει τη δυνατότητα σε μη αρμόδια άτομα και επιχειρήσεις, να δημιουργούν εντυπώσεις ως προς την τουριστική κίνηση ή τις ανάγκες που υπάρχουν, αποπροσανατολίζοντας το τουριστικό πλήθος αλλά και τους επιχειρηματίες και με αυτόν τον τρόπο χειραγωγούν την τουριστική αγορά.

Γ) Αναποτελεσματική συνεργασία⁷ μεταξύ των φορέων του τουρισμού (σε εθνικό και τοπικό επίπεδο) και άλλων δημόσιων ή/και δημοτικών υπηρεσιών που σχετίζονται άμεσα ή έμμεσα με τον τουρισμό (π.χ. αρχαιολογικοί χώροι, μουσεία, χώροι αναψυχής κ.λ.π) ή ακόμη που υποστηρίζουν το σύστημα των υποδομών (π.χ. αεροδρόμια, λιμάνια, νοσοκομεία, κ.λ.π.).

2.2 Διαχρονική εξέλιξη του τουρισμού στην Ελλάδα

Αποτέλεσμα της μη έγκαιρης ανάπτυξης συγκεκριμένης τουριστικής πολιτικής ήταν η μείωση της αύξησης του ρυθμού αφίξεων κατά την δεκαετία 1990-2000 σε σχέση με την αντίστοιχη παγκόσμια και ευρωπαϊκή (Πίνακας 2).

Στην ουσία το γεγονός αυτό σηματοδότησε το πέρασμα της Ελλάδας στις «ώριμες» τουριστικά χώρες με τον κίνδυνο της παρατεταμέ-νης στασιμότητας που φυσιολογικά θα ακολουθηθεί από πτωτική περίοδο εάν δεν υπάρξουν εξελίξεις στο χώρο.

Πίνακας 2
Αφίξεις σε Ελλάδα, Ευρώπη, Παγκόσμια, 1950-2000

	Παγκόσμια (σε εκατ.)	% Μεταβολή ανά δεκαετία	Ευρώπη (σε εκατ.)	% Μεταβολή ανά δεκαετία	Ελλάδα (σε χιλ)	% Μεταβολή ανά δεκαετία
1950	25,30		16,80		33,30	
1960	69,30	174,11	50,40	199,70	399,40	1.098,33
1970	165,80	139,25	117,30	133,01	1.609,20	302,87
1980	286,00	72,50	188,30	60,50	5.271,10	227,56
1990	457,20	59,86	282,70	50,13	8.873,00	68,33
2000	698,80	52,84	403,30	42,66	12.500,00	40,88

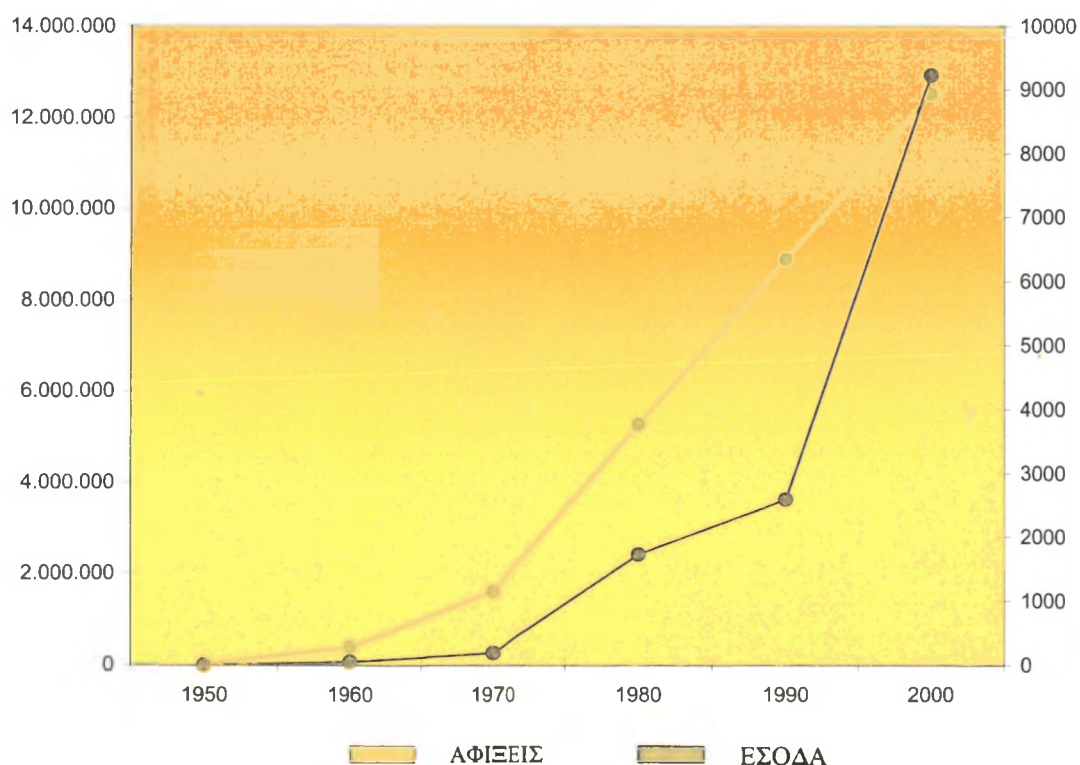
Πηγή: ΣΕΤΕ

7. Ευαγγέλου Γ.(Πρόεδρος Ομίλου ΗΑΤΤΑ), Ομιλία από το Συνέδριο: «Τουρισμός και Ανάπτυξη: Μια Στρατηγική Προσέγγιση».

Η μέση ετήσια μεταβολή των αφίξεων στο διάστημα 1990-2000 είναι 3,5% ενώ η αντίστοιχη των εσόδων για την ίδια περίοδο είναι περίπου 14%. Αυτό δεν οφείλεται στο γεγονός ότι βελτιώθηκε πραγματικά η κατά κεφαλή δαπάνη αλλά κυρίως γιατί άλλαξε ο τρόπος υπολογισμού του τουριστικού συναλλάγματος.

Η εξέλιξη της σχέσης μεταξύ αφίξεων και εσόδων για την περίοδο από το 1950 έως το 2000, απεικονίζεται στο Διάγραμμα 2 που ακολουθεί:

Διάγραμμα 2
Εξέλιξη Αφίξεων και Εσόδων, Ελλάδα, 1950-2000

Πηγή: ΣΕΤΕ

2.3. Συγκριτικά στοιχεία ανταγωνιστικότητας της Ελλάδας και των λοιπών μεσογειακών χωρών.

Τα μεσογειακά κράτη, ανεξάρτητα από τις οικονομικές, κοινωνικές και πολιτιστικές τους ιδιαιτερότητες, αποτελούν τόπο

προορισμού τουριστών και μάλιστα με κοινά χαρακτηριστικά όπως π.χ. ο τόπος αφετηρίας τους (κυρίως Βόρεια Ευρώπη και Αμερική) και το κίνητρο (sea, sun and sand). Αυτό δημιουργεί ένα κλίμα ανταγωνισμού τόσο για τη διατήρηση όσο και για την αύξηση του μεριδίου τους στην πίτα της τουριστικής αγοράς.

Σύμφωνα με έρευνα που διενεργήθηκε από το ΙΤΕΠ το 2002 με θέμα «Η ανταγωνιστικότητα του Ελληνικού Τουριστικού Τομέα»⁸ η χώρα μας φαίνεται να απειλείται από τις υπόλοιπες χώρες της Μεσογείου, με κυριότερο «αντίπαλο» την Ισπανία.

Η Ελλάδα έναντι των υπολοίπων ανταγωνιστριών κρατών φαίνεται να υπερέχει μόνο ως προς τους φυσικούς πόρους και την αρχαιολογική και πολιτιστική της κληρονομιά, ενώ μειονεκτεί ως προς:

1. Μέγεθος και κατηγορία των ξενοδοχειακών επιχειρήσεων

Το μέσο μέγεθος των καταλυμάτων, το οποίο επηρεάζει τόσο την απόδοση αυτών, όσο και την ποιότητα των προσφερομένων υπηρεσιών μεταξύ των ανταγωνιστριών χωρών, κυμαίνεται μεταξύ 53 κλινών στην Ιταλία και 130 κλινών στην Ισπανία και την Πορτογαλία. Η χώρα μας κατέχει ενδιάμεση θέση με 76 κλίνες ανά κατάλυμα. Η σύνθεση των κατηγοριών των ξενοδοχείων, που αποτελεί επίσης ένδειξη για την ποιότητα των υπηρεσιών που προσφέρουν, ποικίλλει μεταξύ των εξεταζομένων χωρών. Η Ισπανία, η Ιταλία και η Τουρκία δίνουν έμφαση στα ξενοδοχεία Β' κατηγορίας, η χώρα μας και η Γαλλία στα ξενοδοχεία Γ' κατηγορίας, και στην Πορτογαλία το μεγαλύτερο μέρος ανήκει στα λοιπά καταλύματα. Επομένως, τα ελληνικά ξενοδοχεία έχουν πιο μικρό μέγεθος και έχουν υψηλή συγκέντρωση στην Γ' κατηγορία.

8. Κουμέλης Θ., ο.π., Άρθρο 21/02/2002

2. Χρηματοδοτική διάρθρωση των ξενοδοχειακών επιχειρήσεων

Η χρηματοδοτική διάρθρωση του ελληνικού ξενοδοχειακού κλάδου χαρακτηρίζεται ως ανορθολογική. Το γεγονός αυτό οφείλεται τόσο στα χαρακτηριστικά των επιχειρήσεων του κλάδου όσο και στην κρατική και τραπεζική πολιτική που ακολουθήθηκε έναντι του κλάδου. Η ανεπάρκεια των ιδίων κεφαλαίων σε συνδυασμό με τα περιορισμένα κεφάλαια που κατευθύνθηκαν στον κλάδο από το κράτος και το τραπεζικό σύστημα αποτελέσαν το βασικό εμπόδιο στην αναπτυξιακή πορεία του.

3. Αποδοτικό μάνατζμεντ

Σε όλες τις χώρες, με εξαίρεση την Πορτογαλία, υψηλού επιπέδου μάνατζμεντ ασκείται μόνο από τις τοπικές θυγατρικές διεθνών αλυσίδων. Οι εγχώριες ξενοδοχειακές επιχειρήσεις, σε όλες τις χώρες, με εξαίρεση τη χώρα μας, ασκούν μετρίου επιπέδου μάνατζμεντ. Στη χώρα μας το επίπεδο του μάνατζμεντ είναι χαμηλό.

4. Ανθρώπινος παράγοντας

Ο ανθρώπινος παράγοντας παίζει σημαντικό ρόλο στην προσφορά του τουριστικού προϊόντος τόσο από πλευράς παραγωγικότητας όσο και από πλευράς ποιότητας αυτού. Η προσφορά του τουριστικού προϊόντος από πλευράς εργαζόμενου πρέπει να χαρακτηρίζεται από επαγγελματική ευσυνειδησία, ειδίκευση και αξιοπρεπή επικοινωνία. Οι ιδιότητες αυτές δεν αναφύονται από μόνες τους, αλλά είναι αποτέλεσμα των επενδύσεων σε εκπαίδευση και επιμόρφωση του προσωπικού. Δυστυχώς, ένα σημαντικό τμήμα του εργατικού δυναμικού που απασχολείται στον ελληνικό τουριστικό κλάδο στερείται των παραπάνω χαρακτηριστικών.

5. Συναλλαγματική πολιτική

Η συναλλαγματική πολιτική που ακολουθήθηκε στη χώρα μας από το 1986 λειτούργησε ανασχετικά στη ροή των τουριστών προς αυτή, επειδή κράτησε σε υψηλά επίπεδα την τιμή του τουριστικού προϊόντος. Αντίθετα, την ίδια περίοδο, οι ανταγωνίστριες χώρες της Ελλάδας προέβαιναν σε υποτιμήσεις των δικών τους νομισμάτων, ενισχύοντας έτσι τη ζήτηση του τουριστικού τους προϊόντος.

6. Φορολογική επιβάρυνση

Η Αθήνα πριν την έναρξη της λειτουργίας του νέου αεροδρομίου βρισκόταν στην 41η θέση μεταξύ 52 πόλεων, με κριτήριο το συνολικό φορολογικό βάρος που επιβάλλεται στο τυπικό καλάθι των τουριστικών υπηρεσιών, ενώ το αεροδρόμιο της Αθήνας κατατάσσεται όγδοο μεταξύ δέκα έξι (16) ευρωπαϊκών αεροδρομίων, με τον υψηλότερο δείκτη φορολογικών επιβαρύνσεων. Η χώρα μας επιβαρύνει την τιμή του δωματίου με συντελεστή ΦΠΑ 8% έναντι 7% της Ισπανίας και 5% της Πορτογαλίας. Τα παραπάνω χαρακτηριστικά του ελληνικού φορολογικού συστήματος το κατατάσσουν στην τελευταία θέση μεταξύ των συστημάτων των ανταγωνιστριών χωρών. Το νέο καθεστώς των επιβαρύνσεων που εισήχθη με τη λειτουργία του αεροδρομίου των Σπάτων ήρθε να επιδεινώσει σε σημαντικό βαθμό των παραπάνω κατάσταση.

7. Κόστος χρήματος

Η ανορθολογική χρηματοοικονομική διάρθρωση των ελληνικών ξενοδοχειακών επιχειρήσεων σε συνδυασμό με τα υψηλά επιτόκια που ίσχυσαν στη χώρα μας οδήγησαν σε υψηλή χρηματοοικονομική

επιβάρυνση του ελληνικού τουριστικού προϊόντος, με συνέπεια τη μείωση της ανταγωνιστικότητάς του.

8. Μοναδιαίο κόστος εργασίας

Η χώρα μας μειονεκτεί σημαντικά έναντι της Ισπανίας, Πορτογαλίας και Γαλλίας ως προς το μοναδιαίο κόστος εργασίας, γεγονός που επηρεάζει αρνητικά την ανταγωνιστικότητα του ελληνικού τουριστικού προϊόντος. Τα διαθέσιμα στοιχεία δεν μας επιτρέπουν να συγκρίνουμε το μοναδιαίο κόστος εργασίας της χώρας μας με το αντίστοιχο της Τουρκίας. Ωστόσο φαίνεται ότι η χώρα μας έχει υψηλότερη παραγωγικότητα εργασίας στον τουριστικό τομέα σε σχέση με την Τουρκία, το χαμηλό κόστος εργασίας της οποίας εξουδετερώνει αυτό το πλεονέκτημα της Ελλάδος.

9. Κόστος ζωής

Το κόστος ζωής της χώρας μας βρίσκεται περίπου στην ίδια θέση με την Πορτογαλία, ωστόσο, τα τελευταία χρόνια στη χώρα μας σημειώθηκε η μεγαλύτερη αύξηση του δείκτη τιμών των υπηρεσιών ξενοδοχείου, καφέ και εστιατορίου, με αποτέλεσμα το 1999 ο δείκτης αυτός να βρίσκεται σε υψηλότερη θέση από τον αντίστοιχο δείκτη των άλλων χωρών που εξετάζονται.

10. Δημόσια και ιδιωτική υποδομή

Τα κέντρα υποδοχής και διαμετακόμισης τουριστών της χώρας μας (αεροδρόμια, λιμάνια, σιδηροδρομικοί σταθμοί, κ.ά.) προσφέρουν χαμηλής ποιότητας υπηρεσίες. Είναι μικρά και ελλιπή σε σχέση με τον όγκο των διακινουμένων τουριστών. Οι καθυστερήσεις που σημειώνονται στα αεροδρόμια της χώρας αμβλύνουν σε σημαντικό βαθμό την όποια θετική εικόνα έχει σχηματίσει ο ξένος τουρίστας για τη

χώρα μας. Στον τομέα της γενικής υποδομής, με άριστα το επτά (7), η χώρα μας βαθμολογείται με 2,86 έναντι 3,50 και 4,02 της Τουρκίας και Ισπανίας αντίστοιχα. Από την άλλη πλευρά, αποτελεί γενική διαπίστωση ότι η ποιότητα των ελληνικών καταλυμάτων, των υψηλών τουλάχιστον κατηγοριών, θεωρείται ικανοποιητική, χωρίς βέβαια να λείπουν οι εξαιρέσεις είτε αυτές είναι θετικές, είτε αρνητικές. Το ισχύον σύστημα κατηγοριοποίησης των ξενοδοχείων δεν ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις της διεθνούς αγοράς αφού στηρίζεται μόνο σε κριτήρια που έχουν σχέση με το μέγεθος του ξενοδοχείου και όχι με την ποιότητα κατασκευής του.

11. Γεωγραφική θέση της Ελλάδας

Η απόσταση που βρίσκεται η χώρα μας σε σχέση με τις ανταγωνίστριες χώρες, Ισπανία, Πορτογαλία και Ιταλία, από τις πηγές προέλευσης των τουριστών, την θέτει σε μειονεκτική θέση έναντι αυτών. Η Ελλάδα είναι η χώρα του αεροπορικού τουρισμού αφού το 75-80% των επισκεπτών της χρησιμοποιούν το αεροπλάνο ως μεταφορικό μέσο. Το μεγαλύτερο μέρος αυτών έρχεται με πτήσεις charter γεγονός που δείχνει την μεγάλη εξάρτηση της χώρας από τους tour operators⁹.

12. Εποχικότητα

Η φύση του ελληνικού τουριστικού προϊόντος, σε συνδυασμό με τη γεωγραφική θέση της χώρας μας οδηγούν στη μεγάλη εποχικότητα που το χαρακτηρίζει.

9. Οι 'Tour Operators' είναι μεγάλοι ταξιδιωτικοί οργανισμοί, οι οποίοι αγοράζουν πριν την τουριστική περίοδο διάφορα τουριστικά αγαθά σε μεγάλες ποσότητες (αεροπορικά εισιτήρια, δωμάτια σε ξενοδοχεία, κ.λ.π) και μετά τα πουλούν στους υποψήφιους τουρίστες.

Συγκεκριμένα, οι θερινοί μήνες (Ιούλιος-Σεπτέμβριος) συγκεντρώνουν σταθερά κατά την τελευταία δεκαετία το 50% των ετήσιων αφίξεων. Αυτό σημαίνει, ότι υπάρχει υπερ-λειτουργία των συντελεστών παραγωγής για ένα τρίμηνο και υπολειτουργία έως καθόλου λειτουργία για τον υπόλοιπο χρόνο, με ό,τι αυτό σημαίνει στην αποδοτικότητα των επενδύσεων και της απασχόλησης. Η χώρα μας παρουσιάζει τον υψηλότερο βαθμό εποχικότητας μεταξύ των χωρών που εξετάστηκαν, γεγονός που τη θέτει σε μειονεκτική θέση έναντι αυτών.

2.4 Τάσεις και Προοπτικές

Οι εκτιμήσεις των εμπειρογνομόνων του Παγκόσμιου Οργανισμού Τουρισμού δεν είναι ιδιαίτερα αισιόδοξες για τα επόμενα χρόνια¹⁰. Συγκεκριμένα, προβλέπουν ότι μέχρι το 2005 η τουριστική ζήτηση θα παραμείνει στα ίδια επίπεδα ή θα αυξηθεί ελάχιστα, επισημαίνοντας ότι αυτό οφείλεται σε οικονομικούς παράγοντες και στις εν εξελίξει πολιτικές και κοινωνικές αναδιαρθρώσεις σε παγκόσμιο επίπεδο.

Ειδικότερα, για την Ελλάδα η κατάσταση δεν φαίνεται να είναι και πολύ καλύτερη παρά το γεγονός των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004 που θεωρείται ότι θα δώσει ώθηση στον τουρισμό, αλλά δεν είναι σίγουρο αν θα καταφέρει να διατηρηθεί σε υψηλά επίπεδα και μακροχρόνια.

Αυτό που επισημαίνουν οι Έλληνες ειδικοί, αναφορικά με τον τουρισμό είναι ότι δεν μπορεί να γίνει λόγος για τουριστική ανάπτυξη χωρίς την ύπαρξη τριών βασικών παραγόντων¹¹: α) της επιστημονικής υποστήριξης, β) της εξειδικευμένης εκπαίδευσης και γ) της αποδοτικής προβολής/ διαφήμισης του Ελληνικού τουριστικού προϊόντος

10. Δούκας Γ., Ιστοσελίδα www.poet.gr, Άρθρο: «Απολογισμός 2002»

11. Ανδρεάδης Στ.(Πρόεδρος ΣΕΤΕ), Ιστοσελίδα www.sete.gr, Ομιλία από την 11^η Τακτική Γενική Συνέλευση (08/04/2003)

Γενικά, αυτό που μπορεί να ειπωθεί συμπερασματικά είναι ότι η εξασφάλιση έγκυρων και έγκαιρων προβλέψεων στον τουρισμό δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί, αυτό όμως που είναι απαραίτητο να γίνει για να διαθέτει η Ελλάδα ένα ανταγωνιστικό τουριστικό προϊόν είναι η ανάλυση των διεθνών αγορών και η έγκαιρη ανάγνωση των μηνυμάτων της τουριστικής αγοράς, όπως και απ' όπου αυτή διαμορφώνεται.

2.4.1. Οι επιπτώσεις των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004 στον Τουρισμό

Οι διοργανωτές του «Αθήνα 2004» υποστηρίζουν για τους Ολυμπιακούς Αγώνες ότι πρόκειται για το κορυφαίο παγκόσμιο αθλητικό γεγονός και τίποτα περισσότερο ή λιγότερο. Βέβαια, είναι γνωστό ότι τα προσδοκώμενα οφέλη που μπορεί να αποκομίσει η χώρα μας, τόσο για τον τουρισμό αλλά και για άλλους κλάδους της οικονομίας είναι πολύ περισσότερα, χωρίς αυτό να συνεπάγεται την «εκμετάλλευσή τους».

Γενικά, τα οφέλη για μια χώρα από τη διοργάνωση τέτοιων αγώνων είναι:

- η προσέλκυση τουριστών υψηλού εισοδήματος
- η δημιουργία / εκσυγχρονισμός των τουριστικών υποδομών
- η χρήση των διεθνών μέσων επικοινωνίας για την προώθηση – προβολή μηνυμάτων
- η δημιουργία εξειδικευμένου προσωπικού στην τέλεση ειδικών γεγονότων

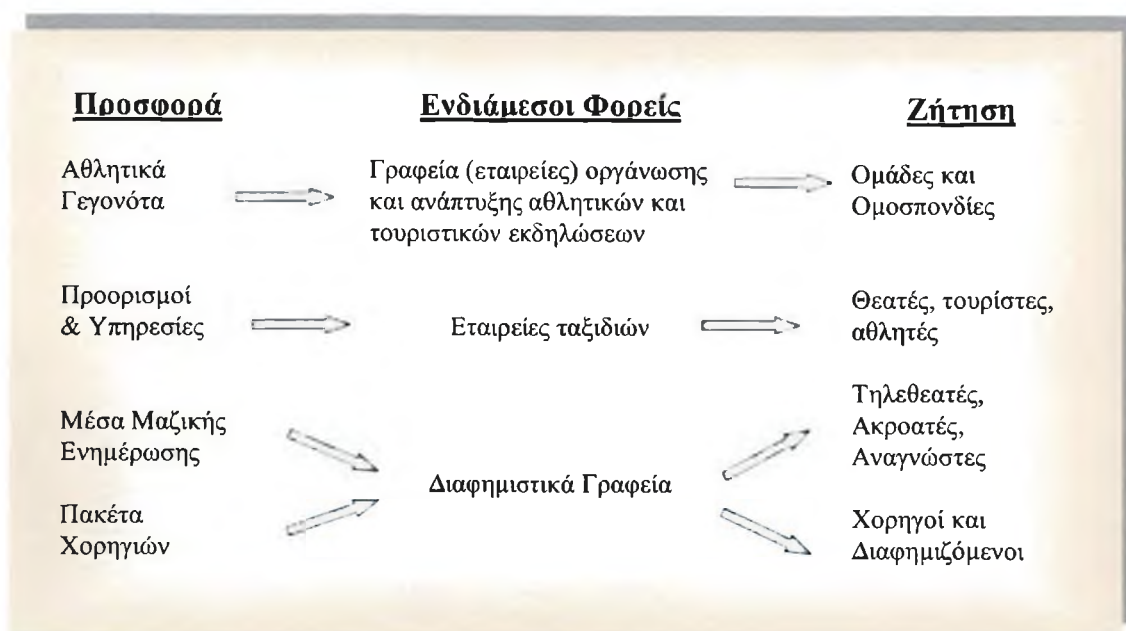
Ωστόσο, για να αποκομίσει μια χώρα αυτά τα οφέλη, επιβάλλεται η ανάπτυξη ενός συστήματος μάρκετινγκ¹² που να υποστηρίζει μέσα από

12. Παπανίκος Γρ., Οι Ολυμπιακοί Αγώνες του 2004 και οι Επιπτώσεις στον Ελληνικό τουρισμό, σελ. 64-66, εκδ. ΙΤΕΠ, 1999

τους Ολυμπιακούς Αγώνες την τουριστική ανάπτυξη, συντελώντας στην ορθή διαχείριση της διεθνούς ζήτησης.

Η διεθνής εμπειρία από τις πόλεις που έχουν διοργανώσει μέχρι σήμερα Ολυμπιακούς Αγώνες υποδεικνύει ότι οι αγώνες αυτοί αύξησαν την τουριστική κίνηση –πριν και μετά τη διεξαγωγή τους- και σε άλλες μορφές τουρισμού, όπως ο συνεδριακός, ο εκθεσιακός, ο πολιτιστικός.

Συστατικά Στοιχεία Συστήματος Μάρκετινγκ Ολυμπιακών Αγώνων

Πηγή: Getz(1988)

Σχήμα 3

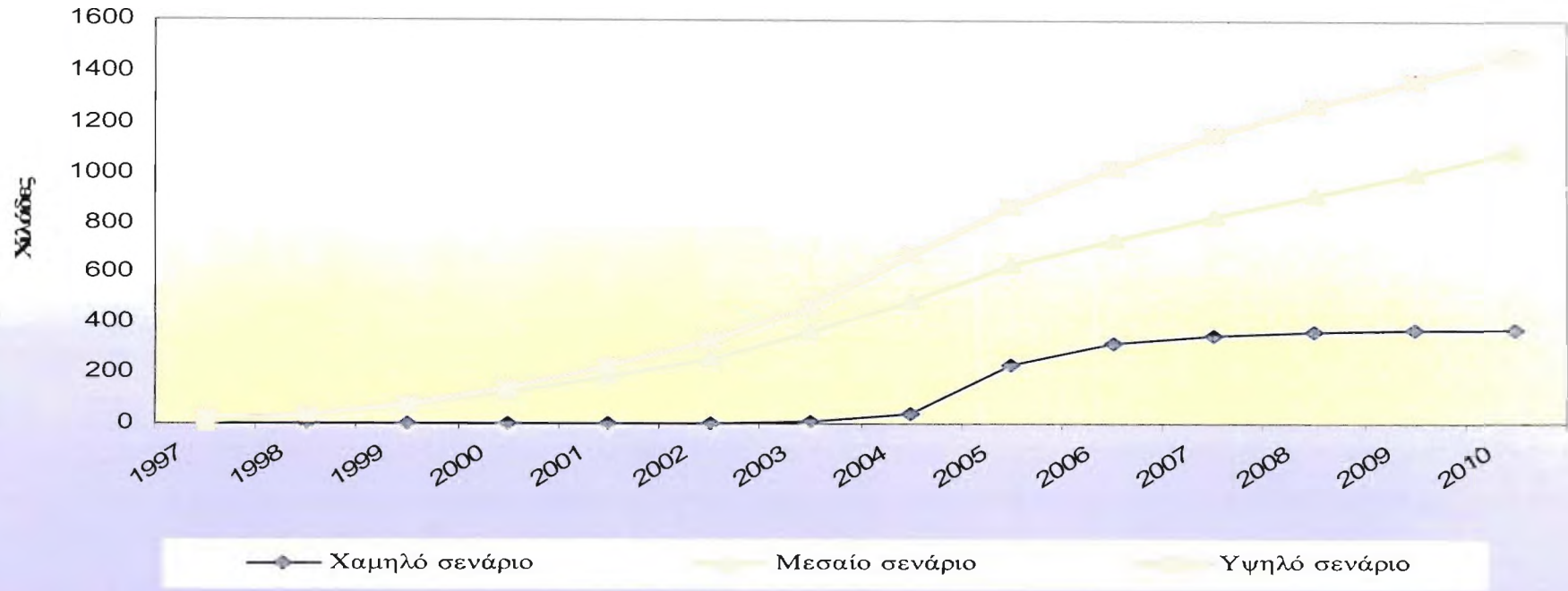
Στα επόμενα δύο διαγράμματα¹³ απεικονίζονται τα τρία πιθανά σενάρια αναφορικά με την άμεση επίδραση των Ολυμπιακών Αγώνων στην τουριστική κίνηση από το 1997 και μέχρι και το 2010. Το πρώτο (Διάγραμμα3) αφορά τις αφίξεις των τουριστών ενώ το δεύτερο (Διάγραμμα 4) τις εξαγωγές των τουριστικών υπηρεσιών.

13. Μπαλφούσια-Σάββα Στ., Οι Επιδράσεις των Ολυμπιακών Αγώνων της Αθήνας στην Τουριστική Ζήτηση, σελ.19-20, εκδ. ΚΕΠΕ, Αθήνα 2002

Είναι γεγονός ότι οι Ολυμπιακοί Αγώνες του 2004, θα αυξήσουν την τουριστική κίνηση εκείνη την περίοδο όχι μόνο της Αθήνας, όπου θα διεξαχθούν, αλλά και ολόκληρης της Ελλάδας. Το ζήτημα όμως για τη διατήρηση και την αύξηση του τουριστικού πλήθους μετά τη λήξη τους θα πρέπει να εξετασθεί με την ίδια σοβαρότητα και να υποστηριχθεί από το Κράτος καθώς αποτελεί ίσως την μοναδική ευκαιρία να μην παρασυρθεί ο τουρισμός της χώρας μας από τις πτωτικές τάσεις της παγκόσμιας τουριστικής αγοράς.

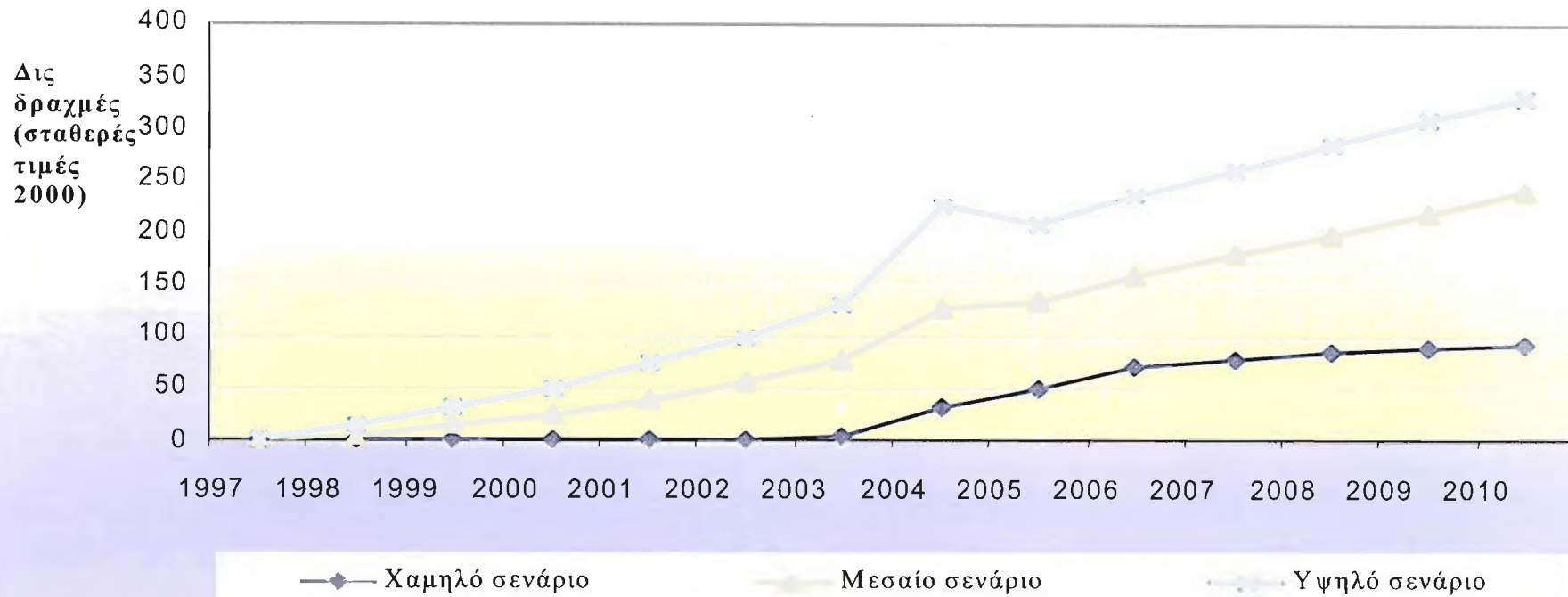
Διάγραμμα 3

Άμεση Επίδραση των Ο.Α. στις Αφίξεις Τουριστών

Διάγραμμα 4

Άμεση Επίδραση των στις Εξαγωγές Τουριστικών

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3ο

Ο ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΧΕΙΜΕΡΙΝΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ

3.1. Εισαγωγή

Είναι γεγονός ότι η λέξη τουρισμός φέρνει συνειρμικά στο μυαλό των περισσότερων τις καλοκαιρινές διακοπές. Αυτό συμβαίνει γιατί κατά τους θερινούς μήνες οι περισσότεροι εργαζόμενοι παίρνουν τις άδειές τους, τα εκπαιδευτικά ιδρύματα σταματούν και οι κάθε βαθμίδας εκπαιδευόμενοι μπορούν να διαθέσουν τον ελεύθερο χρόνο τους όπως επιθυμούν.

Επίσης, οι καλές κλιματολογικές συνθήκες αυτής της περιόδου έχει διαπιστωθεί ότι συμβάλλουν θετικά στην ψυχολογία των τουριστών, ενώ παράλληλα βοηθούν στις μετακινήσεις, στη διαμονή τους και λειτουργούν πολλαπλασιαστικά όσον αφορά τους τρόπους της ψυχαγωγίας τους και της διασκέδασής τους.

Παρόλ' αυτά, υπάρχει μια μερίδα του τουριστικού πλήθους που είτε κατά κύρια βάση είτε περιστασιακά επιζητούν τον τουρισμό κατά τους χειμερινούς μήνες. Όπως θα φανεί στις επόμενες παραγράφους του κεφαλαίου αυτού, πρόκειται για μικρές σχετικά «ομάδες» οι οποίες όμως αθροιστικά μπορούν να διαμορφώσουν μια τουριστική αγορά ανάλογη με αυτήν της θερινής περιόδου.

Επομένως, για να διαπιστωθεί η σημασία του χειμερινού τουρισμού αλλά και οι δυνατότητες που έχει για την ανάπτυξη μιας περιοχής, θα πρέπει να διερευνηθούν τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του συγκεκριμένου τουριστικού πλήθους, καθώς και οι λόγοι (κίνητρα, επιθυμίες) που τους οδηγούν σε αυτήν τους την χρονική επιλογή.

3.2 Το Τουριστικό πλήθος της Χειμερινής Περιόδου

Βασικά υπάρχουν τέσσερις κατηγορίες τουριστών της χειμερινής περιόδου:

- **Οι επαγγελματίες.** Πρόκειται για τουρίστες που μετακινούνται για επαγγελματικούς λόγους και όχι για διασκέδαση ή αναψυχή. Θεωρούν τις μετακινήσεις τους ως επενδύσεις και σπαταλούν ποσά τα οποία προέρχονται από τις επιχειρήσεις τους, ως έξοδα για την προβολή της ή για την σύναψη συμφωνιών με άλλες επιχειρήσεις ή ακόμη για την επιμόρφωσή τους.
 - Ιδιαίτερο χαρακτηριστικό τους είναι οι υψηλές απαιτήσεις που έχουν από τον τόπο προορισμού τους, αφού έστω και για ένα μικρό χρονικό διάστημα θεωρείται έδρα της επιχείρησής τους.
 - Η σημασία εξασφάλισης αυτού του τύπου τουριστικού πλήθους είναι πολύ μεγάλη τόσο για τον ίδιο τον τουρισμό όσο και για την οικονομία της χώρας αφού μέσω αυτού μπορεί να επεκτείνει τις και τις υπόλοιπες δραστηριότητές της ακόμη και σε παγκόσμιο επίπεδο (εξαγωγές προϊόντων, υπηρεσιών)

- **Η Τρίτη Ηλικία.** Έχοντας «αποσυρθεί» από την ενεργό δράση έχουν αρκετό ελεύθερο χρόνο και μπορούν να ταξιδεύουν οποιαδήποτε περίοδο. Συνήθως, αναζητούν τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του τόπου που επισκέπτονται όπως π.χ αρχαιολογικούς και θρησκευτικούς χώρους ή/ και φυσικές ομορφιές όπως σπήλαια, λίμνες, ποτάμια κ.λ.π. Η διασκέδασή τους επικεντρώνεται, μάλλον στα απαραίτητα ωστόσο ξοδεύουν αρκετά σε αναμνηστικά δώρα και σε τοπικά προϊόντα.
 - Ιδιαίτερο χαρακτηριστικό τους είναι ότι αν και δεν έχουν συνήθως υψηλές απαιτήσεις, θα πρέπει να υπάρχουν οι απαραίτητες

υποδομές που θα διευκολύνουν τη διαμονή τους στον τόπο προορισμού τους.

➤ Η σημασία εξασφάλισης του συγκεκριμένου τουριστικού πλήθους και η ανάπτυξη των ανάλογων υποδομών για την υποδοχή τους, αν και αφορά αποκλειστικά τον τουριστικό τομέα είναι πολύ μεγάλη καθώς, σύμφωνα με τα παγκόσμια δημογραφικά στοιχεία οι ανεπτυγμένες χώρες οδεύουν σε «κοινωνίες τρίτης ηλικίας».

- **Οι θεματικοί τουρίστες.** Πρόκειται για μια κατηγορία τουριστών οι οποίοι αυτό που αναζητούν είτε ως αναψυχή είτε για επαγγελματικούς λόγους μπορούν να το βρουν μόνο κατά τη χειμερινή περίοδο. Τέτοιοι τουρίστες μπορεί να είναι οι αθλητές των χειμερινών αθλημάτων, όπως για παράδειγμα αυτοί που κάνουν κανό, καγιάκ, ράφτινγκ όπου χρησιμοποιούν τα φουσκωμένα νερά των ποταμών, ή ακόμη σκι και σνόουμπορντ όπου απαιτείται χιόνι. Επίσης, είναι οι τουρίστες που ασχολούνται με το κυνήγι, ή με την παρατήρηση των πουλιών όπου κυρίως στις νοτιότερες χώρες όπως η Ελλάδα αποτελούν σταθμούς των αποδημητικών πουλιών του βορρά.

➤ Ιδιαίτερο χαρακτηριστικό τους είναι ότι αν και φαίνεται ότι δεν έχουν υψηλές απαιτήσεις, αφού προάγουν τη φυσιολατρία πρόκειται για άτομα από σχετικά εύρωστα κοινωνικά στρώματα. Παράλληλα θα πρέπει να υπάρχουν και οι απαιτούμενες υποδομές για τις ιδιαίτερα δύσκολες κλιματολογικές και γεωφυσικές συνθήκες της περιοχής (σωστικά συνεργεία, ελικόπτερα και οχήματα παντός καιρού και εδάφους κ.λ.π.)

➤ Η σημασία εξασφάλισης του συγκεκριμένου τουριστικού πλήθους έγκειται σε δύο κυρίως λόγους. Στην διαπίστωση ότι πρόκειται για σχετικά εύρωστα οικονομικά άτομα αλλά κυρίως

στο γεγονός ότι διαμορφώνουν μια τουριστική αγορά σε περιοχές οι οποίες ακόμη και τους καλοκαιρινούς μήνες θεωρούνται «νεκρές» και συμβάλλουν με αυτόν τον τρόπο στην ανάπτυξή τους.

- **Οι τουρίστες του Σαββατοκύριακου.** Στην κατηγορία αυτή ανήκουν κυρίως οι εργαζόμενοι που σε κάθε ευκαιρία αναζητούν να ξεφύγουν από την καθημερινότητά τους. Αν και πρόκειται για εσωτερικό τουρισμό το ποσοστό είναι αρκετά μεγάλο καθώς η συσσώρευση του πληθυσμού στις μεγάλες αστικές πόλεις, εξασφαλίζει ένα συνεχές ρεύμα ταξιδιωτών από αυτές προς την ύπαιθρο.
 - Ιδιαίτερο χαρακτηριστικό τους είναι ότι δεν ταξιδεύουν οργανωμένα και η απόφαση του τόπου προορισμού τους είναι μάλλον της τελευταίας στιγμής. Πρόκειται καθαρά για τουρισμό αναψυχής έστω και αν συνδυάζεται με χειμερινά σπορ ή άλλες δραστηριότητες. Συνήθως, δεν ξοδεύουν πολύ περισσότερα από όσα έχουν προγραμματίσει για τον ύπνο και τη διατροφή τους.
 - Η σημασία εξασφάλισης του συγκεκριμένου τουριστικού πλήθους δεν είναι σημαντική τόσο για τα οικονομικά της οφέλη καθώς τα ποσά που μετακινούνται ανά περιοχή είναι μικρά, όσο για τα κοινωνικά της αφού συντηρεί τον τοπικό (αγροτικό) πληθυσμό της περιοχής, εμποδίζοντας ή τουλάχιστον καθυστερώντας την μετακίνησή του προς τα αστικά κέντρα.

Όπως φαίνεται από τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των τουριστών της χειμερινής περιόδου, αλλά και από τις κλιματολογικές συνθήκες που επικρατούν αυτήν την περίοδο, θα μπορούσε να ειπωθεί συμπερασματικά ότι ο χειμερινός τουρισμός δεν είναι ο «τουρισμός του σακιδίου»,

αντίθετα μάλιστα, για να γίνεται λόγος για χειμερινό τουρισμό θα πρέπει να υπάρχει ποιότητα ως προς τις προσφερόμενες υπηρεσίες αλλά και ειδικές τουριστικές υποδομές που να καλύπτουν τις επιθυμίες των τουριστών της περιόδου.

3.3 Οι Ειδικές τουριστικές υποδομές

Αυτό που καλούμε σήμερα ειδικές τουριστικές υποδομές¹⁴ αφορά εκείνες τις υποδομές που απευθύνονται σε μικρές ή μεγάλες ομάδες τουριστών και οι οποίες αποτελούν βασικό κριτήριο στην τελική λήψη της απόφασης για την επιλογή του τόπου προορισμού.

Η ύπαρξη τέτοιων υποδομών απευθύνεται (τις περισσότερες φορές) σε όλες τις τουριστικές περιόδους αλλά ο ρόλος τους είναι ιδιαίτερα σημαντικός για εκείνες όπου παρατηρείται μείωση του τουρισμού, όπως είναι η χειμερινή (Νοέμβριος-Μάρτιος) και η ενδιάμεση τουριστική περίοδος (Απρίλιος-Μάιος & Οκτώβριος).

Ο εξειδικευμένος χαρακτήρας αυτών των υποδομών, δημιουργεί αυτόματα, πέρα από την χρονική περίοδο, υποκατηγορίες διάκρισης του τουρισμού, όπως για παράδειγμα: εκθεσιακός και συνεδριακός τουρισμός, ιαματικός τουρισμός, αθλητικός τουρισμός, αγροτουρισμός, οικοτουρι-σμός κ.α. Ειδικότερα:

14. Παυλόπουλος Π., Ο Χειμερινός τουρισμός στην Ελλάδα, σελ. 67, εκδ.ΙΤΕΠ, Αθήνα 2001.

A) Εκθεσιακός Τουρισμός

Πρόκειται για μία μορφή τουρισμού στην οποία υπάγονται κάθε είδους εκθέσεις προϊόντων και υπηρεσιών. Συνήθως η διοργάνωσή τους γίνεται σε μεγάλα αστικά κέντρα, όπου είναι πιο εύκολη η πρόσβαση των επισκεπτών και η διάρκειά τους είναι μεταξύ τεσσάρων ή πέντε ημερών το ελάχιστο και εφτά έως δέκα ημερών το μέγιστο.

Για τη διεξαγωγή τέτοιων εκθεσιακών εκδηλώσεων απαιτείται κατάλληλη υποδομή, όπου πέρα από σύγχρονο τεχνολογικό εξοπλισμό πρέπει να περιλαμβάνει μεγάλους χώρους (κύριους και βοηθητικούς/ αποθηκευτικούς), χώρους στάθμευσης αυτοκινήτων και χώρους για την γενική εξυπηρέτηση των επισκεπτών (εστιατόρια, καφετέριες, ταχυδρομείο, ιατρείο κ.λ.π.).

B) Συνεδριακός Τουρισμός

Είναι μία μορφή επαγγελματικού τουρισμού (όπως και ο εκθεσιακός), στην οποία υπάγονται κάθε είδους οργανωμένα συνέδρια τοπικής, εθνικής ακόμη και διεθνούς εμβέλειας. Η διάρκειά του δεν ξεπερνά τις τρεις με τέσσερις ημέρες αλλά μπορεί να προσελκύσει μεγάλο αριθμό επισκεπτών οι οποίοι κατά το μεγαλύτερο τμήμα τους είναι προβλεπόμενοι¹⁵.

Το μέγεθος των συνεδριακών χώρων είναι ανάλογο του αριθμού των συνέδρων, οπότε δεν είναι υποχρεωτικό να υπάρχουν μεγάλοι χώροι ούτε και ειδικές εγκαταστάσεις (αποθηκευτικοί χώροι, γραμμές κίνησης προϊόντων κλπ.), ωστόσο αρκετές φορές απαιτείται τεχνολογικός εξοπλι

15. Πριν τη διεξαγωγή των συνεδρίων, οι σύνεδροι και οι επισκέπτες δηλώνουν τη συμμετοχή τους ώστε να μπορούν να παρευρίσκονται την ημέρα που επιθυμούν στην αίθουσα. Αντίθετα, στις εκθέσεις, η αίτηση συμμετοχής γίνεται μόνο από τους επαγγελματίες που θα παρουσιάσουν τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες τους.

σμός αλλά και έμπυχο δυναμικό υψηλού επιπέδου (συστήματα ήχου και εικόνας, προσωπικό μεταγλώττισης).

Επίσης, εξαιτίας της ροής του συνεδρίου και της αυστηρής τήρησης του προγράμματος (ομιλίες, παρεμβάσεις κ.λ.π.), οι σύνεδροι/ επισκέπτες τις περισσότερες φορές δεν «εγκαταλείπουν» το χώρο και απαιτείται οι όποιες επιπλέον υπηρεσίες να είναι προγραμματισμένες (διάλειμμα για καφέ, γεύμα, δείπνο) και να βρίσκονται κοντά στο συνεδριακό χώρο.

Γ) Ιαματικός Τουρισμός ή Τουρισμός Υγείας

Ο ιαματικός τουρισμός είναι από τις παλαιότερες μορφές τουρισμού αλλά και μία από τις πλέον εξελισσόμενες. Οι τουρίστες που επιλέγουν αυτήν την μορφή τουρισμού έχουν σαν κίνητρο την αποκατάσταση της υγείας τους και συνήθως πρόκειται για άτομα της τρίτης ηλικίας. Η διάρκειά του δεν μπορεί να προσδιοριστεί χρονικά, αλλά αυτό που χαρακτηρίζει τον ιαματικό τουρισμό είναι η αυστηρά προσδιορισμένη γεωγραφική του ταυτότητα, αφού είναι συγκεκριμένες οι περιοχές όπου κάποια αγαθά της φύσης (χώμα, νερό, λάσπη κ.α.) έχουν θεραπευτικές ιδιότητες.

Βέβαια, σήμερα λόγω των τεχνολογικών και ιατρικών εξελίξεων αρκετές από τις υπηρεσίες που προσφέρει ο ιαματικός τουρισμός, μπορούν να ικανοποιηθούν στα σύγχρονα κέντρα φυσιοθεραπείας, θαλασσοθεραπείας και υδροθεραπείας αλλά και σε πολυτελή ξενοδοχεία (5 αστέρων) τα οποία έχουν τις κατάλληλες υποδομές. Φυσικά, το κόστος είναι μεγαλύτερο αλλά οι συνθήκες είναι πολύ καλύτερες. Ακόμη όμως και στα παραδοσιακά κέντρα θερμαλισμού ή άλλων μορφών ιαματικού τουρισμού, απαιτούνται οι κατάλληλες υποδομές και το εξειδικευμένο προσωπικό που θα βοηθήσει στην άνετη διαμονή των τουριστών.

Δ) Αθλητικός Τουρισμός

Ο όρος "αθλητικός τουρισμός" χρησιμοποιείται από το 1985 και διεκδικεί σήμερα πολύ σημαντικό μερίδιο αγοράς τουρισμού διεθνώς. και ορίζεται ως: "Όλες οι μορφές ενεργητικής και παθητικής ανάμειξης σε αθλητικές δραστηριότητες, όπου η συμμετοχή είναι τυχαία ή οργανωμένη, γίνεται για επαγγελματικούς ή μη λόγους και προϋποθέτει μετακίνηση μακριά από τον τόπο διαμονής και εργασίας". Η διάρκεια του αθλητικού τουρισμού είναι ανάλογη της διάρκειας του αθλητικού γεγονότος και κυμαίνεται από μία ημέρα έως τρεις εβδομάδες (Παγκόσμιο Κύπελλο Ποδοσφαίρου, Ολυμπιακοί Αγώνες), ενώ συνήθως οι επισκέπτες διαθέτουν κάποιες ημέρες πριν ή μετά την διεξαγωγή των αγώνων και σε άλλες τουριστικές δραστηριότητες.

Ο αθλητικός τουρισμός δεν συμπεριλαμβάνει μόνο τον πρωταθλητισμό και τα μεγάλα αθλητικά γεγονότα, αλλά και τους τοπικούς και εθνικούς αγώνες καθώς και την ερασιτεχνική ενασχόληση (hobby) των ατόμων με διάφορα αθλήματα..

Ειδικά, όσον αφορά το χειμερινό αθλητικό τουρισμό, είναι συνυφασμένος με τα αθλήματα εκείνα τα οποία έχουν χαρακτηριστεί χειμερινά είτε γιατί μόνο αυτήν την περίοδο μπορούν να διεξαχθούν όπως είναι το σκι, ή το σνόουμπορντ, είτε γιατί υπαγόμενα στον ετήσιο αθλητικό προγραμματισμό προηγούνται κάποιων άλλων αθλητικών εκδηλώσεων όπως είναι οι προγραμματισμένοι αγώνες πρωταθλήματος ποδοσφαίρου, καλαθοσφαίρισης, κ.α.

Πάντως σε κάθε περίπτωση απαιτούνται οι κατάλληλες αθλητικές υποδομές,, όπως χιονοδρομικά κέντρα, κατάλληλα διαμορφωμένοι χώροι (πίστες) όπως επίσης και οι υπόλοιπες ξενοδοχειακές εγκαταστάσεις για τη φιλοξενία των αθλητών και των τουριστών.

Ε) Αγροτουρισμός – Οικοτουρισμός

Οι διάφορες μορφές εναλλακτικού τουρισμού στην ύπαιθρο, μεταξύ των οποίων και ο αγροτουρισμός και ο οικοτουρισμός, προέκυψαν από μια διπλή αναγκαιότητα. Η πρώτη αφορά στην ανάγκη των κατοίκων των αστικών κέντρων να επανασυνδεθούν με τη φύση και τον αγροτικό πολιτισμό γενικότερα. Η δεύτερη αφορά στους αγρότες, οι οποίοι αναζητούν συμπληρωματικά προς το γεωργικό εισοδήματα, δεδομένης της κρίσης και της αβεβαιότητας στο γεωργικό τομέα.

Με οποιαδήποτε μορφή και αν εμφανίζεται πρόκειται για τουρισμό “ενός τόπου” με την έννοια ότι αναδεικνύει τα τοπικά στοιχεία, ενώ η πρωτοβουλία και η διαχείρισή του ανήκει στις τοπικές κοινότητες.

Η διάρκειά τους είναι ανάλογη του χρόνου που διαθέτει ο εκάστοτε τουρίστας, αλλά συνήθως δεν είναι μικρότερη από δύο ημέρες (τουρισμός του σαββατοκύριακου). Επίσης, τις περισσότερες φορές οι τουρίστες συνδυάζουν αυτήν την μορφή τουρισμού και με άλλες μορφές, όπως ο πολιτιστικός τουρισμός, ο μορφωτικός, ο αθλητικός κ.α.

Ο αγροτουρισμός και ο οικοτουρισμός αν και είναι δύο εντελώς διαφορετικές μορφές τουρισμού¹⁶, επειδή συνδέονται άμεσα με το φυσικό περιβάλλον συχνά χρησιμοποιούνται ως ταυτόσημες έννοιες. Εδώ τις αναφέρουμε μαζί εξαιτίας της νοοτροπίας που υπάρχει ότι αφού πρόκειται για τουρισμό της φύσης δεν απαιτούνται ειδικές τουριστικές υποδομές.

Οι παρακάτω τρεις φωτογραφίες παρουσιάζουν τα στάδια ανάπτυξης σε μια περιοχή της Ιταλίας και οι οποίες αν μη τι άλλο αποτελούν ειδικές τουριστικές υποδομές οι οποίες εκφράζουν τον σεβασμό και προς τον άνθρωπο -τουρίστα και προς τη φύση.

16. Ο αγροτουρισμός είναι μία ήπια μορφή βιώσιμης τουριστικής ανάπτυξης και πολυδραστηριότητας στον αγροτικό χώρο, ενώ ο οικοτουρισμός είναι μια συνολική προσέγγιση του τουρισμού στην ύπαιθρο, μόνο που το επίκεντρό του βρίσκεται στα φυσικά οικοσυστήματα και όχι στην ανθρώπινη δραστηριότητα.

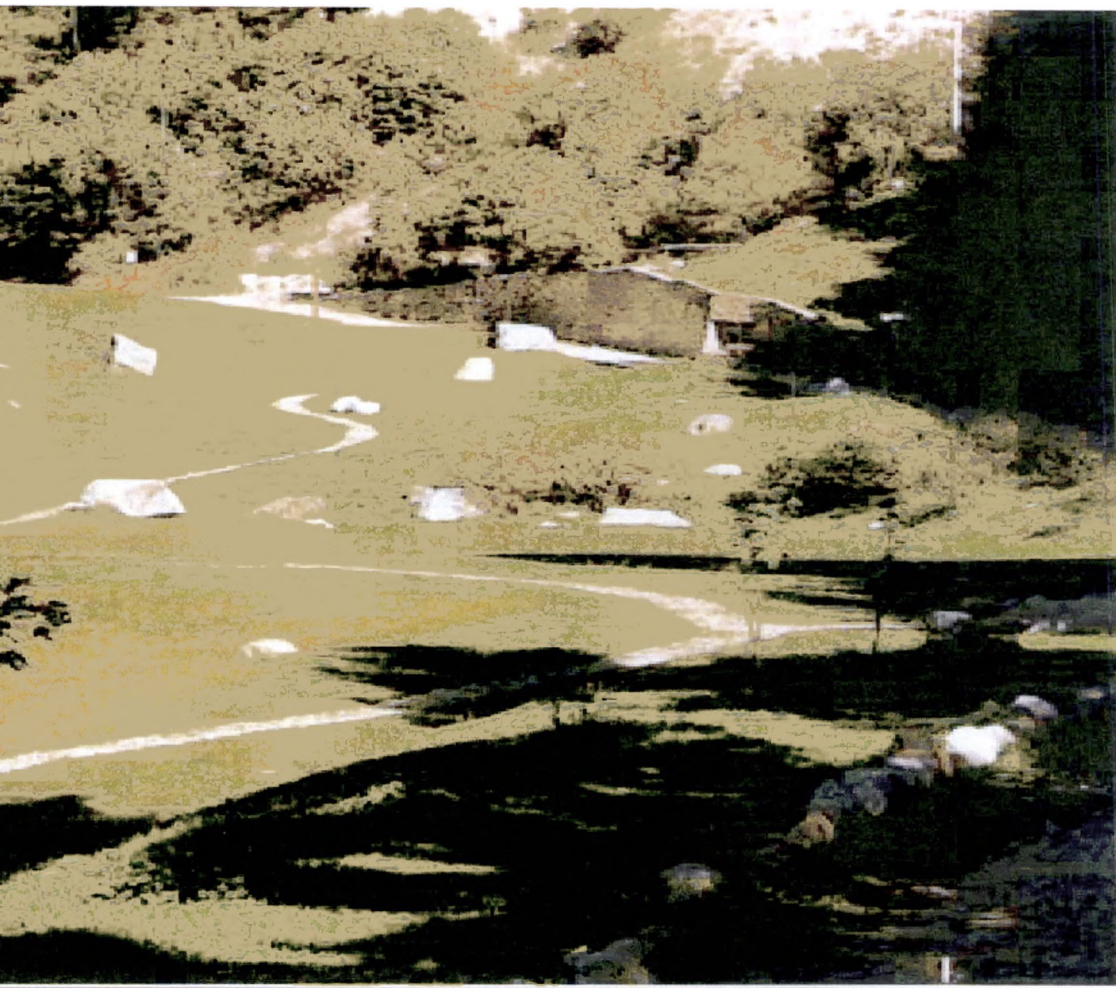

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ 1
Πριν την ανάπλαση

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ 2
Κατά τη διάρκεια της ανάπλασης

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ 3

Μετά την ανάπλαση

ΠΙΝΑΚΑΣ 3:
ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΙΔΙΚΩΝ ΜΟΡΦΩΝ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ
ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΒΑΘΜΟ ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑΣ ΕΙΔΙΚΩΝ ΥΠΟΔΟΜΩΝ
ΚΑΙ ΤΟΥ ΚΟΣΤΟΥΣ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ ΑΝΑ ΕΠΙΣΚΕΠΤΗ

ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	ΕΠΟΧΙΚΟΤΗΤΑ	ΧΡΟΝΙΚΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ	ΕΙΔΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ (ΒΑΘΜΟΣ ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑΣ)	ΚΟΣΤΟΣ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ ΑΝΑ ΕΠΙΣΚΕΠΤΗ
ΕΚΘΕΣΙΑΚΟΣ	ΥΨΗΛΗ	3-10 ΗΜΕΡΕΣ	ΥΨΗΛΟΣ	ΥΨΗΛΟ
ΣΥΝΕΔΡΙΑΚΟΣ	ΥΨΗΛΗ	1-5 ΗΜΕΡΕΣ	ΥΨΗΛΟΣ	ΥΨΗΛΟ
ΙΑΜΑΤΙΚΟΣ	ΜΕΤΡΙΑ	ΑΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΤΗ	ΥΨΗΛΟΣ	ΜΕΤΡΙΟ
ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ	ΥΨΗΛΗ	1 ΗΜΕΡΑ ΕΩΣ 3 ΕΒΔΟΜΑΔΕΣ	ΑΝΑΛΟΓΟΣ ΤΟΥ ΓΕΓΟΝΟΤΟΣ	ΑΝΑΛΟΓΟ ΤΟΥ ΓΕΓΟΝΟΤΟΣ
ΟΙΚΟΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	ΜΕΤΡΙΑ	ΑΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΤΗ	ΜΕΤΡΙΟΣ	ΜΕΤΡΙΟ
ΑΓΡΟΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	ΜΕΤΡΙΑ	ΑΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΤΗ	ΜΕΤΡΙΟΣ	ΜΕΤΡΙΟ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4ο

Ο ΧΕΙΜΕΡΙΝΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

4.1 Η Εξέλιξη του χειμερινού τουρισμού στην Ελλάδα

Είναι γεγονός ότι τις δύο τελευταίες δεκαετίες ο χειμερινός τουρισμός παρουσιάζει αυξομειώσεις σε παγκόσμιο επίπεδο. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι οι περισσότερες αλλά και υψίστης σημασίας πολιτικές, οικονομικές και κοινωνικές εξελίξεις διαδραματίζονται αυτήν ακριβώς την περίοδο. Πάντως, παρά τις όποιες εξωγενής επιρροές ο χειμερινός τουρισμός φαίνεται να ανακάμπτει και να καλύπτει τις απώλειες που είχε παρουσιάσει στο παρελθόν.

Εξάιρεση στον κανόνα φαίνεται να αποτελεί η Ελλάδα όπου παρά το γεγονός ότι το 1975 είχε μερίδιο χειμερινού τουρισμού περίπου 35% μικρότερο¹⁷ του μέσου όρου των υπόλοιπων χωρών, το μερίδιο αυτό έως το 1998 επιδεινώθηκε βαθμιαία.

17. Το μικρό ποσοστό εκφράζει το βαθμό κορεσμού της τουριστικής κίνησης σε μια χώρα. Η Ελλάδα είχε την ευκαιρία εκείνη την περίοδο να αναδειχθεί σε αναδυόμενη τουριστική αγορά και να καλύψει διαχρονικά αυτή την διαφορά έναντι των υπολοίπων χωρών, κάτι που, δυστυχώς, τελικά δεν έγινε.

Πίνακας 4

Μερίδιο Χειμερινού Αλλοδαπού Τουρισμού σε επιλεγμένες χώρες
(Ποσοστό επί του συνολικού ετήσιου αριθμού αφίξεων)

	1975	1998	Μεταβολή %
ΕΛΛΑΔΑ	14,4	8,9	-38,2
ΓΑΛΛΙΑ	19,9	24,2	21,6
ΙΣΠΑΝΙΑ	22,7	23,8	4,8
ΙΤΑΛΙΑ	18,3	29,7	62,3
ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ	27,4	28,2	2,9
ΤΟΥΡΚΙΑ	21,2	21,2	-
ΑΥΣΤΡΙΑ	24,6	37,5	52,4
ΚΥΠΡΟΣ	-	19,0	-

Πηγή ΙΤΕΠ

* Η Αυστρία συμπεριλαμβάνεται ως αντίθεση, αφού είναι χώρα που δεν παρέχει ήλιο, θάλασσα και παραλίες.

Ανάλογη είναι και η στατιστική πληροφόρηση όπως μας δίνεται στον Πίνακα 5, αναφορικά με τις αφίξεις στην Ελλάδα κατά ηπειρωτική προέλευση για τα έτη 1980, 1990, 1999 (με διορθωμένα τα στοιχεία του 1999 για τους οικονομικούς μετανάστες).

Πίνακας 5

Μακροπρόθεσμες Τάσεις Αλλοδαπού Χειμερινού Τουρισμού
Περίοδος 1980-1999 (σε χιλ. αφίξεις)

	1980	1990	1999	1980/90	1990/99	1980/99
ΕΥΡΩΠΗ	462,1	663,4	688,2	43,6	3,7	48,9
ΑΜΕΡΙΚΗ	92,7	67,4	64,8	-27,3	-3,9	-30,1
ΑΣΙΑ	84,8	105,4	140,9	24,3	33,7	66,2
ΑΦΡΙΚΗ	27,7	17,2	11,5	-37,9	-33,1	-58,5
ΩΚΕΑΝΙΑ	30,9	24,5	11,8	-20,7	-51,6	-61,8
ΣΥΝΟΛΟ	698,2	877,9	917,2	25,7	4,5	31,4

Ποσοστιαία Σύνθεση

	1980	1990	1999
ΕΥΡΩΠΗ	66,2	75,5	75,0
ΑΜΕΡΙΚΗ	13,3	7,7	7,1
ΑΣΙΑ	12,1	12,0	15,3
ΑΦΡΙΚΗ	4,0	2,0	1,3
ΩΚΕΑΝΙΑ	4,4	2,8	1,3
ΣΥΝΟΛΟ	100,0	100,0	100,0

Όπως φαίνεται στον παραπάνω πίνακα από το 1980 έως το 1998, η μείωση του τουριστικού πλήθους προερχόμενου από Αμερική, Αφρική και Ωκεανία έφθασε στο 30,1%, 58,5% και 61,8% αντίστοιχα. Αν και δεν υπάρχουν σχετικά στοιχεία, το πιο πιθανό είναι ότι το ποσοστό της Αμερικής αν και είναι το μικρότερο από τα τρία, είναι το πιο ζημιογόνο καθώς και οι διαφημιστικές δαπάνες ήταν μεγαλύτερες σε αυτήν την ήπειρο αλλά και τα κατά κεφαλήν έσοδα από τους Αμερικανούς τουρίστες πιθανότατα ήταν μεγαλύτερα.

Η χρησιμότητα της γνώσης του τόπου προέλευσης του τουριστικού πλήθους και η εξέταση των αιτιών που οδηγούν στην αύξηση ή στη μείωση του στη διάρκεια του χρόνου είναι πολύ μεγάλη καθώς δίνει τη δυνατότητα στο κράτος αλλά και στους επιχειρηματίες του κλάδου:

- να βρουν πιθανές λύσεις/ κίνητρα για να προσελκύσουν τουρίστες
- να αυξήσουν ή να μειώσουν τις διαφημιστικές δαπάνες τους ανάλογα με την απόδοσή τους σε κάθε χώρα
- να προσαρμόσουν τα επενδυτικά τους σχέδια ανάλογα με τις ανάγκες της αγοράς
- να εκπαιδεύσουν κατάλληλα το προσωπικό τους, ώστε να ανταποκρίνεται επαρκώς στο τουριστικό πλήθος.

Για την Ελλάδα οι κύριες πηγές προέλευσης των τουριστών στο συνολικό τουρισμό (για όλες τις περιόδους), από τις οποίες προέρχεται το 65% του αλλοδαπού τουρισμού της χώρας μας και το 74% του εξ Ευρώπης αλλοδαπού τουρισμού είναι οι εξής :

1. Αυστρία
2. Γαλλία
3. Γερμανία
4. Ην. Βασίλειο
5. Ιταλία
6. Ολλανδία
7. Σουηδία

Ειδικότερα, στους Πίνακες 6 και 7, καταγράφονται τα στατιστικά στοιχεία που αφορούν το μερίδιο που κατέχει η Ελλάδα από τον «εξαγόμενο» για κάθε μία από τις παραπάνω χώρες τουριστικό πλήθος. Η παρουσίαση των στοιχείων αυτών αφορούν τις αφίξεις των τουριστών από τον Νοέμβριο έως και τον Μάρτιο και από τον Απρίλιο έως και τον Σεπτέμβριο.

Πίνακας 6

Αφίξεις Αλλοδαπών τουριστών στην Ελλάδα από Επιλεγμένες Κόριες Χώρες Προελεύσεως

(σε χιλιάδες)

	1980			1990			1999		
	Νοε-Μαρ	Απρ-Σεπ	Σύνολο	Νοε-Μαρ	Απρ-Σεπ	Σύνολο	Νοε-Μαρ	Απρ-Σεπ	Σύνολο
Αυστρία	17,1	170,2	187,3	8,9	277,6	286,5	28,5	473,1	501,6
Γερμανία	83,9	609,1	693,0	115,4	1.806,7	1.922,1	141,5	2.308,6	2.450,1
Ην. Βασίλειο	74,9	693,3	768,2	74,2	1.573,2	1.647,4	102,7	2.330,3	2.433,0
Γαλλία	37,7	262,1	299,8	31,8	533,6	565,4	50,8	495,2	546,0
Ιταλία	26,2	170,8	197,0	63,3	557,4	620,7	75,8	670,2	746,0
Ολλανδία	13,6	166,2	179,8	19,2	476,5	495,7	28,9	587,9	616,8
Σουηδία	12,3	223,3	235,6	6,7	253,0	259,7	5,2	463,7	468,9
Σύνολο	265,7	2.295,0	2.560,7	319,5	5.478,0	5.797,5	433,4	7.329,0	7.762,4

Πηγή: ΙΤΕΠ

Πίνακας 7

Αφίξεις Αλλοδαπών Τουριστών στην Ελλάδα από Επιλεγμένες Χώρες Προελεύσεως

% Κατανομή επί του Ετήσιου Συνόλου

	1980			1990			1999		
	Νοε-Μαρ	Απρ-Σεπ	Σύνολο	Νοε-Μαρ	Απρ-Σεπ	Σύνολο	Νοε-Μαρ	Απρ-Σεπ	Σύνολο
Αυστρία	9,1	90,9	100,0	3,1	96,9	100,0	5,7	94,3	100,0
Γερμανία	12,1	87,9	100,0	6,0	94,0	100,0	5,8	94,2	100,0
Ην. Βασίλειο	9,8	90,2	100,0	4,5	95,5	100,0	4,2	95,8	100,0
Γαλλία	12,6	87,4	100,0	5,6	94,4	100,0	9,3	90,7	100,0
Ιταλία	13,3	86,7	100,0	10,2	89,8	100,0	10,2	89,8	100,0
Ολλανδία	7,6	92,4	100,0	3,9	96,1	100,0	4,7	95,3	100,0
Σουηδία	5,2	94,8	100,0	2,6	97,4	100,0	1,1	98,9	100,0
Σύνολο	10,4	89,6	100,0	5,5	94,5	100,0	5,6	94,4	100,0

Πηγή: ΙΤΕΠ

Όπως δείχνουν τα στοιχεία, η μείωση του μεριδίου του χειμερινού τουρισμού από τις κύριες χώρες προελεύσεως των τουριστών είναι ιδιαίτερα υψηλή και συντελέστηκε κατά τη δεκαετία του 1980 όπου και παραμένει στα ίδια χαμηλά επίπεδα μέχρι σήμερα. Οι χώρες με την μεγαλύτερη μείωση είναι η Γερμανία, το Ην. Βασίλειο και η Σουηδία με μείωση του ποσοστού τους 54%, 57% και 80% αντίστοιχα για το χρονικό διάστημα από το 1980 έως το 1999.

Ένας σημαντικός παράγοντας αυτής της μείωσης αλλά όχι από τους κύριους είναι η γεωγραφική θέση της Ελλάδας¹⁸, όπου αναγάγει το αεροπλάνο στο κύριο μέσο μεταφοράς των τουριστών (Πίνακας 8, Διάγραμμα 5) και οποιεσδήποτε εξελίξεις θετικές ή αρνητικές που αφορούν τις αερομεταφορές όπως π.χ. οι τιμές των αεροπορικών εισιτηρίων, οι φόροι των αεροδρομίων, η ασφάλεια, ο αριθμός των πόλεων που συνδέονται με απευθείας πτήσεις αλλά και η συχνότητα των πτήσεων αυτών, μπορούν να επηρεάσουν άμεσα την τουριστική κίνηση.

Ωστόσο, την σημασία του παράγοντα της «απόστασης» έρχονται να αποδυναμώσουν κάπως οι περιπτώσεις της Γαλλίας, της Ολλανδίας και της Ιταλίας, όπου η μείωση είναι της τάξεως του 26%, 38% και 23% αντίστοιχα.

Πάντως σε κάθε περίπτωση θα πρέπει να διερευνηθούν τα αίτια της τραγικής μείωσης του χειμερινού τουρισμού ακόμη και από τις χώρες που αποτελούν τις κύριες πηγές προέλευσης του τουριστικού πλήθους στη χώρα μας και ίσως ο πιο κατάλληλος τρόπος αναζήτησής τους είναι η σύγκριση του τουριστικού μας προϊόντος με αυτό των ανταγωνιστριών χωρών.

18. Παυλόπουλος Π., ο.π., σελ.58-59

Πίνακας 8

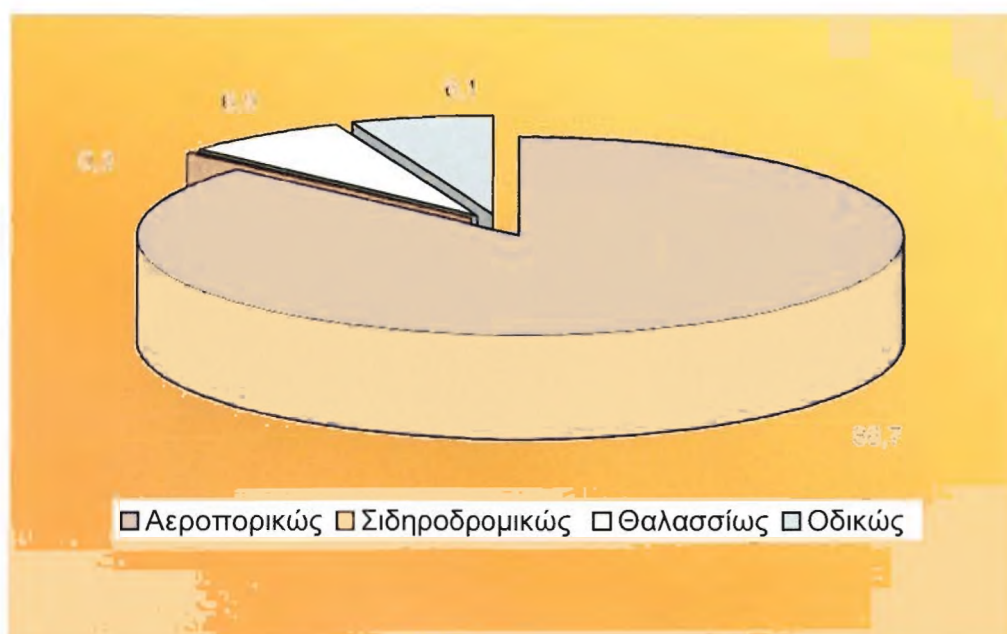
Αφίξεις Αλλοδαπών τουριστών κατά μέσο μεταφοράς

	1985	1990	1995	1999
Αεροπορικώς	73,8	71,0	83,7	86,7
Σιδηροδρομικώς	2,5	3,2	0,4	0,3
Ακτοπλοικώς	10,4	11,0	8,3	6,9
Οδικώς	13,3	14,8	7,6	6,1
Σύνολο	100,0	100,0	100,0	100,0

Πηγή: ΙΤΕΠ

Διάγραμμα 5

Κατανομή Αφίξεων Τουριστών κατά μέσο μεταφοράς –1999

4.2 Το πρόβλημα της εποχικότητας

Έχει αναφερθεί ήδη, ότι ένα από τα βασικά προβλήματα του ελληνικού τουρισμού είναι η έντονη εποχικότητα που τον χαρακτηρίζει. Για τον Έλληνα αλλά και τον αλλοδαπό τουρίστα, η Ελλάδα είναι ένας τόπος θερινών διακοπών, είναι μια χώρα που τόσο οι κλιματολογικές συνθήκες όσο και τα γεωφυσικά της χαρακτηριστικά δεν αφήνουν καμία αμφιβολία γι' αυτό.

Το γεγονός αυτό έρχεται να υποστηρίξει και ο επιχειρηματικός κόσμος που ασχολείται με τον τουρισμό, όπου η έλλειψη επενδύσεων αναφορικά με τον τουρισμό της χειμερινής περιόδου υποδεικνύει έμμεσα τον υψηλό βαθμό επικινδυνότητας σε σχέση με τα προσδοκώμενα οφέλη.

Η παρέμβαση του κράτους αν και καθυστερημένη φαίνεται αναγκαία για να δοθεί ώθηση στον χειμερινό τουρισμό. Συγκεκριμένα ο ΕΟΤ στα πλαίσια του προγράμματος για την «Προώθηση και Προβολή του Χειμερινού Τουρισμού» (Παράρτημα Β) χρηματοδοτεί ως δημόσιες επενδύσεις, ενέργειες προβολής και διαφήμισης ιδιωτικών φορέων και οι οποίες είτε αναφέρονται απευθείας στον καταναλωτή είτε προς τις τουριστικές επιχειρήσεις (tours operators, ταξιδιωτικά γραφεία κ.λ.π).

Επίσης βρίσκονται σε εξέλιξη και προγράμματα στήριξης των ιδιωτικών επιχειρήσεων τα οποία είτε άμεσα (ενισχύσεις χιονοδρομικών κέντρων) είτε έμμεσα (ενισχύσεις κέντρων υδροθεραπείας, συνεδριακά κέντρα κ.λ.π) μπορούν να συμβάλλουν σημαντικά στην ανάπτυξη του χειμερινού τουρισμού στη χώρα μας.

Πάντως, παρά τις όποιες ενισχύσεις από ιδιωτικούς και κρατικούς φορείς για την ανάπτυξη του χειμερινού τουρισμού, το πρόβλημα της εποχικότητας στην Ελλάδα εξακολουθεί να είναι έντονο μέχρι και σήμερα (Πίνακας 9).

Εξάλλου, είναι αδύνατο να πείσεις τον τουρίστα για το «πότε και το πού» θα κάνει τις διακοπές του και αυτό ακριβώς είναι που θα πρέπει να προσέξουν οι αρμόδιοι φορείς αλλά και οι ιδιώτες ώστε να μην εγκλωβιστούν σε ένα λαβύρινθο άσκοπων επενδύσεων που όχι μόνο δε θα αποφέρει οφέλη αλλά μπορεί να οδηγήσει και σε σημαντικά οικονομικά, κοινωνικά και περιβαλλοντικά προβλήματα.

Πίνακας 9: Διανοκτερεύσεις αλλοδαπών και ημεδαπών τουριστών σε καταλύματα (1996-2000)

	ΕΤΟΣ					ΜΕΤΑΒΟΛΗ			
	1996	1997	1998	1999	2000	97/96	98/97	99/98	00/99
ΝΟΕΜ	1.032.350	1.113.342	1.175.950	1.245.219	1.238.787	7,85%	5,82%	5,89%	-0,52%
ΔΕΚ	812.697	1.055.778	1.030.948	1.093.021	1.120.278	29,91%	-2,15%	6,02%	2,49%
ΙΑΝ	867.638	946.798	1.005.719	1.066.084	1.083.222	9,12%	6,22%	6,00%	1,61%
ΦΕΒ	928.305	933.592	998.977	1.060.008	1.152.805	0,57%	7,00%	6,11%	8,75%
ΜΑΡ	1.250.226	1.369.751	1.273.310	1.448.624	1.482.823	9,56%	-7,03%	13,77%	2,36%
ΑΠΡ	2.766.116	2.822.243	2.905.546	2.864.693	3.120.457	1,99%	2,82%	-1,41%	9,29%
ΜΙΑ	5.258.710	5.923.093	6.229.116	6.617.666	6.662.277	12,91%	5,23%	0,68%	0,67%
ΙΟΥΝ	6.405.495	7.075.829	7.530.343	8.342.167	8.363.722	9,84%	10,74%	0,25%	0,25%
ΙΟΥΛ	7.965.179	9.003.064	9.872.757	10.723.835	10.693.171	11,07%	8,82%	-0,27%	-0,27%
ΑΥΓ	9.551.439	10.878.827	11.661.790	11.805.077	12.240.681	11,30%	1,20%	3,35%	3,69%
ΣΕΠ	6.993.686	7.822.329	8.224.367	8.756.290	8.875.517	11,20%	6,10%	1,47%	1,39%
ΟΚΤ	4.113.665	4.419.861	4.640.619	5.234.218	5.296.163	7,53%	13,07%	1,18%	1,15%
ΣΥΝΟΛΟ ΕΤΟΥΣ	47.945.506	53.364.507	56.549.442	60.256.902	61.302.903	11,30%	5,97%	6,56%	1,74%

Πηγή ΕΣΥΕ, ΕΟΤ

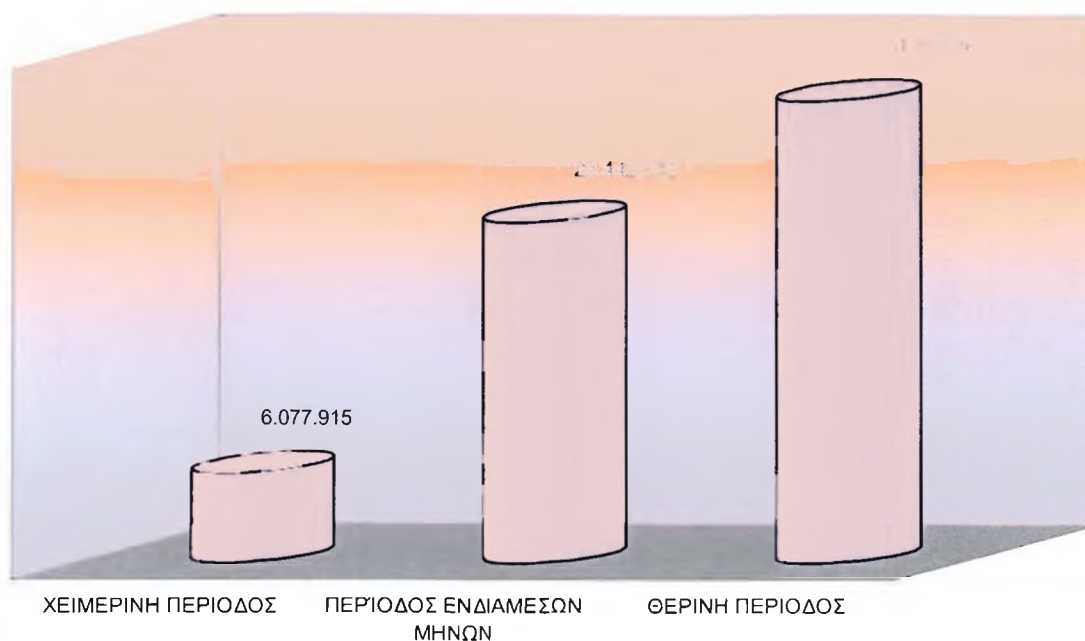
Χειμερινή Περίοδος

Περίοδος Ενδιάμεσων Μηνών

Θερινή Περίοδος

Κατηγοριοποιώντας τα παραπάνω στοιχεία ανά τουριστική περίοδο έχουμε το Διάγραμμα 6, όπου γίνεται εμφανές το πρόβλημα της εποχικότητας και της διαφοράς μεταξύ του χειμερινού τουρισμού έναντι του θερινού αλλά και του τουρισμού των ενδιάμεσων μηνών.

Διάγραμμα 6

4.3 Χειμερινός Τουρισμός και Ειδικές Τουριστικές Υποδομές.

Αναφέρθηκε ήδη αρκετές φορές ότι ο χειμερινός τουρισμός είναι μια ιδιαίτερη μορφή του τουρισμού, γιατί συνδέεται με μια περίοδο του έτους, η οποία τουλάχιστον για τη χώρα μας θεωρείται «αντι-τουριστική». Ακόμη, προσδιορίστηκε σε γενικές γραμμές ο χαρακτήρας του τουριστικού πλήθους και κάποιες ειδικές τουριστικές υποδομές που είτε είναι αναγκαίες για την διατήρησή του (του τουριστικού πλήθους) είτε λειτουργούν ως μέσο για την προσέλκυση των τουριστών αυτής της περιόδου.

Με δεδομένο ότι το τουριστικό πλήθος της χειμερινής περιόδου είναι περιορισμένο θα εξετάσουμε σε ποιο βαθμό οι ειδικές υποδομές

λειτουργούν ανταγωνιστικά, μεταξύ της Ελλάδας και των υπολοίπων χωρών.

4.3.1 Συνεδριακός Τουρισμός

Σύμφωνα με τα δεδομένα της διεθνούς συνεδριακής αγοράς σε παγκόσμιο επίπεδο¹⁹, για το 1999 η Ελλάδα καταλάμβανε την 21^η θέση με 48 συνέδρια, ενώ η Ισπανία την 3^η θέση (165), η Γαλλία την 5^η θέση (146), η Ιταλία την 6^η θέση (132) και η Πορτογαλία την 15^η θέση (73). Τα ποσοστά αυτά δεν είναι ιδιαίτερα υψηλά αφού η Ευρωπαϊκή ήπειρος καλύπτει το 62% της συγκεκριμένης αγοράς.

Ο αριθμός των συμμετασχόντων (συνέδρων και επισκεπτών) για το έτος 1997 εκτιμάται σε 24.847, ενώ για τις ανταγωνίστριες χώρες, ο αριθμός αυτός κυμαίνεται από 77.724 για την Γαλλία έως 27.682 για την Τουρκία, ενώ η Πορτογαλία υστερεί έναντι των υπολοίπων με 13.150 συμμετέχοντες στα συνέδριά της.

Αναφορικά με την εποχικότητα του Συνεδριακού τουρισμού, όπως φαίνεται και από τον Πίνακα και τα διαγράμματα που ακολουθούν, οι μήνες που προτιμούνται για τη διεξαγωγή των συνεδρίων είναι ο Ιούνιος και ο Σεπτέμβριος, ενώ η χειμερινή περίοδος καλύπτει μόλις το 16,9% του συνόλου.

Πίνακας 10

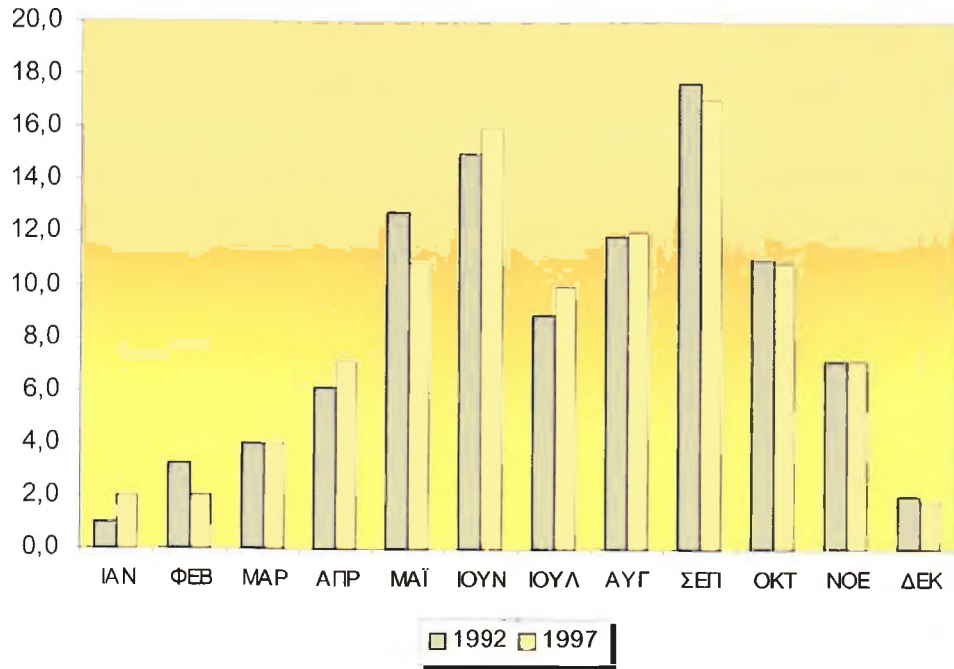
Μηνιαία Κατανομή Διεθνών Συνεδρίων (1992 και 1997)

	ΙΑΝ	ΦΕΒ	ΜΑΡ	ΑΠΡ	ΜΑΙ	ΙΟΥΝ	ΙΟΥΛ	ΑΥΓ	ΣΕΠ	ΟΚΤ	ΝΟΕ	ΔΕΚ
1997	2,0	2,0	4,0	7,1	10,9	16,0	10,0	12,0	17,1	10,9	7,1	1,8
1992	1,0	3,2	4,0	6,1	12,8	15,0	8,9	11,9	17,7	11,0	7,1	2,0

Πηγή: ΙΤΕΠ

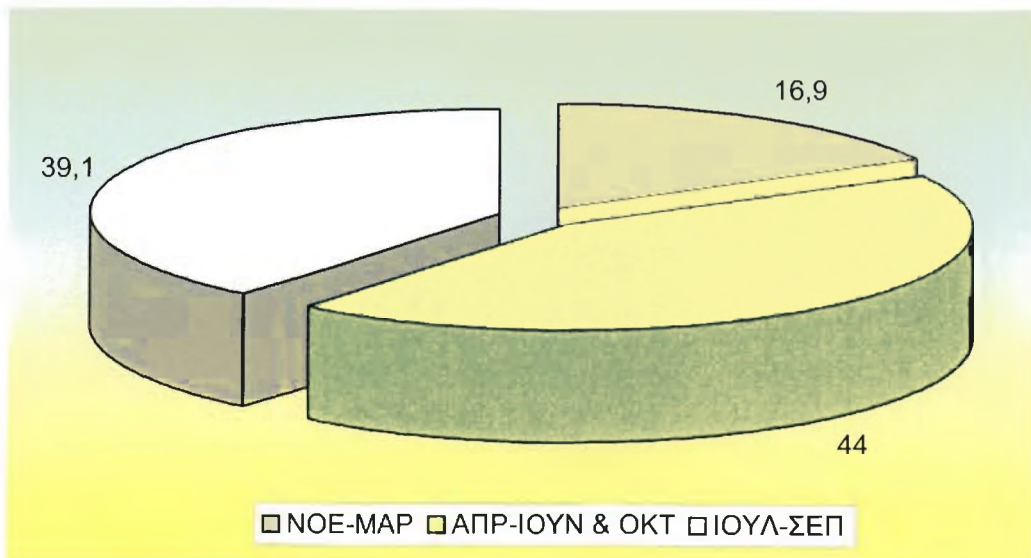
Διάγραμμα 7

Μηνιαία Κατανομή Διεθνών Συνεδρίων (1992 και 1997)

Διάγραμμα 8

Κατανομή Διεθνών Συνεδρίων ανά Τουριστική Περίοδο (1997)

Τα στοιχεία αυτά, είναι φρόνιμο να τα γνωρίζουμε, για να ξέρουμε τις τάσεις που επικρατούν σε παγκόσμιο επίπεδο και να αποφευχθούν λαθεμένες πρωτοβουλίες με σκοπό την στήριξη της χειμερινής τουριστικής περιόδου, η οποία όμως δε θα ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις και στα πρότυπα της συνεδριακής αγοράς.

Επίσης, σύμφωνα με στοιχεία του Συνδέσμου Ελλήνων Οργανωτών Εκθέσεων και Συνεδρίων²⁰, στην Ελλάδα λειτουργούν περισσότερα από 100 συνεδριακά κέντρα εκ των οποίων το 85% είναι εγκατεστημένο σε ξενοδοχεία. Το 75% του συνόλου έχει τη δυνατότητα να εξυπηρετήσουν συνέδρια μέχρι 500 άτομα, το 20% μέχρι 1000 άτομα και το υπόλοιπο 5% για περισσότερα από 2000 άτομα.

Πίνακας 11

Συνεδριακές Αίθουσες στην Ελλάδα (κατά μέγεθος) 1999-2000

	1999			2000		
	Αριθμός	Επιφάνεια (m ²)	Κόστος (€)	Αριθμός	Επιφάνεια (m ²)	Κόστος (€)
100-150	2.822	6,94	23	16.298	14,85	132
150-250	3.161	7,77	16	20.987	19,13	98
250-500	6.470	15,91	17	34.168	31,14	96
500-750	3.090	7,60	5	18.348	16,72	34
750-1000	4.378	10,76	5	11.194	10,20	14
1000 & ΑΝΩ	20.751	51,02	4	8.740	7,96	6
ΣΥΝΟΛΟ	40.672	100,00		109.735	100,00	

Πηγή: ΙΤΕΠ

20. Τα στοιχεία που δίνει το Υπουργείο Ανάπτυξης σχετικά με τα συνεδριακά κέντρα και τις αίθουσες στην Ελλάδα είναι διαφορετικά καθώς συμπεριλαμβάνει και αυτά που είναι προς ανέγερση (ακόμη και αυτά που είναι στην μελέτη σκοπιμότητας).

Οι ήδη υπάρχουσες εγκαταστάσεις με τον κατάλληλο εξοπλισμό επαρκούν να ικανοποιήσουν το σύνολο της τρέχουσας διεθνούς ζήτησης στη χώρα μας. Το υψηλό μερίδιο που καταλαμβάνουν οι ξενοδοχειακές μονάδες ως κέντρα φιλοξενίας συνεδρίων οδηγεί αναπόφευκτα στην ανισομερή γεωγραφική κατανομή αυτών των κέντρων στο σύνολο της επικράτειας²¹. Αυτή είναι όμως μία πραγματικότητα η οποία ορίζεται από διάφορους παράγοντες, όπως το κόστος μεταφοράς, οι απευθείας αεροπορικοί σταθμοί, η συχνότητα των δρομολογίων κ.α., η οποία θα πρέπει να γίνει αποδεκτή σύμφωνα με τις παρούσες προσφερόμενες συνολικές υποδομές.

Η δημιουργία νέων συνεδριακών χώρων και μάλιστα σε «άγνωστες» για τους διοργανωτές περιοχές, θα μεγιστοποιούσε το κόστος,²² δε θα ήταν βιώσιμη και θα αποδυνάμωνε το συνεδριακό τουρισμό στο σύνολο της χώρας.

4.3.2 Ιαματικός Τουρισμός

Τα χαρακτηριστικά του τουριστικού πλήθους που επιζητούν τον ιαματικό τουρισμό (κυρίως άτομα τρίτης ηλικίας) φαίνεται ότι οδήγησαν το κράτος σε στάση αδιαφορίας επί σειρά ετών²³. Σύμφωνα με στοιχεία της ΕΣΥΕ, στην Ελλάδα λειτουργεί ένα σύγχρονο υδροθεραπευτήριο, 16 υδροθεραπευτήρια σε ιαματικές πηγές τουριστικής σημασίας και αρκετά σε 40 πηγές τοπικής σημασίας.

21. Για την γεωγραφική κατανομή των ξενοδοχείων στην Ελλάδα, έχει γίνει αναφορά στο 2^ο Κεφάλαιο.

22. Αθανασίου Λ., Ο Συνεδριακός τουρισμός στην Ελλάδα, σελ. 81-87, εκδ. ΙΤΕΠ, Αθήνα 2002

23. Πρόσφατα διαμορφώθηκε από την Ειδική Επιτροπή Αναμόρφωσης της Νομοθεσίας για τις Ιαματικές πηγές, το νομοσχέδιο για τον ιαματικό τουρισμό που ίσχυε από το 1920.

Με εξαίρεση το σύγχρονο υδροθεραπευτήριο, τα υπόλοιπα προσφέρουν χαμηλού επιπέδου υπηρεσίες, που σε καμία περίπτωση δε θα μπορούσαν να ανταγωνισθούν το αντίστοιχο προϊόν των ανταγωνιστριών χωρών. Αξίζει να σημειωθεί, ότι η ύπαρξη κέντρων υδροθεραπείας με επιστημονική αναγνώριση και ταξινόμηση για το είδος των ασθενειών που θεραπεύουν και οργάνωση με βάση τις σύγχρονες τουριστικές αντιλήψεις θα μπορούσε να προσελκύσει αρκετά μεγαλύτερο αριθμό επισκεπτών (εγχώριο και αλλοδαπό).

Πίνακας 12
Κέντρα Υδροθεραπείας

ΕΛΛΑΔΑ	17
ΓΑΛΛΙΑ	104
ΙΣΠΑΝΙΑ	81
ΙΤΑΛΙΑ	200
ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ	53
ΤΟΥΡΚΙΑ	19
ΚΥΠΡΟΣ	Σε όλα τα ξενοδοχεία 5*

Η γεωγραφική διασπορά των θερμών πηγών έχει θετική προοπτική για την περιφερειακή ανάπτυξη σε σύγκριση με άλλες μορφές τουρισμού, ενώ και η εποχικότητα θα μπορούσε να αμβλυνθεί με τη σύσταση κάποιων μέτρων/ ρυθμίσεων αφού όπως ελέχθη το τουριστικό πλήθος έχει την ευχέρεια ταξιδιών καθ' όλη τη διάρκεια του έτους.

Σε όλες τις ανταγωνίστριες χώρες, τα κέντρα υδροθεραπείας διαθέτουν σύγχρονες υποδομές και εξειδικευμένο προσωπικό και τεχνικές που ενσωματώνουν αρκετούς νεωτερισμούς, κάνοντάς τα ελκυστικά σε όλες τις ηλικίες.

Ακόμη ο συνδυασμός με άλλες δραστηριότητες εντός και εκτός των κέντρων (αθλητισμός, επισκέψεις σε αρχαιολογικούς χώρους, κ.α.) έχουν αναζωπυρώσει τη ζήτηση τέτοιων υπηρεσιών ακόμη και από αλλοδαπούς τουρίστες στις χώρες αυτές.

4.3.3 Αθλητικός Τουρισμός

Είναι βέβαιο, ότι ο αθλητικός τουρισμός στην Ελλάδα ακόμη και για τους χειμερινούς μήνες τα επόμενα χρόνια θα παρουσιάσει άνοδο, καθώς οι σύγχρονες αθλητικές εγκαταστάσεις που δημιουργήθηκαν για την διεξαγωγή των Ολυμπιακών Αγώνων θα αποτελούν πόλο έλξης του συγκεκριμένου τουριστικού πλήθους .

Ωστόσο, η πραγματικότητα όσον αφορά τον χειμερινό αθλητικό τουρισμό είναι κάπως διαφορετική, καθώς όταν γίνεται λόγος για αυτήν την μορφή τουρισμού συνήθως αναφερόμαστε στις δραστηριότητες που διεξάγονται αποκλειστικά αυτήν την περίοδο εξαιτίας των κλιματολογικών συνθηκών (χαμηλές θερμοκρασίες, χιονόπτωση).

Επίσης, μία ακόμη σχετική επισήμανση είναι ότι αν για τους θερινούς μήνες ο αθλητικός τουρισμός είναι συνυφασμένος με τη θάλασσα, για τους χειμερινούς μήνες ο τουρισμός συνδέεται με τις ορεινές περιοχές της χώρας.

Αυτό σημαίνει ότι αν πράγματι θέλουμε η Ελλάδα να αναπτύξει το χειμερινό αθλητικό τουρισμό της, δε θα πρέπει να εστιάσει την προσοχή της μόνο στις δραστηριότητες εκείνες που δύναται να πραγματοποιηθούν στα κλειστά αθλητικά κέντρα των μεγαλουπόλεων αλλά να δημιουργήσει τις κατάλληλες υποδομές ώστε η ιδιαίτερη αυτή μορφή του τουρισμού να αναπτυχθεί και στην περιφέρεια και κυρίως στους ορεινούς όγκους της χώρας.

Τα στοιχεία που δόθηκαν στο Παγκόσμιο Συνέδριο για τον Αθλητισμό και τον Τουρισμό (Βαρκελώνη 2001)²⁴ είναι ελπιδοφόρα,

καθώς όπως φαίνεται οι Ευρωπαίοι τουρίστες συγκαταλέγουν στις δραστηριότητές τους κατά τη διάρκεια των διακοπών τους τον αθλητισμό.

Ειδικότερα, αναλύοντας τη γερμανική αγορά - η οποία είναι μία από τις κύριες πηγές προέλευσης τουριστών στην Ελλάδα - προτιμά να κάνει ορεινές διακοπές σε ποσοστό 43%, με δραστηριότητες όπως πεζοπορία (89%), αναρρίχηση (40%) και ορεινή ποδηλασία (7%). Σχετικά με τον χειμερινό τουρισμό, το 38% κάνει χειμερινά σπορ, με ορεινό σκι (81%), σνόουμπορντ (12%) και σκι (10%). Οι χώρες που προτιμούν οι Γερμανοί για να πραγματοποιήσουν αυτές τις δραστηριότητες είναι η Ισπανία, η Γαλλία και η Ιταλία.

Είναι σημαντικό ωστόσο, να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή καθώς η Ελλάδα σε σχέση με τις υπόλοιπες χώρες εξαιτίας των κλιματολογικών συνθηκών που παρουσιάζει ακόμη και με τη δημιουργία σύγχρονων χιονοδρομικών κέντρων²⁵ δε θα μπορούσε να αναπτύξει σε μεγάλο βαθμό τη συγκεκριμένη μορφή χειμερινού τουρισμού. Εάν βάσει των στοιχείων που προκύπτουν από την παγκόσμια τουριστική αγορά, οι εκτιμήσεις σχετικά με τα προσδοκώμενα οφέλη από τις επενδύσεις για τις συγκεκριμένες τουριστικές υποδομές δεν είναι ιδιαίτερα ενθαρρυντικές, ίσως το κράτος και οι ιδιώτες θα έπρεπε να στραφούν σε πιο ήπιες μορφές χειμερινού τουρισμού όπως ο αγροτουρισμός και ο οικοτουρισμός.

24. Ιστοσελίδα www.TravelDailyNews.gr, Άρθρο: «Παγκόσμιο Συνέδριο: Αθλητισμός και Τουρισμός: Πώς και Πόσο Αλληλοεπηρεάζονται».

25. Οι περιοχές όπου δύναται να δημιουργηθούν χιονοδρομικά κέντρα πρέπει να βρίσκονται σε υψόμετρο τουλάχιστον 1500μέτρων από την επιφάνεια της θάλασσας ή/και σε μικρότερο εφόσον οι κλιματολογικές συνθήκες το επιτρέπουν.

4.3.4. Αγροτουρισμός

Σε χώρες με μακρά αγροτουριστική παράδοση, όπως η Σουηδία και η Ελβετία, οι γεωργικές εκμεταλλεύσεις που ασχολούνται με τον αγροτουρισμό φθάνουν το 20% του συνόλου, στην Αυστρία το 10%, στο Ηνωμένο Βασίλειο το 8%, στη Γαλλία το 2%, στην Ισπανία το 0,5%, ενώ στην Ελλάδα και την Πορτογαλία οι εκμεταλλεύσεις αυτές είναι εντελώς περιθωριακές .

Αντικειμενικός και μακροχρόνιος στόχος του αγροτουρισμού, έτσι όπως καταγράφεται στην πολιτική της Ε.Ε., είναι να συμβάλλει στην αντιστροφή του κλίματος εγκατάλειψης που υπάρχει στην ύπαιθρο, εξαιτίας κυρίως της συρρίκνωσης της γεωργίας, και στη συνέχεια, στη δημιουργία ευνοϊκότερων συνθηκών για την ανάπτυξη νέων οικονομικών δραστηριοτήτων.

Το εύρος του προσφερόμενου αγροτουριστικού προϊόντος στην Ευρωπαϊκή ύπαιθρο ποικίλει και εμπλουτίζεται σημαντικά τα τελευταία χρόνια στην προσπάθεια των τοπικών φορέων και των ίδιων των αγροτών να εκμεταλλευτούν τους τοπικούς πόρους (φυσικό περιβάλλον, αγροτικό τοπίο, παραδοσιακή αρχιτεκτονική, πολιτισμική κληρονομιά) και να αυξήσουν κατ' αυτόν τον τρόπο τα εισοδήματά τους. Στη Γαλλία, για παράδειγμα, οι αγροτουριστικές μονάδες παρέχουν όλο και περισσότερο υπηρεσίες ελεύθερου χρόνου- ψυχαγωγίας- αθλητισμού (ψάρεμα, κυνήγι, ποδήλατο, ιππασία, κλπ), καθώς και παιδαγωγικές-κοινωνικές πέρα από την απλή διαμονή και εστίαση ενώ μπορεί να απευθύνονται σε ειδική πελατεία, όπως παιδιά, τρίτη ηλικία, άτομα με ειδικές ανάγκες, γκρουπ κοινωνικού τουρισμού.

Επίσης πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι ο αγροτουρισμός, και γενικότερα ο αγροτικός τουρισμός, ακόμα και με μια κατεύθυνση αειφόρου χρήσης των φυσικών πόρων, δε φαίνεται ικανός να συντηρήσει μακροπρόθεσμα το κοινωνικο-πολιτιστικό σύστημα. Η προσπάθεια

πρέπει να έχει ως κατεύθυνση τη συνεύρεση των τοπικών αρχών/φορέων/ οργανισμών (συμπεριλαμβανόμενων των τουριστικών πρακτορείων και των ξενοδόχων) για να συζητήσουν τις προοπτικές του τουρισμού με απώτερο σκοπό τόσο τις ποσοτικές (υποδομές, φέρουσα ικανότητα κλπ.), όσο και τις ποιοτικές συνιστώσες (ποιότητα υπηρεσιών, αξιοποίηση τοπικών προϊόντων, σήμα ποιότητας, ανάπτυξη διαφοροποιημένων τουριστικών προϊόντων πέραν της φιλοξενίας και εστίασης κλπ.) του ζητήματος.

Όσον αφορά τον αγροτουρισμό στις Μεσογειακές χώρες όπως και στην Ελλάδα, τόσο οι τεχνικο-οικονομικές και οργανωτικές αδυναμίες όσο και η παραδοσιακή προτίμηση της τουριστικής πελατείας υπέρ του παραθαλάσσιου τουρισμού ευνοούν τελικά την εγκατάσταση του αγροτουρισμού σε περιοχές που διαθέτουν τα σχετικά συγκριτικά πλεονεκτήματα και ο τουρισμός είναι ήδη αναπτυγμένος, όπως π.χ. σε παραλιακούς οικισμούς, νησιά ή ακόμα και σε βουνά με υποδομή χειμερινών σπορ.

Οι περιοχές αυτές θεωρούνται κατά κανόνα αγροτικές και συχνά χαρακτηρίζονται ως μειονεκτικές στη βάση της δημογραφικής τους κατάστασης και των γεωργο-οικονομικών τους επιδόσεων, σύμφωνα με τα κριτήρια της ευρωπαϊκής νομοθεσίας (Οδηγία ΕΟΚ/75/268). Μπορούν έτσι να επωφεληθούν των ειδικών χρηματοδοτήσεων για την ανάληψη δράσεων τοπικής ανάπτυξης, μεταξύ των οποίων και ο αγροτουρισμός (Παράρτημα Γ).

Αυτή η άνιση χωρική κατανομή του αγροτουρισμού στη Μεσόγειο αντικατοπτρίζει τον “αποπροσανατολισμό” από τον αρχικό στόχο των τοπικών και περιφερειακών δράσεων για την κοινωνικο-οικονομική ανάκαμψη των παρηκμασμένων αγροτικών περιοχών.

Όμοια, η αγροτουριστική εξάπλωση στις παραθαλάσσιες μεσογειακές ζώνες αναπαράγει το μέχρι σήμερα κυρίαρχο τουριστικό

μοντέλο που βασίζεται στο στερεότυπο “ήλιος και θάλασσα” βάζοντας στο περιθώριο της τουριστικής κίνησης και των επενδύσεων τις αγροτικές ζώνες.

Έτσι επιβεβαιώνεται το γεγονός ότι η ανάπτυξη του αγροτουρισμού και η εδραίωση της αγροτουριστικής αντίληψης δεν μπορεί να είναι στόχος αποκλειστικά και μόνο των αγροτικών ή περιφερειακών πολιτικών για τη στήριξη των αγροτικών περιοχών. Θα πρέπει να είναι συμβατός επίσης με μια ολοκληρωμένη τουριστική πολιτική που θα αποσκοπεί στην αλλαγή των παραδοσιακών προτύπων προς ένα τουρισμό που θα βασίζεται και θα “ανακαλύπτει” τον πολιτισμό της επισκεπτόμενης περιοχής.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Είναι σαφές τα τελευταία χρόνια, ότι το κλασικό τουριστικό προϊόν «μαζικός παθητικός ομοιόμορφος τουρισμός» υφίσταται το φυσικό νόμο της φθοράς (όπως όλα τα προϊόντα και οι υπηρεσίες), δείχνοντας ότι έχει ολοκληρώσει τον κύκλο της ζωής του με τις ανάλογες θετικές και αρνητικές συνέπειές του.

Η τουριστική αγορά έχει υιοθετήσει νέα πρότυπα τα οποία εστιάζουν στη ζήτηση εξειδικευμένων τουριστικών προϊόντων και απευθύνονται κατά τεκμήριο σε μικρές ομάδες ατόμων με ειδικά ενδιαφέροντα. Οι μεταβολές αυτές στη ζήτηση συμπεριλαμβάνουν και αλλαγές του τρόπου της καθημερινής ζωής όπως η προστασία του περιβάλλοντος, η ποιότητα ζωής, οι καταμερισμένες ετήσια ολιγοήμερες διακοπές, καθώς και η έντονη διάθεση «φυγής» σε κάθε ευκαιρία από την καθημερινή πραγματικότητα των μεγαλουπόλεων.

Η Ελλάδα ως χώρα υποδοχής, θα πρέπει να ακολουθήσει αυτές τις τάσεις εάν θέλει να διατηρήσει την υψηλή θέση της στην παγκόσμια τουριστική αγορά, διαμορφώνοντας μια σωστή τουριστική πολιτική και δημιουργώντας εκείνες τις προδιαγραφές που απαιτούνται για την ανάπτυξη των ειδικών μορφών τουρισμού που θα αποτελούν κριτήριο για την προσέλκυση τουριστών.

Η ανάπτυξη του χειμερινού τουρισμού ως μία σύγχρονη μορφή τουρισμού που συμπεριλαμβάνεται στα νέα τουριστικά πρότυπα, σίγουρα θα πρέπει να αποτελέσει στόχο αυτής της τουριστικής πολιτικής, αν και -όπως και για κάθε άλλη μορφή τουρισμού- δεν πρέπει να αποτελεί αυτοσκοπό.

Για να είναι δυνατή η ανάπτυξη μιας σωστής τουριστικής πολιτικής για το χειμερινό τουρισμό, δηλαδή που θα αποφέρει το μέγιστο των ωφελειών (χρηματικών και μη) σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο είναι αναγκαίο να έχει διευκρινιστεί ο ρόλος τον οποίο καλείται να

διαδραμα- τίζει στα πλαίσια του κοινωνικο-οικονομικού συστήματος της περιοχής αναφοράς αλλά και να είναι γνωστές οι επιδράσεις του και για τους υπόλοιπους παράγοντες που πλαισιώνουν το ευρύτερο σύστημα..

Επομένως, το ενδιαφέρον μας δεν θα πρέπει να επικεντρώνεται μόνο στον αριθμό των τουριστών, στις διανυκτερεύσεις και στο τουριστικό συνάλλαγμα που έρχεται στη χώρα μας και να επιχειρείται με κάθε τρόπο η μεγιστοποίηση αυτών των μεγεθών. Θα πρέπει να εξετάζονται οι ποσοτικές και οι ποιοτικές επιπτώσεις, θετικές και αρνητικές, που προκαλεί ή που θα προκαλέσει στο μέλλον, η αύξηση της τουριστικής ζήτησης αυτής της περιόδου.

Ιδιαίτερα, όταν τα μέτρα ανάπτυξης του χειμερινού τουρισμού συνδέονται με επεμβάσεις στο φυσικό περιβάλλον θα πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή, καθώς η ποιότητα του φυσικού περιβάλλοντος και ο σεβασμός προς αυτό, είναι που θα αποτελέσουν το κριτήριο για την προσέλκυση των τουριστών. Οπότε, οποιεσδήποτε μη προσφιλείς προς το περιβάλλον παρεμβάσεις θα λειτουργήσουν αρνητικά στην ανάπτυξη του τουρισμού της περιοχής αλλά και των υπολοίπων δραστηριοτήτων μακροχρόνια.

Στο σημείο αυτό, θα πρέπει να επισημάνουμε το σημαντικό ρόλο της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, η οποία θα πρέπει να έχει ανεπτυγμένο αίσθημα ευθύνης ως προς την έκταση και το ύφος του χειμερινού τουρισμού που θα αναπτύξει, έτσι ώστε να μην υπάρξουν αρνητικές επιπτώσεις στην τοπική κοινωνία, αλλά και να μην παρατηρηθούν φαινόμενα υπερπροσφοράς ειδικών τουριστικών υπηρεσιών στο σύνολο της επικράτειας. Αυτό θα οδηγούσε στην αποδυνάμωση των ενισχύσεων από το κράτος και στην μη βιώσιμη χειμερινή τουριστική ανάπτυξη των περιοχών αυτών, αφού το εισόδημα από τον τουρισμό θα κατανέμεται πολυμερώς.

Επίσης, ανάλογα με τις υποδομές που θα στηρίζουν τον χειμερινό τουρισμό, θα πρέπει το κράτος να παρουσιάσει ένα ολοκληρωμένο σχέδιο ανάπτυξης έτσι ώστε είτε να ενισχύσει περισσότερο τις ορεινές περιοχές οι οποίες δεν επωφελούνται από τον θερινό τουρισμό είτε να αξιοποιήσει στο μέγιστο τις ήδη υπάρχουσες τουριστικές περιοχές και να στηρίξει τις υπόλοιπες με άλλα μέτρα και ενισχύσεις.

Μία ακόμη παράμετρος στην οποία πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή είναι η αντίστοιχη τουριστική αγορά των ανταγωνιστριών χωρών. Ανεξάρτητα από τις υποδομές, την προβολή και τα μέτρα που μπορούν να στηρίξουν τον χειμερινό τουρισμό στη χώρα μας δε θα πρέπει να προσδοκούμε ότι η βελτίωση του προσφερόμενου προϊόντος θα επιφέρει και την ανάλογη αριθμητική άνοδό του. Ας μην ξεχνάμε ότι όπως η Ελλάδα έχει τη φήμη της χώρας για καλοκαιρινές διακοπές, κάποιες άλλες χώρες της Ευρώπης και της Μεσογείου ακόμη φημίζονται για τον χειμερινό τουρισμό τους.

Τελειώνοντας, θα θέλαμε να επισημάνουμε την ανάγκη για επιστημονικότερη προσέγγιση του θέματος από τους συσχετιζόμενους φορείς, την υποστήριξη των μελετητών και συγγραφέων ώστε να δημιουργηθεί και για το χειμερινό τουρισμό μια επαρκής βιβλιογραφία ικανή να στηρίξει τις ανάγκες κάθε ενδιαφερόμενου.

Εμείς, στα πλαίσια της Πτυχιακής μας Εργασίας, πιστεύουμε ότι συμβάλλαμε θετικά προς αυτήν την κατεύθυνση, με την παρουσίαση του θέματος, τα στατιστικά δεδομένα και τους παράγοντες που συνθέτουν την τουριστική αγορά αλλά και τους προβληματισμούς που παραθέσαμε για τον Χειμερινό Τουρισμό στην Ελλάδα.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Ηγουμενάκης Ν., Τουριστική Οικονομία, Τόμος Α, εκδ. Interbooks, Αθήνα 1991.
2. Δροσοπούλου Σ., Αγροτο-Τουριστικοί Συνεταιρισμοί, εκδ. Interbooks, Αθήνα 1989
3. Βαφειάδης Γ., Κοντογεώργος Χρ., Παπακωνσταντινίδης Λ., Αγροτουρισμός και Ισορροπη Ανάπτυξη, εκδ. ΑΤΕ, Αθήνα 1992
4. Παυλόπουλος Π., Ο Χειμερινός Τουρισμός στην Ελλάδα, Ανάλυση-Συμπεράσματα – Προτάσεις, εκδ. ΙΤΕΠ, Αθήνα 2001.
5. Αθανασίου Λ., Ο Συνεδριακός Τουρισμός στην Ελλάδα, Εξελίξεις-Προβλήματα, Δυνατότητες και Πολιτική, εκδ. ΙΤΕΠ, Αθήνα 2002.
6. Παπανίκος Γρ., Οι Ολυμπιακοί Αγώνες του 2004 και οι επιπτώσεις στον Ελληνικό Τουρισμό, εκδ. ΙΤΕΠ, Αθήνα 1999.

Πληροφοριακό Υλικό Διαδικτύου

<http://www.minagric.gr/greek/3.1.html>

<http://www.gnto.gr/2/08/gb80000.html>

<http://www.ste.edu.gr/gr/IMERIDA%20RODOY.htm>

http://www.poet.gr/show_article.asp?aid=285&cat8

http://www.poet.gr/show_article.asp?aid=320&cat8

<http://www.sete.gr/2010sete.pdf>

<http://www.sete.gr/APOLOGISMOSSETE-2002.pdf>

<http://www.traveldailynews/newasp?newid=6798&subcategory-id=35>

<http://www.traveldailynews/newasp?newid=7778&subcategory-id=46>

<http://www.traveldailynews/newasp?newid=12248&subcategory-id=26>

<http://www.traveldailynews/makeof2.asp?subpage-id=62>

Χρήσιμες Διευθύνσεις στο Διαδίκτυο

<http://www.ypan.gr>

<http://www.minagric.gr>

<http://www.gnto.gr>

<http://www.techeot.gr>

<http://www.helexpo.gr>

<http://www.athens-2004.gr>

<http://www.esye.gr>

<http://www.in.gr/agro>

<http://www.podix.gr>

<http://www.poet.gr>

<http://www.touristicunion.gr>

<http://www.agrotourism.gr>

<http://www.united-hellas.com/turism/wintour>

<http://www.pox.gr>

<http://www.seede.gr>

<http://www.sete.gr>

<http://www.traveldailynews.gr>

<http://www.hotel&restaurants.gr>

Επίσης, χρήσιμες πληροφορίες για τουριστικές δραστηριότητες, καταλύματα ή/και τοπικά τουριστικά προϊόντα μπορούμε να αναζητήσουμε στους δικτυακούς τόπους των νομών ή των δήμων που μας ενδιαφέρει να επισκεφτούμε.

ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ σχετική με **ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ**

1. ΦΕΚ 118/Α/19.7.1993; Νόμος 2160/93, «Ρυθμίσεις για τον Τουρισμό και άλλες διατάξεις».
2. ΦΕΚ 797/Β/86: 2647/ΥΠ.Ε.Θ.Ο./ΕΙΔ. 135 ΕΟΤ/19.11.1986 Απόφαση Υφυπουργού Εθν. Οικονομίας" «Μέτρα για την ελεγχόμενη τουριστική ανάπτυξη και την αναβάθμιση της τουριστικής προσφοράς περιοχών της χώρας. Καθορισμός περιοχών Ελέγχου Τουριστικής Ανάπτυξης».
3. ΦΕΚ 1130/Β/18.12.1997: Υπ. Απόφαση υπ' αριθ. 4504/ 11.12.1997 «Τροποποίηση της 2647/ΥΠ.Ε.Θ.Ο./ΕΙΔ. 135 ΕΟΤ/19.11.1986 απόφασης Υφυπουργού Εθν. Οικονομίας "μέτρα για την ελεγχόμενη τουριστική ανάπτυξη και την αναβάθμιση της τουριστικής προσφοράς περιοχών της Χώρας - Καθορισμός περιοχών ελέγχου τουριστικής ανάπτυξης». (1.000 κλίνες Θεσσαλονίκη).
4. ΦΕΚ 61/Δ/88: Από 20.1.88 Π.Δ. «Όροι δόμησης τουριστικών εγκαταστάσεων σε εκτός σχεδίου γήπεδα».
5. ΦΕΚ 474/Δ/91: «Καθορισμός όρων και περιορισμών δόμησης για την ανέγερση τουριστικών εγκαταστάσεων σε γήπεδα εντός σχεδίων πόλεως και εκτός ορίων οικισμών κάτω των 2000 κατοίκων καθορισθέντων βάσει του 24.4.1985 Π.Δ/τος (Δ'181) ως ισχύει, των νήσων Κρήτης, Ρόδου και Κερκύρας καθώς και του νομού Χαλκιδικής».
6. ΦΕΚ 678/Β/90: υπ' αριθ. 69267/5387/90 ΚΥΑ «Κατάταξη έργων και δραστηριοτήτων σε κατηγορίες, περιεχόμενο της Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΜΠΕ), καθορισμός περιεχομένου ειδικών περιβαλλοντικών μελετών και λοιπές συναφείς διατάξεις, σύμφωνα με το Ν 1650/86»

7. ΦΕΚ 786/Α/20.10.1994:, υπ' αριθ. 1661/20.10.94 ΚΥΑ «Τροποποίηση και συμπλήρωση των διατάξεων της υπ' αριθ. 69269/5387 Κοινής Απόφασης Υπουργών Περιβάλλοντος, Χωροταξίας & Δημοσίων Έργων και Τουρισμού»
8. ΦΕΚ 691/Β/90: "Καθορισμός τρόπου ενημέρωσης των πολιτών και φορέων εκπροσώπησής τους για το περιεχόμενο της μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων των έργων και δραστηριοτήτων σύμφωνα με την παρ.2 του άρθρου 5 του Ν.1650/86".
9. ΦΕΚ 755/Β/318.1995: υπ' αριθ. 24635/23.8.1995 Απόφαση των Υπουργών Τουρισμού και Περιβάλλοντος Χωροταξίας & Δημοσίων Έργων που αφορά στην «Ανάθεση έγκρισης περιβαλλοντικών όρων για ορισμένες δραστηριότητες της πρώτης (α') κατηγορίας του άρθρου 3 του ν. 1650/1986 στους Γενικούς Γραμματείς των Περιφερειών της Χώρας, εξαιρουμένης της Περιφέρειας Αττικής».
10. ΦΕΚ 557/Β/87: Με αριθ. 530992/87 Απόφαση Γεν. Γραμματέα ΕΟΤ "Τεχνικές προδιαγραφές Τουριστικών Εγκαταστάσεων".
11. ΦΕΚ 208/Β/91 & ΦΕΚ 298/Β/91: Με αριθ. 23908/91 ΚΥΑ "Τεχνικές προδιαγραφές για τη δημιουργία Συνεδριακών Κέντρων".
12. Εγκύκλιος Γ.Γ. ΕΟΤ: ΑΠ 513790/13.5.91 "Για τη διαδικασία έγκρισης Συνεδριακών Κέντρων". (ΕΟΤ Τμήμα Α4).
13. ΦΕΚ 42/Β/26.1.1994, ΦΕΚ 137/Β/2.3.1994: Υπουργική Απόφαση 520010/6/12.1.1994 "Καθορισμός προδιαγραφών Γηπέδων Γκολφ".
14. ΦΕΚ 986/Β/30.11.1995: υπ' αριθ. 2356/24.11.1995 Κοινή Απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημ. Έργων και Τουρισμού, "Προδιαγραφές Κέντρων Θαλασσοθεραπείας για την υπαγωγή τους στο καθεστώς των κινήτρων του Ν.1892/90, όπως ισχύει.

15. ΦΕΚ 1067/Β/3.12.1997 ΚΥΑ υπ' αριθ.Τ.4400/24.11.97 «Προδιαγραφές Εγκαταστάσεων Αξιοποίησης Ιαματικών Πηγών για την υπαγωγή τους στο καθεστώς κινήτρων του Ν.1892/90, όπως ισχύει».
16. ΠΡΑΚΤΙΚΟ (ΕΝΙΑΙΟ ΚΑΙ ΑΔΙΑΙΡΕΤΟ ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ) ΓΙΑ ΤΟΝ ΚΑΘΟΡΙΣΜΟ ΣΥΜΒΑΤΙΚΟΥ ΚΟΣΤΟΥΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ (ΑΠ ΕΟΤ 500868/16.11.1998, ΤΜΗΜΑ Α4).
17. ΦΕΚ 10/Α/1979: Π.Δ. 33/1979 "Περί τουριστικών καταλυμάτων εντός παραδοσιακών κτισμάτων"
18. Πληροφοριακό έντυπο Δ/σης Β/Β4 ΕΟΤ, για τις διαδικασίες ελέγχου και απαιτούμενων δικαιολογητικών, όσον αφορά στη θεώρηση σχεδίων αναστήλωσης ή μετασκευής παραδοσιακών κτισμάτων σε Τουριστικά καταλύματα, με βάση το Π.Δ. 33/79
19. ΦΕΚ 81/Α/15.4.1998, Ν.2601/14.4.1998 «Ενισχύσεις ιδιωτικών επενδύσεων για την οικονομική και περιφερειακή ανάπτυξη της χώρας και άλλες διατάξεις».
20. ΦΕΚ 527/Β/29.5.98: Με αριθ. 55734/19.5.98 Απόφαση Υπουργού Εθνικής Οικονομίας: «Τεχνοοικονομικά στοιχεία και δικαιολογητικά, που πρέπει να συνοδεύουν τις αιτήσεις υπαγωγής επενδύσεων και προγραμμάτων χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού στις διατάξεις του Ν. 2601/98 για την παροχή κινήτρων επιχορήγησης, επιδότησης επιτοκίου και επιδότησης χρηματοδοτικής μίσθωσης».
21. ΦΕΚ 694/Β/8.7.98: ΚΥΑ με αριθ. 57335/30.6.98 «Καθορισμός ύψους καταβολής χρηματικού ποσού (παραβόλου) για την υποβολή αιτήσεων υπαγωγής επενδύσεων ή / και προγραμμάτων χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού ή επιχειρηματικών σχεδίων, σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 8 του Ν. 2601/98, καθώς επίσης και για την υποβολή αιτήσεων ένταξης επενδύσεων στο καθεστώς επιδότησης τόκων παράλληλα με την φορολογική απαλλαγή σύμφωνα με την παρ. 24 του άρθρου 8 του Ν.2601/98».

22. ΦΕΚ 854/Δ/98: ΚΥΑ με αριθ. 58541/31.7.98 «Στοιχεία αξιολόγησης των επενδύσεων, βαθμολόγηση και λοιπές λεπτομέρειες εφαρμογής των κριτηρίων υπαγωγής των επενδύσεων ή / και προγραμμάτων χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού στις διατάξεις του Ν. 2601/98. Καθορισμός του κοινού ελάχιστου ποσοστού του συνόλου των βαθμών, που προβλέπεται στην περίπτωση (ζ) της παρ.1 του άρθρου 7 του Ν.2601/98»
23. Έγγραφο ΕΟΤ υπ' αριθ 500544/29-9-00 «Έκδοση της ειδικής γνωμάτευσης του ΕΟΤ για τη συνδρομή των προϋποθέσεων της παρ. 18 του άρθρου 6, του νόμου 2601/98.
- 24.ΦΕΚ 803/Β/30-6-00 ΚΥΑ υπ'αριθ. 56616 «Καθορισμός των τμημάτων της Επικράτειας στα οποία δεν έχουν εφαρμογή τα κίνητρα επιχορήγησης και επιδότησης τόκων καθώς και επιδότηση χρηματοδοτικής μίσθωσης του Ν.2601/98, για τις επενδύσεις ανέγερσης ή επέκτασης Ξενοδοχειακών εγκαταστάσεων .
- 25.ΦΕΚ 254/Α/15.12.1997: Ν.2545/10.12.1997 «Βιομηχανικές και Επιχειρηματικές Περιοχές και άλλες διατάξεις».(άρθρο 29, ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ Π.Ο.Τ.Α.).
- 26.ΦΕΚ 149/Β/20.2.1998: ΚΥΑ υπ'αριθ.Τ/751/Β/10.2.98 «Απαιτούμενα δικαιολογητικά, διαδικασίες και ρύθμιση λοιπών λεπτομερειών για την εφαρμογή των διατάξεων της παρ. 4 του άρθρου 29 του Ν. 2545/97 «Βιομηχανικές και Επιχειρηματικές Περιοχές και άλλες διατάξεις» (Π.Ο.Τ.Α.).
27. ΦΕΚ 822/Β/6.8.98: ΚΥΑ με αριθ. Τ/3522/9.7.98 «Γενικές κατευθύνσεις τουριστικής πολιτικής για τη δημιουργία ΠΟΤΑ κατά τις διατάξεις της παρ.3, του άρθρου 29 του Ν. 2545/97 «Βιομηχανικές και Επιχειρηματικές Περιοχές και άλλες διατάξεις»

28. ΦΕΚ 922/Β/14.12.1994: ΚΥΑ 43965/94 «Καθορισμός του είδους και της έκτασης των επενδυτικών έργων που περιλαμβάνονται στις επενδύσεις εκσυγχρονισμού ολοκληρωμένης μορφής των εγκαταστάσεων και εξοπλισμού των ξενοδοχειακών μονάδων, για την υπαγωγή τους στις διατάξεις του Ν.1892/90».
29. ΦΕΚ 870/Β/19.8.1998: ΚΥΑ 58692/98 «Είδος και έκταση των έργων, που πρέπει να περιλαμβάνονται στα επενδυτικά προγράμματα ή / και προγράμματα χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού για τον εκσυγχρονισμό των εγκαταστάσεων και εξοπλισμού των τουριστικών οργανωμένων κατασκηνώσεων (campings) τάξης Γ' και ανώτερης για να θεωρείται ο εκσυγχρονισμός αυτός ως ολοκληρωμένης μορφής και να είναι δυνατή η εφαρμογή των ενισχύσεων του Ν.2601/98»
30. ΦΕΚ 204/Α/2-9-98 : Ν.2638/98 , άρθρο 35 - Καθορισμός της Γ' ζώνης για την εφαρμογή των ενισχύσεων του αναπτυξιακού νόμου . Έληξε και παρετάθη μέχρι την 31/12/2001 με τον Ν.2873/00 ΦΕΚ 285/Α/28-12-00 , Άρθρ.41
31. ΦΕΚ 195/Β/8-3-99 : Υ.Α. με αριθ. 52649/25-2-99 `` Καθορισμός των διαδικασιών και λοιπών λεπτομερειών εφαρμογής καθώς και των δικαιολογητικών καταβολής της επιδότησης χρηματοδοτικής μίσθωσης καινούργιου σύγχρονου μηχανολογικού και λοιπού εξοπλισμού , σύμφωνα με το ν. 2601/98.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

**ΟΔΗΓΟΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΣ
ΝΟΜΟΣ 2601/98
(ΦΕΚ 81/Α/15.4.98)**

**«ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ ΙΔΙΩΤΙΚΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ
ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ»**

ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΣ ΝΟΜΟΣ (ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ)

1. ΕΙΔΗ ΠΑΡΕΧΟΜΕΝΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ.

Για την πραγματοποίηση των υπαγομένων στις διατάξεις του Ν. 2601/98 επενδύσεων, προγραμμάτων και επιχειρηματικών σχεδίων, παρέχονται τα ακόλουθα είδη ενισχύσεων :

(α) Επιχορήγηση, που συνίσταται στη δωρεάν παροχή από το Δημόσιο χρηματικού ποσού για την κάλυψη τμήματος της ενισχυόμενης δαπάνης της επένδυσης ή του επιχειρηματικού σχεδίου.

(β) Επιδότηση τόκων, που συνίσταται στην κάλυψη από το Δημόσιο τμήματος των καταβαλλόμενων τόκων των μεσομακροπρόθεσμων δανείων τετραετούς τουλάχιστον διάρκειας, που λαμβάνονται για την υλοποίηση της ενισχυόμενης δαπάνης της επένδυσης.

(γ) Επιδότηση χρηματοδοτικής μίσθωσης, που συνίσταται στην κάλυψη από το Δημόσιο τμήματος των καταβαλλόμενων δόσεων χρηματοδοτικής μίσθωσης που συνάπτεται για την απόκτηση της χρήσης καινούργιου μηχανολογικού και λοιπού εξοπλισμού.

(δ) Φορολογική απαλλαγή ύψους μέχρι ενός ποσοστού ή του συνόλου της αξίας της πραγματοποιούμενης και ενισχυόμενης δαπάνης της επένδυσης ή και της αξίας της χρηματοδοτικής μίσθωσης καινούργιου μηχανολογικού και λοιπού εξοπλισμού του οποίου αποκτάται η χρήση. Η ενίσχυση αυτή συνίσταται στην απαλλαγή από την καταβολή φόρου εισοδήματος μη διανεμόμενων κερδών της πρώτης δεκαετίας από την πραγματοποίηση της επένδυσης ή του προγράμματος, με το σχηματισμό ισόποσου αφορολόγητου αποθεματικού.

(ε) Ειδικά κίνητρα, πέραν των ανωτέρω, για ιδιάζοντως σημαντικές βιομηχανικές, μεταλλευτικές και τουριστικές επενδύσεις, ύψους άνω των είκοσι πέντε (25) δις. δρχ., που προέβλεπαν οι διατάξεις των παραγράφων 1,2,3,4 του άρθρου 3 και της παρ.6 του άρθρου 4 του καταργηθέντος νόμου 4171/1961 «Περί λήψεως γενικών μέτρων για την υποβοήθηση των αναπτύξεων της οικονομίας της χώρας» (ΦΕΚ 93/Α/1961).

2. ΔΙΑΚΡΙΣΗ ΤΩΝ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΩΝ ΦΟΡΕΩΝ - ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΕΙΔΟΥΣ ΤΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΤΟΥΣ.

Για την εφαρμογή των ενισχύσεων του Ν. 2601/98, οι φορείς (εταιρείες ή ατομικοί επιχειρηματίες) της επενδυτικής δραστηριότητας, διακρίνονται, σε νέους και παλαιούς.

2.1. Νέοι: είναι οι νεοϊδρύμενες εταιρικές ή ατομικές επιχειρήσεις, καθώς και εκείνες που υποβάλλουν αίτηση για εφαρμογή των ενισχύσεων του παραπάνω Νόμου, πριν παρέλθει πενταετία από τη σύστασή τους ή την έναρξη επιτηδεύματος προκειμένου για ατομικές επιχειρήσεις.

Εταιρείες που προήλθαν από μετατροπή άλλης εταιρείας ή ατομικής επιχείρησης ή από συγχώνευση εταιρειών ή και ατομικών επιχειρήσεων ή εκείνες που απορρόφησαν άλλη εταιρία ή ατομική επιχείρηση ή κλάδο άλλης, καθώς και εκείνες που απορροφήθηκαν από άλλη εταιρεία, δεν νοούνται ως νέοι φορείς, εφόσον μία από τις πιο πάνω εταιρείες ή ατομικές επιχειρήσεις πριν από τη μετατροπή, τη συγχώνευση ή την απορρόφηση αποτελεί παλιό φορέα.

Για τις επενδύσεις ή / και προγράμματα χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού των νέων φορέων, παρέχονται όλα τα είδη ενισχύσεων, εναλλακτικά ως εξής :

Επιχορήγηση και επιδότηση τόκων ή / και επιδότηση χρηματοδοτικής μίσθωσης.

Φορολογική απαλλαγή και επιδότηση τόκων.

2.2. Παλαιοί: είναι εκείνοι που υποβάλλουν αίτηση για εφαρμογή των ενισχύσεων του Ν.2601/98, για εφαρμογή των ενισχύσεων του εν λόγω Νόμου, μετά την πάροδο πενταετίας από τη σύστασή τους, ή την έναρξη προκειμένου για ατομικές επιχειρήσεις.

Για τις επενδύσεις των παλαιών φορέων, παρέχονται μόνο οι ενισχύσεις της φορολογικής απαλλαγής και της επιδότησης των τόκων.

2.3. Παρέχονται εναλλακτικά όλα τα είδη των ενισχύσεων:

για τις ιδιαζόντως σημαντικές για την εθνική οικονομία επενδύσεις ή / και προγράμματα χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού, τόσο των νέων, όσο και των παλαιών φορέων, ύψους άνω των είκοσι πέντε (25) δισ. δρχ. του άρθρου 10 του Ν.1601/98

για τις επενδύσεις εκσυγχρονισμού ολοκληρωμένης μορφής ξενοδοχειακών μονάδων και τουριστικών οργανωμένων κατασκηνώσεων (campings), που γίνονται από παλαιούς φορείς.

2.4. Για τα θεσπιζόμενα ειδικά καθεστάτα ενίσχυσης της παρ.1 του άρθρου 10 του Ν. 1601/98, οι παρεκκλίσεις από τους γενικούς κανόνες των παρ.2.1 και 2..2. του παρόντος θα καθορίζονται με το προεδρικό διάταγμα θέσπισής τους.

3. ΥΠΑΓΟΜΕΝΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ (ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ)

3.1. Ίδρυση ή επέκταση Ξενοδοχειακών μονάδων, τουλάχιστον Β' τάξης.

3.2. Εκσυγχρονισμός ολοκληρωμένης μορφής λειτουργουσών ξενοδοχειακών μονάδων, τουλάχιστον Γ' τάξης.

3.3. Εκσυγχρονισμός ολοκληρωμένης μορφής λειτουργουσών τουριστικών οργανωμένων κατασκηνώσεων (campings), τουλάχιστον Γ' τάξης.

3.4. Ίδρυση, επέκταση, εκσυγχρονισμός, έργων ειδικής τουριστικής υποδομής :

ΛΙΜΕΝΩΝ ΣΚΑΦΩΝ ΑΝΑΨΥΧΗΣ (ΜΑΡΙΝΩΝ)
ΣΥΝΕΔΡΙΑΚΩΝ ΚΕΝΤΡΩΝ
ΓΗΠΕΔΩΝ ΓΚΟΛΦ
ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΙΑΜΑΤΙΚΩΝ ΠΗΓΩΝ
ΚΕΝΤΡΩΝ ΘΑΛΑΣΣΟΘΕΡΑΠΕΙΑΣ
ΚΕΝΤΡΩΝ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΥΓΕΙΑΣ
ΧΙΟΝΟΔΡΟΜΙΚΩΝ ΚΕΝΤΡΩΝ

ΚΕΝΤΡΩΝ ΠΡΟΠΟΝΗΤΙΚΟΥ - ΑΘΛΗΤΙΚΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ (μόνον από εταιρείες, που λειτουργούν και εκμεταλλεύονται ξενοδοχειακές μονάδες ή από εταιρείες των οποίων εταίροι είναι μόνο εταιρείες, που λειτουργούν και εκμεταλλεύονται ξενοδοχειακές μονάδες)

3.5. Μετατροπή παραδοσιακών ή διατηρητέων κτιρίων σε ξενοδοχειακές μονάδες τουλάχιστον Γ΄ τάξης.

Ο εκσυγχρονισμός ολοκληρωμένης μορφής ξενοδοχειακών μονάδων κατώτερων της Γ΄ τάξης σε κτίρια που χαρακτηρίζονται διατηρητέα ή παραδοσιακά, εφόσον με τον εκσυγχρονισμό τους αναβαθμίζονται τουλάχιστον σε Γ΄ τάξη.

4. ΕΙΔΙΚΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ.

4.1. Επενδύσεις εξαιρετικά προηγμένης τεχνολογίας.

4.2. Επενδύσεις για την προστασία του περιβάλλοντος.

4.3. Επενδύσεις για την αξιοποίηση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας.

4.4. Επενδύσεις για παραγωγή ηλεκτρισμού από ήπιες μορφές ενέργειας , δηλαδή αιολική , ηλιακή υδροηλεκτρική , γεωθερμική .

5. ΜΗ ΥΠΑΓΟΜΕΝΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

5.1. Η αγορά επιβατικών αυτοκινήτων μέχρι έξι (6) θέσεων.

5.2. Η αγορά γηπέδων, οικοπέδων και αγροτεμαχίων. Σε περίπτωση αγοράς κτιριακών εγκαταστάσεων, δεν μπορεί να ενισχυθεί το τμήμα της αξίας τους, που αφορά στην αξία του οικοπέδου επί του οποίου αυτές έχουν ανεγερθεί.

5.3. Η ανέγερση ή επέκταση κτιριακών εγκαταστάσεων επί οικοπέδου που δεν ανήκει στο φορέα της επένδυσης. Κατ' εξαίρεση μπορούν να ενισχυθούν:

Η ανέγερση κτιριακών εγκαταστάσεων επί οικοπέδου που δεν ανήκει στον φορέα της επένδυσης , εφόσον έχει παραχωρηθεί προς τούτο η χρήση του για χρονικό διάστημα τουλάχιστον δεκαπέντε (15) ετών, από το Δημόσιο, τον Ελληνικό Οργανισμό Τουρισμού κλπ.

Η πραγματοποίηση επενδύσεων Χιονοδρομικών Κέντρων, Γηπέδων Γκολφ, παραγωγής ηλεκτρισμού από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, επί οικοπέδου του οποίου η χρήση έχει παραχωρηθεί προς τούτο στο φορέα της επένδυσης για χρονικό διάστημα τουλάχιστον είκοσι (20) ετών.

5.4. Η ανέγερση, επέκταση και εκσυγχρονισμός αυτοεξυπηρετούμενων καταλυμάτων, ενοικιαζομένων δωματίων και ενοικιαζομένων επιπλωμένων διαμερισμάτων ανεξαρτήτως τάξης.

5.5. Η ανέγερση και επέκταση τουριστικών οργανωμένων κατασκηνώσεων (campings).

6. ΕΝΙΣΧΥΟΜΕΝΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ

6.1. Η κατασκευή, η επέκταση, ο εκσυγχρονισμός κτιριακών, ειδικών και βοηθητικών εγκαταστάσεων, καθώς και οι δαπάνες διαμόρφωσης περιβάλλοντος χώρου.

6.2. Οι δαπάνες επισκευής, αποκατάστασης και μετατροπής των παραδοσιακών ή διατηρητέων κτιρίων σε ξενοδοχειακές μονάδες, καθώς και οι δαπάνες διαμόρφωσης περιβάλλοντος χώρου.

6.3. Η αγορά, η εγκατάσταση καινούργιων σύγχρονων μηχανημάτων και λοιπού εξοπλισμού κλπ.

6.4. Η αγορά και η εγκατάσταση καινούργιων σύγχρονων συστημάτων αυτοματοποίησης διαδικασιών και μηχανοργάνωσης, συμπεριλαμβανομένων των δαπανών αγοράς του αναγκαίου λογισμικού και των δαπανών εκπαίδευσης του προσωπικού στο στάδιο εγκατάστασής του.

6.5. Η αγορά καινούργιων μεταφορικών μέσων διακίνησης υλικών και μαζικής μεταφοράς προσωπικού.

6.6. Οι δαπάνες επενδύσεων για προστασία του περιβάλλοντος, περιορισμό της ρύπανσης του εδάφους, του υπεδάφους, των υδάτων και της ατμόσφαιρας, αποκατάσταση του φυσικού περιβάλλοντος και ανακύκλωσης του ύδατος .

6.7. Οι δαπάνες για αγορά και εγκατάσταση καινούργιου εξοπλισμού και για κατασκευή πάσης φύσεως εγκαταστάσεων, που προκύπτουν από τις κατά περίπτωση καθοριζόμενες προδιαγραφές και την κείμενη νομοθεσία του Ε.Ο.Τ. και που τυχόν δεν καλύπτονται από τις πιο πάνω οριζόμενες ως ενισχυόμενες δαπάνες.

6.8. Οι δαπάνες επενδύσεων για αξιοποίηση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, υποκατάσταση υγρών καυσίμων ή ηλεκτρικής ενέργειας με αέρια καύσιμα επεξεργασμένα απορριπτόμενα υλικά από εγχώριες βιομηχανίες, ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, ανάκτηση απορριπτόμενης θερμότητας, καθώς και συμπαραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας και θερμότητας . Επίσης οι δαπάνες επενδύσεων για εξοικονόμηση ενέργειας, υπό την προϋπόθεση ότι η επένδυση δεν αφορά τον παραγωγικό εξοπλισμό, αλλά τον εξοπλισμό και εγκαταστάσεις κίνησης – λειτουργίας της μονάδας και από αυτήν προκύπτει μείωση τουλάχιστον 10% της καταναλισκόμενης ενέργειας.

7. ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ

Η Επικράτεια κατανέμεται σε τέσσερις (4) Περιοχές εφαρμογής ενισχύσεων, ως εξής:

7.1. ΠΕΡΙΟΧΗ Δ΄

Περιλαμβάνει τους Νομούς Ξάνθης, Ροδόπης, και Έβρου, τις ΒΙ.ΠΕ. Ε.Τ.Β.Α. της Περιφέρειας Ηπείρου, τα νησιά της Ελληνικής Επικράτειας με πληθυσμό μέχρι 3.100 κατοίκους σύμφωνα με την απογραφή του 1991, τα νησιά της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου, τη νήσο Θάσο, τον Ν.Δωδεκανήσου πλην της περιοχής, που καθορίζεται από την Υπουργική Απόφαση του γενικού πολεοδομικού σχεδίου της πόλης της Ρόδου και την παραμεθόρια ζώνη του ηπειρωτικού τμήματος της χώρας σε απόσταση 20 χμ

από τα σύνορα, στην οποία εντάσσονται και οι Δήμοι ή οι Κοινότητες των οποίων τα διοικητικά όρια τέμνονται από τη ζώνη αυτή.

ΠΕΡΙΟΧΗ Γ΄

Για το διάστημα από μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2001 περιλαμβάνονται στην περιοχή Γ΄ πέραν της Ζώνης Λαυρεωτικής του Νομού Αττικής, όπως αυτή καθορίστηκε με την 37349/5.11.1991 κοινή απόφαση (ΦΕΚ 950/Β/1991), των Υπουργών ΠΕΧΩΔΕ, Εθνικής Οικονομίας και Εσωτερικών και οι περιφέρειες οι νομοί και τα τμήματα νομών που δεν εντάσσονται κατά τα ανωτέρω στις Α΄, Β΄ και Δ΄ περιοχές, ανεξάρτητα από τη συνδρομή των προϋποθέσεων για την ένταξή τους στην περιοχή Γ΄ (άρθρο 41 του πρόσφατα ψηφισθέντος νόμου 2873/28-12-2000).

7.3. ΠΕΡΙΟΧΗ Β΄

Περιλαμβάνει τη ΒΙ.ΠΕ. Ε.Τ.Β.Α., την Επαρχία Λαγκαδά και το τμήμα δυτικά του Ποταμού Αξιού του Νομού Θεσσαλονίκης, την επαρχία Τροιζηνίας του Νομού Αττικής, καθώς και τις Περιφέρειες, τους Νομούς ή τα τμήματα Νομών της Επικράτειας, που δεν εντάσσονται στις περιοχές Δ΄, Γ΄ και Α΄.

Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας, Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων, που εκδίδεται κάθε δύο έτη και δεν μπορεί να τροποποιηθεί μέσα στο χρονικό αυτό διάστημα των δύο ετών, μπορούν να καθορίζονται τμήματα της Β΄ περιοχής, που παρουσιάζουν έλλειψη τουριστικών κλινών, στα οποία παρέχεται η ενίσχυση της επιχορήγησης και επιδότησης τόκων ή και επιδότησης χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού της περιοχής Γ΄, για ίδρυση ή επέκταση ξενοδοχειακών μονάδων.

7.4. ΠΕΡΙΟΧΗ Α΄

Περιλαμβάνει τους Νομούς Αττικής και Θεσσαλονίκης, πλην των τμημάτων τους, που εντάσσονται στις λοιπές περιοχές.

8. ΙΔΡΥΣΗ Ή ΕΠΕΚΤΑΣΗ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ (ΤΟΥΛΑΧΙΣΤΟΝ Β΄ ΤΑΞΗΣ)

8.1. Διαδικασίες

Συνοπτικά αναφέρουμε τις απαιτούμενες από την Ελληνική Νομοθεσία διαδικασίες για τη δημιουργία ξενοδοχειακών μονάδων ανεξάρτητα από τον τρόπο χρηματοδότησης (ίδια κεφάλαια ή αναπτυξιακός νόμος).

8.1.1. Προέγκριση "χωροθέτησης" της εγκατάστασης και "έγκριση περιβαλλοντικών όρων" από το Υπουργείο Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων (Αμαλιάδος 17 τηλ 6431461), σύμφωνα με το από 20.1.88 ΠΔ (ΦΕΚ 61/Δ/88) και την 69269/5387 Κοινή Υπουργική απόφαση (ΦΕΚ 678/Β/90), όπως τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε με την υπ' αριθ. 1661/5.10.1994 Κοινή Απόφαση των Υπουργών ΠΕΧΩΔΕ και ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ (ΦΕΚ 786/Β/20.10.1994) (όπου προβλέπεται).

8.1.2. Έγκριση καταλληλότητας οικοπέδου και αρχιτεκτονικής μελέτης από τον ΕΟΤ (Δ/νσεις Β/Β5 και ΣΤ/ΣΤ1), Αμερικής 2, 105 64 Αθήνα, σύμφωνα με την 530992/28.9.87 Απόφαση Γεν. Γραμματέα ΕΟΤ «Τεχνικές Προδιαγραφές Τουριστικών Εγκαταστάσεων» (ΦΕΚ 557/Β/87) και την 2647 ΥΠΕΘΟ 538866/ειδ. 135 ΕΟΤ Απόφαση «Μέτρα για την ελεγχόμενη τουριστική ανάπτυξη και την αναβάθμιση της τουριστικής προσφοράς περιοχών της χώρας. Καθορισμός περιοχών Ελέγχου Τουριστικής Ανάπτυξης» (ΦΕΚ 797/Β/87) όπως ισχύει.

8.1.3. Οι εγκρίσεις Ξενοδοχείων στις Περιφέρειες Κ. και Δ. Μακεδονίας, Α. Μακεδονίας – Θράκης και Κρήτης χορηγούνται από τις περιφερειακές Δ/νσεις του ΕΟΤ.

8.1.4. Οι εγκρίσεις Ξενοδοχείων δυναμικότητας κάτω των 200 κλινών στις Περιφέρειες Ιονίων νήσων και Ηπείρου και τους νομούς Δωδεκανήσου, Μεσσηνίας,

Αχαΐας, Ηλείας και Αιτωλοακαρνανίας χορηγούνται από τις περιφερειακές Δ/νσεις του ΕΟΤ.

8.1.5. Σε περίπτωση που η ξενοδοχειακή εγκατάσταση συνδυάζεται με Συνεδριακό Κέντρο, Κέντρο Θαλασσοθεραπείας, Εγκαταστάσεις Αξιοποίησης Ιαματικών Πηγών κλπ, απαιτείται επιπλέον έγκριση σκοπιμότητας δημιουργίας τους, η οποία χορηγείται από τον Γενικό Γραμματέα του ΕΟΤ μετά από εισήγηση της Δ/νσης Α, Α4. Οι εγκρίσεις δημιουργίας έργων ειδικής τουριστικής υποδομής δίδονται από την Κεντρική Υπηρεσία του ΕΟΤ.

8.1.6. Οικοδομική άδεια για την ανέγερση της εγκατάστασης από τα κατά τόπους Γραφεία Πολεοδομίας.

8.1.7. Ειδικό σήμα λειτουργίας που χορηγεί ο ΕΟΤ (Κεντρική Υπηρεσία ή Περιφερειακές Δ/νσεις).

Επισημαίνουμε ότι, προκειμένου να υποβάλλετε αίτηση υπαγωγής της επένδυσης στο καθεστώς κινήτρων του Ν.2601/98, πρέπει να έχουν προηγηθεί, οι εγκρίσεις των παραγράφων 8.1.1. (όπου απαιτείται) και 8.1.2.

8.2. *Προϋποθέσεις, περιορισμοί και όροι για την εφαρμογή των ενισχύσεων του Ν.2601/98*

Επενδύσεις ή και προγράμματα χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού για ίδρυση ή επέκταση ξενοδοχειακών μονάδων μπορούν να ενισχυθούν μόνον εφόσον πραγματοποιούνται:

Α. Στις Περιοχές Ολοκλήρωμένης Τουριστικής Ανάπτυξης (Π.Ο.Τ.Α.)

Β. Στα τμήματα των ενισχυόμενων περιοχών της Επικράτειας, που δεν περιλαμβάνονται στην Κ.Υ.Α. υπ' αριθ. 56616/29-6-2000 (ΦΕΚ 803/Β/30.6.2000). Με την εν λόγω Κ.Υ.Α. καθορίζονται τα τμήματα της Επικράτειας στα οποία δεν έχουν εφαρμογή τα κίνητρα επιχορήγησης και επιδότησης τόκων, καθώς και επιδότησης χρηματοδοτικής μίσθωσης του ν. 2601/98 για τις επενδύσεις ίδρυσης ή επέκτασης Ξενοδοχειακών εγκαταστάσεων ως εξής:

	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ	ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ
1.	ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ κ' ΘΡΑΚΗΣ	Νομός Καβάλας, πλην της νήσου Θάσου και των παραλίων Δημοτικών Διαμερισμάτων των Δήμων του Νομού (όπως αυτά καθορίζονται από τα Διοικητικά όρια των πρωτοβαθμίων ΟΤΑ που έχουν πρόσωπο στον αιγιαλό), όπου έχουν εφαρμογή τα κίνητρα επιχορήγησης και επιδότησης μόνο για επενδύσεις ανέγερσης ή επέκτασης ξενοδοχειακών μονάδων ΑΑ και Α τάξης. Δημοτικό Διαμέρισμα Ξάνθης (έδρα) του Δήμου Ξάνθης του Νομού Ξάνθης.
2.	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	Νομός Θεσσαλονίκης Νομός Χαλκιδικής Παράλια Δημοτικά Διαμερίσματα των Δήμων του Νομού Πιερίας όπως αυτά καθορίζονται από τα Διοικητικά όρια των πρωτοβαθμίων ΟΤΑ που έχουν πρόσωπο στον αιγιαλό.
3.	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	Δήμος Καστοριάς του Νομού Καστοριάς.
4.	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΟΥ	Δημοτικό Διαμέρισμα Πάργας (έδρα) του Δήμου Πάργας του Νομού Πρεβέζης. Δημοτικό Διαμέρισμα Συβότων του Δήμου Συβότων του Νομού Θεσπρωτίας.
5.	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	Οι νήσοι Σκιάθος και Σκόπελος του νομού Μαγνησίας.

		Η νήσος Αλόνησος του Νομού Μαγνησίας πλην των επενδύσεων ανέγερσης ή επέκτασης ξενοδοχειακών μονάδων ΑΑ και Α τάξης.
		Δημοτικό Διαμέρισμα Καλαμπάκας (έδρα) του Δήμου Καλαμπάκας του Νομού Τρικάλων.
6.	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ	Νομός Κέρκυρας Νομός Ζακύνθου
		Νομοί Λευκάδας και Κεφαλληνίας , πλην της νήσου Ιθάκης και των επενδύσεων ανέγερσης ή επέκτασης ξενοδοχειακών μονάδων ΑΑ και Α τάξης.
7.	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	Παράλια Δημοτικά Διαμερίσματα των Δήμων του Νομού Φθιώτιδας (όπως αυτά καθορίζονται από τα Διοικητικά όρια των πρωτοβαθμίων ΟΤΑ που έχουν πρόσωπο στον αιγιαλό) πλην των επενδύσεων ανέγερσης ή επέκτασης ξενοδοχειακών μονάδων της ΑΑ τάξης.
		Δήμος Αράχωβας Νομού Βοιωτίας
		Δημοτικό Διαμέρισμα Δελφών (έδρα) του Δήμου Δελφών Νομού Φωκίδας.
		Νομός Ευβοίας πλην α) των Δημοτικών Διαμερισμάτων Λουτρών Αιδηψού (έδρα) του Δήμου Αιδηψού, Μαντουδίου (έδρα) και προκοπίου του Δήμου Κηρέως και β) των ως προς το Αιγαίο παραλίων Δημοτικών Διαμερισμάτων των Δήμων Διρφύων , Κηρέως , Νηλέως και Μεσσαπίων (όπως αυτά καθορίζονται από τα Διοικητικά όρια των πρωτοβαθμίων ΟΤΑ που έχουν πρόσωπο στον αιγιαλό) .
8.	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΤΤΙΚΗΣ	Όλη η περιφέρεια Αττικής , πλην των νήσων Κυθήρων και Αντικυθήρων.
9.	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ	Νομός Αργολίδος
		Νομός Κορινθίας πλην των Δημοτικών Διαμερισμάτων Δροσοπηγής , Καισαρίου , Καλιανών (έδρα) Καστανέας , Κεφαλαρίου και Στυμφαλίας του Δήμου Στυμφαλίας , των Δημοτικών Διαμερισμάτων Γκούρας (έδρα) , Μεσσηνίου , Μοσιάς , Στενού και Φενεού του Δήμου Φενεού , του Δημοτικού Διαμερίσματος Ταρσινών του Δήμου Βέλου , του Δημοτικού Διαμερίσματος Κλημεντίου του Δήμου Συκιωνίων (Διοικητικά όρια των πρωτοβαθμίων ΟΤΑ) .
10.	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	Δημοτικό Διαμέρισμα Μυτιλήνης (έδρα) του Δήμου Μυτιλήνης. Δημοτικό Διαμέρισμα Πέτρας (έδρα) του Δήμου Πέτρας. Δημοτικό Διαμέρισμα Μηθύμνης (έδρα) του Δήμου Μηθύμνης του Νομού Λέσβου. Νήσος Σάμου του Νομού Σάμου.
11.	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	Οι νήσοι Κως , Πάτμος και Ρόδος , του Νομού Δωδεκανήσου. Η νήσος Κάρπαθος του Νομού Δωδεκανήσου, πλην των επενδύσεων ανέγερσης ή επέκτασης ξενοδοχειακών μονάδων ΑΑ' και Α' τάξης. Οι νήσοι Άνδρος , Αντίπαρος , Πάρος , Τος , Μύκονος , Μήλος , Νάξος , Σέριφος , Θήρα , Θηρασιά , Τήνος , Σίφνος και Σύρος του Νομού Κυκλάδων.
12.	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ	Νομός Χανίων Νομός Ρεθύμνης Νομός Ηρακλείου Νομός Λασηθίου

13.	ΕΝΤΟΣ ΤΩΝ ΟΡΙΩΝ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΟΙΚΙΣΜΩΝ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ ΠΟΥ ΕΙΝΑΙ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΜΕΝΟΙ ΩΣ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΙ.
<p>Οι διατάξεις της υπ' αριθμ. 56616/29-6-00 ΚΥΑ δεν έχουν εφαρμογή :</p> <p>α- Για τις επενδύσεις μετατροπής διατηρητέων ή παραδοσιακών οικιών ή κτιρίων σε ξενοδοχειακές μονάδες ,</p> <p>β- Για τις επενδύσεις ολοκληρωμένης μορφής εκσυγχρονισμού εγκαταστάσεων κι εξοπλισμός ξενοδοχειακών μονάδων</p> <p>γ- Για την ανέγερση και επέκταση ξενοδοχειακών μονάδων που πραγματοποιούνται στις Π.Ο.Τ.Α.</p> <p>δ- Για τις λοιπές κατηγορίες τουριστικών επενδύσεων ειδικής μορφής του Ν. 2601/98 Η δημιουργία νέων κλινών στο πλαίσιο τέτοιων τουριστικών επενδύσεων υπόκειται στην εφαρμογή των διατάξεων της υπ' αριθμ. 56616/29-6-00ΚΥΑ.</p>	

Για να είναι δυνατή η ενίσχυση για ίδρυση ή επέκταση ξενοδοχειακών μονάδων στα τμήματα των ενισχυόμενων περιοχών της Επικράτειας που δεν περιλαμβάνονται στην ΚΥΑ 56616/29-6-00 πρέπει επίσης :

α. Η επένδυση ή και το πρόγραμμα χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού να πραγματοποιούνται σε ΖΩΝΗ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ - ΑΝΑΨΥΧΗΣ, χαρακτηριζόμενη έτσι σύμφωνα με τα κριτήρια χωροταξικής ή πολεοδομικής πολιτικής και

β. Να εξασφαλίζεται η απαιτούμενη κατάλληλη υποδομή για την εύρυθμη και αποδοτική λειτουργία της ξενοδοχειακής μονάδας.
 Η συνδρομή των ανωτέρω προϋποθέσεων διαπιστώνεται κατά περίπτωση με ειδική γνωμάτευση του Ε.Ο.Τ., η οποία εκδίδεται, από την Κεντρική Υπηρεσία του ΕΟΤ (Δ/νση Α' , Τμήμα Α4) πριν από την έγκριση των αρχιτεκτονικών σχεδίων και προσκομίζεται στην αρμόδια Υπηρεσία Ιδιωτικών Επενδύσεων κατά την υποβολή της αίτησης υπαγωγής..

8.3. Ελάχιστο ύψος επένδυσης

8.3.1. Το ελάχιστο ύψος επένδυσης για τις επενδύσεις ίδρυσης μονάδων των τουριστικών επιχειρήσεων καθορίζεται σε 250.000.000 δρχ, πλην εκείνων των επενδύσεων που πραγματοποιούνται στις περιοχές κινήτρων Δ', για τις οποίες το ελάχιστο ύψος ορίζεται στα 150.000.000 δρχ.

Για επενδύσεις επέκτασης των παραπάνω μονάδων, το ελάχιστο ύψος καθορίζεται σε 150.000.000 δρχ., πλην εκείνων των επενδύσεων που πραγματοποιούνται στις περιοχές κινήτρων Δ', για τις οποίες το ελάχιστο ύψος ορίζεται στα 100.000.000 δρχ.

8.4. Καθορισμός παρεχομένων ενισχύσεων

Για την ίδρυση ή επέκταση ξενοδοχειακών μονάδων παρέχονται σε όλες τις περιοχές πλην της περιοχής Α τα ακόλουθα ποσοστά ενισχύσεων

Περιοχή	Ποσοστά Επιχορήγησης	Ποσοστά Επιδότησης Τόκων	Ποσοστά Επιδότησης Χρηματοδοτικής Μίσθωσης
Δ	25%	25%	25%
Γ	15%	15%	15%
Β-Α	-	-	-

ή εναλλακτικά

Περιοχή	Ποσοστό Φορολογικής Απαλλαγής (Αφορολόγητο Αποθεματικό)	Ποσοστά Επιδότησης Τόκων
Δ	60%	25%
Γ	40%	15%
Β-Α	-	-

Η ίδια συμμετοχή ορίζεται σε ποσοστό 40%, επί του ύψους της επένδυσης, ανεξαρτήτως περιοχής κινήτρων.

9. ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗΣ ΜΟΡΦΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΥΣΩΝ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ (ΤΟΥΛΑΧΙΣΤΟΝ Γ' ΤΑΞΗΣ).

9.1. Διαδικασίες

Το είδος και η έκταση των επενδυτικών έργων, που περιλαμβάνονται στις επενδύσεις εκσυγχρονισμού ολοκληρωμένης μορφής των εγκαταστάσεων και εξοπλισμού των ξενοδοχειακών μονάδων για την υπαγωγή τους στις διατάξεις του αναπτυξιακού νόμου, έχουν καθορισθεί με την ΚΥΑ 43965/94 ΕΘ.Ο. και Τουρισμού (ΦΕΚ 922/Β/14.12.1994)

Σε περίπτωση, που με τα έργα, που προτείνονται από τον επενδυτή, βάσει της ανωτέρω ΚΥΑ, τροποποιείται η αρχιτεκτονική μελέτη της ξενοδοχειακής μονάδας, που έχει εγκριθεί από τον ΕΟΤ (π.χ. τροποποίηση όψεων, διαμορφώσεις για ΑΜΚ κλπ), προκειμένου να υποβληθεί αίτηση υπαγωγής της επένδυσης στο καθεστώς κινήτρων του Ν. 2601/98 πρέπει να έχει προηγηθεί έγκριση των τροποποιήσεων από τον ΕΟΤ

9.2. Προϋποθέσεις, περιορισμοί και όροι για την εφαρμογή των ενισχύσεων του Ν.2601/98

Για να ενισχυθεί επένδυση εκσυγχρονισμού ολοκληρωμένης μορφής ξενοδοχειακών μονάδων τουλάχιστον Γ' τάξης, θα πρέπει να έχει παρέλθει επταετία από την έναρξη λειτουργίας της μονάδας ή από την ημερομηνία έκδοσης της απόφασης ολοκλήρωσης της επένδυσης εκσυγχρονισμού της μονάδας που έχει υπαχθεί στις διατάξεις του εν λόγω Νόμου ή των Νόμων 1892/90 και 1262/82..

Κατ' εξαίρεση για τις ξενοδοχειακές μονάδες για τις οποίες έχει εγκριθεί επένδυση εκσυγχρονισμού τους πριν τις 31.8.1994 και οι οποίες υποβάλλουν αίτηση υπαγωγής στις διατάξεις του εν λόγω Νόμου ή και προγράμματος χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού για ολοκληρωμένης μορφής εκσυγχρονισμό τους, πριν παρέλθουν επτά (7) έτη από την ολοκλήρωση του εγκριθέντα αυτού εκσυγχρονισμού τους, ο αιτούμενος εκσυγχρονισμός ολοκληρωμένης μορφής μπορεί να ενισχυθεί εφόσον αφορά σε άλλα πλην των εκσυγχρονισθέντων τμήματα της παραγωγικής μονάδας.

Σε περίπτωση που στον αιτούμενο εκσυγχρονισμό ολοκληρωμένης μορφής περιλαμβάνονται και επενδυτικά έργα, που αναφέρονται στον εκσυγχρονισμό τμημάτων της ξενοδοχειακής μονάδας, που είχαν εκσυγχρονισθεί εντός της τελευταίας επταετίας και είχαν υπαχθεί στα κίνητρα επιχορήγησης και επιδότησης μέσω επένδυσης εγκριθείσας πριν τις 31.8.1994, οι δαπάνες για τα έργα αυτά μπορεί να ενισχυθούν, εφόσον η σκοπιμότητα πραγματοποίησής τους κρίνεται πλήρως αιτιολογημένη μετά από γνώμη της αρμόδιας Γνωμοδοτικής Επιτροπής.

Επίσης ενισχύεται από τον εν λόγω Νόμο και ο εκσυγχρονισμός ολοκληρωμένης μορφής ξενοδοχειακών μονάδων κατώτερων της Γ' τάξης σε κτίρια που χαρακτηρίζονται διατηρητέα ή παραδοσιακά, εφόσον με τον εκσυγχρονισμό τους αναβαθμίζονται τουλάχιστον σε Γ' τάξη.

9.3. Ελάχιστο – μέγιστο ύψος επένδυσης

Το ελάχιστο ύψος της επένδυσης εκσυγχρονισμού ολοκληρωμένης μορφής λειτουργουσών ξενοδοχειακών μονάδων, ορίζεται σε 50 εκατομμύρια δρχ., ενώ το ενισχυόμενο ύψος επένδυσης, ή και προγράμματος δεν μπορεί να υπερβεί το ενάμισι

(1,5) δισ. δρχ., έστω και αν το συνολικά πραγματοποιηθέν ύψος του εκσυγχρονισμού ολοκληρωμένης μορφής της ξενοδοχειακής μονάδας, περιλαμβανομένου και του τυχόν προγράμματος χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού, είναι μεγαλύτερο. Ειδικά για τις επενδύσεις ολοκληρωμένης μορφής εκσυγχρονισμού ξενοδοχειακών μονάδων κάτω των 50 κλινών, το ελάχιστο ύψος ορίζεται στα 25.000.000 δρχ.

9.4. Καθορισμός παρεχόμενων ενισχύσεων

Για τις επενδύσεις εκσυγχρονισμού ολοκληρωμένης μορφής ξενοδοχειακών μονάδων, ανεξάρτητα αν γίνονται από παλαιούς φορείς, παρέχονται εναλλακτικά όλα τα είδη των ενισχύσεων.

Προβλέπονται ενιαία ποσοστά ενίσχυσης σε όλες τις περιοχές κινήτρων και συγκεκριμένα στις περιοχές κινήτρων Α΄, Β΄, Γ΄ και Δ΄ ως εξής :

Περιοχή	Ποσοστά Επιχορήγησης	Ποσοστά Επιδότησης Τόκων	Ποσοστά Επιδότησης Χρηματοδοτικής Μίσθωσης
Α,Β,Γ,Δ	25%	25%	25%

ή εναλλακτικά

Περιοχή	Ποσοστό Φορολογικής Απαλλαγής (Αφορολόγητο Αποθεματικό)	Ποσοστά Επιδότησης Τόκων
Α,Β,Γ,Δ	60%	25%

Η ίδια συμμετοχή ορίζεται σε ποσοστό 40%, επί του ύψους της επένδυσης, ανεξαρτήτως περιοχής κινήτρων.

10. ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗΣ ΜΟΡΦΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΥΣΩΝ ΟΡΓΑΝΩΜΕΝΩΝ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΚΗΝΩΣΕΩΝ (ΤΟΥΛΑΧΙΣΤΟΝ Γ΄ ΤΑΞΗΣ).

10.1. Διαδικασίες

Το είδος και η έκταση των επενδυτικών έργων, που περιλαμβάνονται στις επενδύσεις εκσυγχρονισμού ολοκληρωμένης μορφής των εγκαταστάσεων και εξοπλισμού των τουριστικών οργανωμένων κατασκηνώσεων (campings) για την υπαγωγή τους στις διατάξεις του Ν.2601/98, καθορίστηκαν με την αριθ. 58692/5.8.98 Κοινή Απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Ανάπτυξης (ΦΕΚ 870/Δ/98).

Σε περίπτωση, που με τα έργα, που προτείνονται από τον επενδυτή, βάσει της ανωτέρω ΚΥΑ, τροποποιείται η αρχιτεκτονική μελέτη της τουριστικής οργανωμένης κατασκήνωσης, που έχει εγκριθεί από τον ΕΟΤ (π.χ. τροποποίηση κατόψεων, όψεων, διαμορφώσεις για ΑΜΚ κλπ), προκειμένου να υποβληθεί αίτηση υπαγωγής της επένδυσης στο καθεστώς κινήτρων του Ν. 2601/98 πρέπει να έχει προηγηθεί έγκριση των τροποποιήσεων από τον ΕΟΤ

10.2. Προϋποθέσεις, περιορισμοί και όροι για την εφαρμογή των ενισχύσεων του Ν.2601/98

Για να ενισχυθεί επένδυση εκσυγχρονισμού ολοκληρωμένης μορφής τουριστικής οργανωμένης κατασκήνωσης τουλάχιστον Γ΄ τάξης, θα πρέπει να έχει παρέλθει επταετία από την έναρξη λειτουργίας της μονάδας ή από την ημερομηνία έκδοσης της απόφασης ολοκλήρωσης της επένδυσης εκσυγχρονισμού της μονάδας που έχει υπαχθεί στις διατάξεις του εν λόγω Νόμου ή του Ν.1262/82..

Κατ'εξάιρεση για τα κατασκηνωτικά κέντρα (campings), για τα οποία έχει εγκριθεί επένδυση εκσυγχρονισμού τους στις διατάξεις του Ν.1262/82 για τα οποία

υποβάλλεται αίτηση υπαγωγής στις διατάξεις του εν λόγω Νόμου ή και προγράμματος χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού για ολοκληρωμένης μορφής εκσυγχρονισμό τους, πριν παρέλθουν επτά (7) έτη από την ολοκλήρωση του εγκριθέντα αυτού εκσυγχρονισμού τους, ο αιτούμενος εκσυγχρονισμός ολοκληρωμένης μορφής μπορεί να ενισχυθεί εφόσον αφορά σε άλλα πλην των εκσυγχρονισθέντων τμήματα του κατασκηνωτικού κέντρου ή και στα εκσυγχρονισθέντα εφόσον η σκοπιμότητα πραγματοποίησής τους κρίνεται πλήρως αιτιολογημένη μετά από γνώμη της αρμόδιας Γνωμοδοτικής Επιτροπής.

10.3. Ελάχιστο – μέγιστο ύψος επένδυσης

Το ελάχιστο ύψος της επένδυσης εκσυγχρονισμού ολοκληρωμένης μορφής λειτουργουσών τουριστικών οργανωμένων κατασκηνώσεων (campings), ορίζεται σε 25 εκατομμύρια δρχ., ενώ το ενισχυόμενο ύψος επένδυσης, ή και προγράμματος δεν μπορεί να υπερβεί τα 100 εκατομμύρια δρχ, έστω και αν το συνολικά πραγματοποιηθέν ύψος του εκσυγχρονισμού ολοκληρωμένης μορφής της μονάδας, περιλαμβανομένου και του τυχόν προγράμματος χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού, είναι μεγαλύτερο.

10.4. Καθορισμός παρεχόμενων ενισχύσεων

Για τις επενδύσεις εκσυγχρονισμού ολοκληρωμένης μορφής τουριστικών οργανωμένων κατασκηνώσεων, ανεξάρτητα αν γίνονται από παλαιούς φορείς, παρέχονται εναλλακτικά όλα τα είδη των ενισχύσεων.

Προβλέπονται ενιαία ποσοστά ενίσχυσης σε όλες τις περιοχές κινήτρων και συγκεκριμένα στις περιοχές κινήτρων Α', Β', Γ' και Δ' ως εξής :

Περιοχή	Ποσοστά Επιχορήγησης	Ποσοστά Επιδότησης Τόκων	Ποσοστά Επιδότησης Χρηματοδοτικής Μίσθωσης
Α,Β,Γ,Δ	25%	25%	25%

ή εναλλακτικά

Περιοχή	Ποσοστό Φορολογικής Απαλλαγής (Αφορολόγητο Αποθεματικό)	Ποσοστά Επιδότησης Τόκων
Α,Β,Γ,Δ	60%	25%

Η ίδια συμμετοχή ορίζεται σε ποσοστό 40%, επί του ύψους της επένδυσης, ανεξαρτήτως περιοχής κινήτρων.

11. ΙΔΡΥΣΗ- ΕΠΕΚΤΑΣΗ- ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΕΙΔΙΚΗΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΥΠΟΔΟΜΗΣ

11.1. Διαδικασίες

Εγκαταστάσεις ειδικής τουριστικής υποδομής, που μπορούν να υπαχθούν στα κίνητρα του Ν.2601/98 και τα ΦΕΚ όπου δημοσιεύονται οι τεχνικές προδιαγραφές για τη δημιουργία τους είναι:

ΛΙΜΕΝΕΣ ΣΚΑΦΩΝ ΑΝΑΨΥΧΗΣ (ΜΑΡΙΝΕΣ)

ΦΕΚ118/Α/19.7.1993, Ν.2160/93, Κεφάλαιο Γ', Δημιουργία και λειτουργία τουριστικών λιμένων

ΣΥΝΕΔΡΙΑΚΑ ΚΕΝΤΡΑ

ΦΕΚ 208/Β/1991 & ΦΕΚ 298/Β/1991

ΓΗΠΕΔΑ ΓΚΟΛΦ

ΦΕΚ 42/Β/26.1.1994 & ΦΕΚ

137/Β/2.3.1994

ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΙΑΜΑΤΙΚΩΝ ΠΗΓΩΝ

ΦΕΚ 1067/Β/3.12.1997

ΚΕΝΤΡΑ ΘΑΛΑΣΣΟΘΕΡΑΠΕΙΑΣ ΦΕΚ 986/Β/30.11.1995

ΚΕΝΤΡΑ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΥΓΕΙΑΣ υπό έκδοση

ΧΙΟΝΟΔΡΟΜΙΚΑ ΚΕΝΤΡΑ υπό έκδοση

ΚΕΝΤΡΑ ΠΡΟΠΟΝΗΤΙΚΟΥ - ΑΘΛΗΤΙΚΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

υπό έκδοση

Συνοπτικά αναφέρουμε τις απαιτούμενες διαδικασίες για τη δημιουργία εγκαταστάσεων ειδικής τουριστικής υποδομής (λεπτομέρειες στις κατά περίπτωση τεχνικές προδιαγραφές)

11.1.1. Έγκριση Σκοπιμότητας (όπου απαιτείται) η οποία χορηγείται από τον Γενικό Γραμματέα του ΕΟΤ μετά από εισήγηση της Δ/νσης Α, Α4.

11.1.2. Προέγκριση "χωροθέτησης" της εγκατάστασης και "έγκριση περιβαλλοντικών όρων" από το Υπουργείο Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων (Αμαλιάδος 17 τηλ 6431461), σύμφωνα με το από 20.1.88 ΠΔ (ΦΕΚ 61/Δ/88) και την 69269/5387 Κοινή Υπουργική απόφαση (ΦΕΚ 678/Β/90), όπως τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε με την υπ' αριθ. 1661/5.10.1994 Κοινή Απόφαση των Υπουργών ΠΕΧΩΔΕ και ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ (ΦΕΚ 786/Β/20.10.1994) (όπου προβλέπεται).

11.1.3. Έγκριση καταλληλότητας οικοπέδου και αρχιτεκτονικής μελέτης από τον ΕΟΤ (Δ/νσεις Β/Β5 και ΣΤ/ΣΤ1), Αμερικής 2, 105 64 Αθήνα, Οι εγκρίσεις δημιουργίας έργων ειδικής τουριστικής υποδομής δίδονται από την Κεντρική Υπηρεσία του ΕΟΤ.

11.1.4. Οικοδομική άδεια για την ανέγερση της εγκατάστασης από τα κατά τόπους Γραφεία Πολεοδομίας.

11.1.5. Ειδικό σήμα λειτουργίας που χορηγεί ο ΕΟΤ (Κεντρική Υπηρεσία ή Περιφερειακές Δ/νσεις).

Επισημαίνουμε ότι, προκειμένου να υποβάλλετε αίτηση υπαγωγής της επένδυσης στο καθεστώς κινήτρων του Ν.2601/98, πρέπει να έχουν προηγηθεί, οι εγκρίσεις των παραγράφων 10.1.1. και 10.1.2. (όπου απαιτείται) και 10.1.3

11.2. Προϋποθέσεις, περιορισμοί και όροι για την εφαρμογή των ενισχύσεων του Ν.2601/98

Οι αιτήσεις των φορέων για ένταξη στις ενισχύσεις του εν λόγω Νόμου, των επενδύσεων ή και προγραμμάτων χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού λιμένων σκαφών αναψυχής (μαρινών) και Γηπέδων Γκολφ, συνοδεύονται υποχρεωτικά από τη σχετική έγκριση της Γενικής Γραμματείας Στήριξης Λιμένων Αναψυχής του Υπουργείου Ανάπτυξης ή του ΕΟΤ αντίστοιχα για τη δημιουργία ή την επέκταση ή τον εκσυγχρονισμό τους, βάση της κείμενης νομοθεσίας.

Ειδικά τα κέντρα προπονητικού - αθλητικού τουρισμού, μπορούν να ιδρύονται μόνο από ξενοδοχειακές επιχειρήσεις στα πλαίσια βελτίωσης της λειτουργίας των ξενοδοχειακών τους μονάδων. Επίσης τέτοια κέντρα μπορούν να ιδρύονται και από εταιρείες που έχουν εταίρους ή μετόχους ξενοδοχειακές επιχειρήσεις και που εκμεταλλεύονται ξενοδοχειακές μονάδες. Και σε αυτήν την περίπτωση η δημιουργία του κέντρου προπονητικού - αθλητικού τουρισμού στόχο έχει την αναβάθμιση και διαφοροποίηση των παρεχόμενων υπηρεσιών των ξενοδοχειακών μονάδων των εταίρων ή μετόχων που δημιουργούν το κέντρο.

11.3. Ελάχιστο ύψος επένδυσης

Το ελάχιστο ύψος επένδυσης για τις επενδύσεις ίδρυσης εγκαταστάσεων ειδικής τουριστικής υποδομής καθορίζεται σε 250.000.000 δρχ, πλην εκείνων των επενδύσεων που πραγματοποιούνται στις περιοχές κινήτρων Δ', για τις οποίες το ελάχιστο ύψος ορίζεται στα 150.000.000 δρχ.

Για επενδύσεις επέκτασης των παραπάνω μονάδων, το ελάχιστο ύψος καθορίζεται σε 150.000.000 δρχ., πλην εκείνων των επενδύσεων που πραγματοποιούνται στις περιοχές κινήτρων Δ', για τις οποίες το ελάχιστο ύψος ορίζεται στα 100.000.000 δρχ.

11.4. Καθορισμός παρεχομένων ενισχύσεων

Για τις επενδύσεις σε έργα ειδικής τουριστικής υποδομής, παρέχονται ενιαία ποσοστά ενίσχυσης σε όλες τις περιοχές κινήτρων, ως εξής :

Περιοχή	Ποσοστά Επιχορήγησης	Ποσοστά Επιδότησης Τόκων	Ποσοστά Επιδότησης Χρηματοδοτικής Μίσθωσης
A,B,Γ,Δ	35%	35%	35%

ή εναλλακτικά

Περιοχή	Ποσοστό Φορολογικής Απαλλαγής (Αφορολόγητο Αποθεματικό)	Ποσοστά Επιδότησης Τόκων
A,B,Γ,Δ	70%	35%

Ειδικά όμως, προκειμένου για αυτοτελή Συνεδριακά Κέντρα τα οποία δημιουργούνται εκτός ξενοδοχειακών εγκαταστάσεων, καθώς και για Γήπεδα Γκολφ, παρέχονται ενιαία ποσοστά ενίσχυσης σε όλες τις περιοχές κινήτρων, ως εξής :

Περιοχή	Ποσοστά Επιχορήγησης	Ποσοστά Επιδότησης Τόκων	Ποσοστά Επιδότησης Χρηματοδοτικής Μίσθωσης
A,B,Γ,Δ	40%	40%	40%

ή εναλλακτικά

Περιοχή	Ποσοστό Φορολογικής Απαλλαγής (Αφορολόγητο Αποθεματικό)	Ποσοστά Επιδότησης Τόκων
A,B,Γ,Δ	100%	40%

Η ίδια συμμετοχή ορίζεται σε ποσοστό 40%, επί του ύψους της επένδυσης, ανεξαρτήτως περιοχής κινήτρων.

12. ΜΕΤΑΤΡΟΠΗ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΩΝ Ή ΔΙΑΤΗΡΗΤΕΩΝ ΚΤΙΡΙΩΝ ΣΕ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ (ΤΟΥΛΑΧΙΣΤΟΝ Γ' ΤΑΞΗΣ).

12.1. Διαδικασίες

Συνοπτικά αναφέρουμε τις απαιτούμενες διαδικασίες για τη μετατροπή παραδοσιακών ή διατηρητέων κτιρίων σε τουριστικά καταλύματα ανεξάρτητα από τον τρόπο χρηματοδότησης (ίδια κεφάλαια ή αναπτυξιακός νόμος).

12.1.1. Έγκριση αρχιτεκτονικής μελέτης μετατροπής παραδοσιακού ή διατηρητέου κτιρίου σε ξενοδοχειακή μονάδα από τον ΕΟΤ (Δ/νσεις Β/Β4 και ΣΤ/ΣΤ1), Αμερικής 2, 105 64 Αθήνα, σύμφωνα με το Π.Δ. 33/1979 «Περί τουριστικών καταλυμάτων εντός παραδοσιακών κτισμάτων» - ΦΕΚ 10/Α/1979. (βλ. και πληροφοριακό έντυπο Δ/νσεως Β/Β4 ΕΟΤ, για τις διαδικασίες ελέγχου και απαιτούμενων δικαιολογητικών, όσον αφορά στη θεώρηση σχεδίων αναστήλωσης ή μετασκευής παραδοσιακών κτισμάτων σε Τουριστικά καταλύματα, με βάση το Π.Δ. 33/79.

12.1.2. Οι εγκρίσεις για τη μετατροπή παραδοσιακών ή διατηρητέων κτιρίων σε τουριστικά καταλύματα δίδονται από την Κεντρική Υπηρεσία του ΕΟΤ.

12.1.3. Οικοδομική άδεια για την μετασκευή του κτιρίου από τα κατά τόπους Γραφεία Πολεοδομίας.

12.1.4. Ειδικό σήμα λειτουργίας που χορηγεί ο ΕΟΤ (Κεντρική Υπηρεσία ή Περιφερειακές Δ/νσεις).

Επισημαίνουμε ότι, προκειμένου να υποβάλλετε αίτηση υπαγωγής της επένδυσης στο καθεστώς κινήτρων του Ν.2601/98, πρέπει να έχουν προηγηθεί, οι εγκρίσεις της παραγράφου 12.1.1.

12.2. Προϋποθέσεις, περιορισμοί και όροι για την εφαρμογή των ενισχύσεων του Ν.2601/98

Για να είναι δυνατή η εφαρμογή των ενισχύσεων σε επενδύσεις ή και προγράμματα χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού, επισκευής, αποκατάστασης και μετατροπής παραδοσιακών ή διατηρητέων κτιρίων σε ξενοδοχειακές μονάδες, πρέπει τα κτίρια αυτά είτε βρίσκονται σε χαρακτηρισμένο παραδοσιακό οικισμό είτε όχι, να έχουν χαρακτηριστεί :

Ως διατηρητέα από το Υπουργείο Πολιτισμού ή

Ως παραδοσιακά από το Υ.Π.Ε.Χ.Ω.Δ.Ε. ή τον ΕΟΤ.

12.3. Ελάχιστο ύψος επένδυσης

Το ελάχιστο ύψος επένδυσης για τις επενδύσεις μετατροπής παραδοσιακών ή διατηρητέων κτιρίων σε ξενοδοχειακές μονάδες, ορίζεται σε 25 εκατομμύρια δρχ., πλην εκείνων που πραγματοποιούνται από επιχειρήσεις των ΟΤΑ ή της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης, για τις οποίες το ελάχιστο ύψος ορίζεται σε 15 εκατομμύρια δρχ.

12.4. Καθορισμός παρεχομένων ενισχύσεων

Προβλέπονται ενιαία ποσοστά ενίσχυσης σε όλες τις περιοχές κινήτρων ως εξής:

Περιοχή	Ποσοστά Επιχορήγησης	Ποσοστά Επιδότησης Τόκων	Ποσοστά Επιδότησης Χρηματοδοτικής Μίσθωσης
Α,Β,Γ,Δ	40%	40%	40%

ή εναλλακτικά

Περιοχή	Ποσοστό Φορολογικής Απαλλαγής (Αφορολόγητο Αποθεματικό)	Ποσοστά Επιδότησης Τόκων
Α,Β,Γ,Δ	100%	40%

Η ίδια συμμετοχή ορίζεται σε ποσοστό 40%, επί του ύψους της επένδυσης, ανεξαρτήτως περιοχής κινήτρων.

13Α. ΕΙΔΙΚΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΣΤΟΝ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟ ΤΟΜΕΑ: α-ΕΞΑΙΡΕΤΙΚΑ ΠΡΟΗΓΜΕΝΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ, β) ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, γ) ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΑΝΑΝΕΩΣΙΜΩΝ ΠΗΓΩΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ.

ΠΕΡΙΟΧΗ ΚΙΝΗΤΡΩΝ	1	2	3	4
	ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙΔΟΤΗΣΗΣ ΤΟΚΩΝ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙΔΟΤΗΣΗΣ ΧΡΗΜ/ΚΗΣ ΜΙΣΘΩΣΗΣ	ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗ ΑΠΑΛΛΑΓΗ
Α	25%	25%	25%	60%
Β	30%	30%	30%	70%
Γ&Δ	40%	40%	40%	100%

Στις επενδύσεις των κατηγοριών β και γ περιλαμβάνονται όλες οι τουριστικές επενδύσεις της περίπτωσης (τ) της παρ. 1 του άρθρου 3 του ν. 2601/98.

Προϋποθέσεις: Για την περίπτωση (α) απαιτείται η έκδοση προηγούμενης σχετικής γνωμοδότησης από ειδική επιτροπή εμπειρογνομόνων της Γ.Γ.Ε.Τ. του ΥΠ.ΑΝ. Για την περίπτωση (β) απαιτείται προηγούμενη έκδοση σχετικής γνωμοδότησης από το ΥΠ.ΠΕ.ΧΩ.ΔΕ. Για την περίπτωση (γ) ως προϋπόθεση τίθεται η μείωση κατά 10% της καταναλισκόμενης ενέργειας και η σχετική γνωμοδότηση της Γενικής Γραμματείας Ενέργειας του ΥΠ.ΑΝ.

13B. ΕΙΔΙΚΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΣΤΟΝ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟ ΤΟΜΕΑ ΓΙΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΥ ΑΠΟ ΗΠΙΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ (ΔΙΟΛΙΚΗ , ΗΛΙΑΚΗ , ΥΔΡΟΗΛΕΚΤΡΙΚΗ ΓΕΩΘΕΡΜΙΚΗ).

ΠΕΡΙΟΧΗ ΚΙΝΗΤΡΩΝ	1	2	3	4
	ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙΔΟΤΗΣΗΣ ΤΟΚΩΝ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙΔΟΤΗΣΗΣ ΧΡΗΜ/ΚΗΣ ΜΙΣΘΩΣΗΣ	ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗ ΑΠΑΛΛΑΓΗ
Α,Β,Γ,Δ	40%	40%	40%	100%

Στις επενδύσεις αυτής της κατηγορίας περιλαμβάνονται όλες οι τουριστικές επιχειρήσεις της περ. (τ) της παρ. 1 του άρθρου 3 του ν. 2601/98. Ως προϋπόθεση τίθεται η έκδοση προηγούμενης σχετικής γνωμοδότησης της Γενικής Γραμματείας Ενέργειας του Υπουργείου Ανάπτυξης.

14. ΧΡΟΝΟΣ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΑΙΤΗΣΕΩΝ ΥΠΑΓΩΓΗΣ

Οι αιτήσεις υπαγωγής στο Ν.2601/98, υποβάλλονται από 1 Ιανουαρίου μέχρι και 15 Σεπτεμβρίου, εκάστου έτους.

15. ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΑΙΤΗΣΕΩΝ ΥΠΑΓΩΓΗΣ ΣΤΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΤΗΣ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗΣ ΚΑΙ ΕΠΙΔΟΤΗΣΗΣ ΤΟΚΩΝ Ή ΚΑΙ ΕΠΙΔΟΤΗΣΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΗΣ ΜΙΣΘΩΣΗΣ

ΠΛΗΡΟΤΗΤΑ ΦΑΚΕΛΛΩΝ

Στην Κεντρική Υπηρεσία του ΥΠΕΘΟ και σύμφωνα με τις επιφυλάξεις που τίθενται από την σχετική διάταξη του εν λόγω Νόμου, υποβάλλονται οι αιτήσεις υπαγωγής των επενδύσεων ύψους άνω του 1,2 δισ. δρχ. που πραγματοποιούνται στα όρια της περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης, καθώς και οι επενδύσεις ύψους άνω των 700.000.000 δρχ. που πραγματοποιούνται στην υπόλοιπη Επικράτεια.

Στο Ελληνικό Κέντρο Επενδύσεων Α.Ε. (ΕΛ.Κ.Ε.) υποβάλλονται οι αιτήσεις υπαγωγής επενδύσεων ή και προγραμμάτων χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού, ύψους άνω των 3 δισ. δρχ., καθώς και οι επενδύσεις ή επιχειρηματικά σχέδια 1 δισ. δρχ., και άνω, εφόσον το 50% τουλάχιστον της ίδιας συμμετοχής προέρχεται από κεφάλαια εξωτερικού. Τρία (3) αντίγραφα του φακέλου διαβιβάζονται από το ΕΛ.Κ.Ε. στο Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας προκειμένου η αίτηση αυτή να εξετασθεί για υπαγωγή ή μη στις διατάξεις του εν λόγω Νόμου.

Επίσης στη Κεντρική Υπηρεσία του ΥΠΕΘΟ υποβάλλονται, ανεξαρτήτως ύψους, επενδύσεις ή και προγράμματα Συνεδριακών Κέντρων, Κέντρων Θαλασσοθεραπείας, Κέντρων Τουρισμού - Υγείας, Χιονοδρομικών Κέντρων, Κέντρων Προπονητικού - Αθλητικού Τουρισμού, Λιμένων Σκαφών Αναψυχής, Γηπέδων Γκολφ, και επιχειρήσεων Αξιοποίησης Ιαματικών Πηγών.

Στις Υπηρεσίες Ιδιωτικών Επενδύσεων των Περιφερειών και σύμφωνα με τις επιφυλάξεις που τίθενται από την σχετική διάταξη του σχεδίου νόμου, υποβάλλονται

αιτήσεις υπαγωγής επενδύσεων ύψους μέχρι 700.000.000 δρχ. για επενδύσεις που πραγματοποιούνται μέσα στα όρια κάθε Περιφέρειας ή προκειμένου για την Περιφέρεια Αν. Μακεδονίας και Θράκης ύψους μέχρι 1,2 δισ. δρχ.

Ειδικά οι αιτήσεις υπαγωγής επενδύσεων ύψους μέχρι 700.000.000 δρχ. που πραγματοποιούνται στο Νομό Δωδεκανήσου, υποβάλλονται στο Γραφείο Περιφερειακής Ανάπτυξης Δωδεκανήσου της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου.

Οι αιτήσεις υπαγωγής και ο φάκελος με τα δικαιολογητικά που τις συνοδεύει υποβάλλονται εις τριπλούν και προκειμένου για υποβολή στο ΕΛ.Κ.Ε., εις τετραπλούν.

Αιτήσεις που δεν συνοδεύονται από όλα τα απαιτούμενα δικαιολογητικά και στοιχεία δεν συνιστούν αίτηση υπαγωγής στις διατάξεις του εν λόγω Νόμου, δεν εξετάζονται και τίθενται στο αρχείο της αρμόδιας υπηρεσίας, μη επιστρεφόμενου, του προβλεπόμενου, καταβληθέντος γι' αυτές χρηματικού ποσού.

Το ίδιο ισχύει και σε περιπτώσεις αιτήσεων υπαγωγής που περιλαμβάνουν τα κατά τα ανωτέρω απαιτούμενα δικαιολογητικά και στοιχεία, πλην όμως κατά τον έλεγχο και την εξέταση του φακέλου διαπιστώνεται, μετά από γνώμη της αρμόδιας γνωμοδοτικής επιτροπής, ότι η οικονομοτεχνική μελέτη εμφανίζει σοβαρές ελλείψεις, οι οποίες καθιστούν αδύνατη την αξιολόγηση της υποβληθείσας επένδυσης ή και προγράμματος χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού ή επιχειρηματικού σχεδίου.

Μετά την υποβολή της αίτησης υπαγωγής οι αρμόδιες για την εξέτασή της υπηρεσίες ή φορείς δύνανται, εφόσον τούτο κρίνεται αναγκαίο, να αποστέλλουν με απόδειξη στο φορέα της επένδυσης ή και του προγράμματος ή του επιχειρηματικού σχεδίου, ή τον αντίκλητό του, έγγραφο με το οποίο ζητείται η προσκόμιση τυχόν πρόσθετων στοιχείων και πληροφοριών, καθώς και η παροχή περαιτέρω διευκρινίσεων, προς υποβοήθηση του έργου της αξιολόγησης της αίτησης υπαγωγής. Με τα έγγραφα αυτά μπορούν να τάσσουν προθεσμίες μέχρι δεκαπέντε (15) ημέρες, από τη με απόδειξη επίδοση αυτών, εντός των οποίων ο φορέας υποχρεούται να απαντήσει.

Δεν είναι δυνατή η υποβολή, από τον ίδιο φορέα, αίτησης υπαγωγής σε περισσότερες της μιας υπηρεσίες ή φορείς για επενδύσεις ή και προγράμματα χρηματοδοτικής μίσθωσης ή επιχειρηματικά σχέδια κατά βάση ίδια, που εμφανίζουν όμως διαφοροποιήσεις, είτε στο κόστος, είτε στα επί μέρους προτεινόμενα επενδυτικά έργα ή για επενδύσεις, προγράμματα ή επιχειρηματικά σχέδια που αφορούν στην ίδια παραγωγική μονάδα.

Σε περίπτωση πολλαπλής υποβολής αίτησης υπαγωγής, σύμφωνα με τα παραπάνω, καθώς και σε περίπτωση υποβολής αίτησης για υπαγωγή επένδυσης ή προγράμματος χρηματοδοτικής μίσθωσης ή επιχειρηματικού σχεδίου είτε στο σύνολό του, είτε κατά ένα τμήμα του που έχει ήδη υπαχθεί στις ενισχύσεις επιχορήγησης και επιδότησης τόκων ή και επιδότησης χρηματοδοτικής μίσθωσης του εν λόγω Νόμου ή του Ν.1892/90, όλες οι αιτήσεις θεωρούνται ως ουδέποτε υποβληθείσες και δεν εξετάζονται, μη επιστρεφόμενου του προβλεπόμενου καταβληθέντος γι' αυτές χρηματικού ποσού.

Αιτήσεις για υπαγωγή στις ενισχύσεις της επιχορήγησης ή και επιδότησης τόκων ή και χρηματοδοτικής μίσθωσης επενδύσεων ή και προγραμμάτων χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού ή επιχειρηματικών σχεδίων, καθώς και αιτήματα για τροποποίηση όρων αποφάσεων υπαγωγής, που έχουν απορριφθεί, δεν επανεξετάζονται.

16. ΘΕΣΕΙΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ

(ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΣ ΣΤΟ ΠΟΣΟ ΤΗΣ ΠΑΡΕΧΟΜΕΝΗΣ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗΣ ΚΑΙ ΕΠΙΔΟΤΗΣΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΗΣ ΜΙΣΘΩΣΗΣ)

Οι παρεχόμενες ενισχύσεις της επιχορήγησης και της επιδότησης της χρηματοδοτικής μίσθωσης δεν μπορούν να υπερβούν το όριο των δέκα πέντε εκατομμυρίων (15.000.000) δρχ. για κάθε νέα θέση μόνιμης και πλήρους απασχόλησης που δημιουργείται από την επένδυση ή και το πρόγραμμα απόκτησης εξοπλισμού με χρηματοδοτική μίσθωση μέσα στην πρώτη πενταετία από την ολοκλήρωση και πιστοποίηση έναρξης της παραγωγικής λειτουργίας της.

Ειδικά προκειμένου για επενδύσεις ή και προγράμματα χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού των τουριστικών επιχειρήσεων, ως δημιουργούμενες θέσεις μόνιμης και πλήρους απασχόλησης νοούνται και οι θέσεις εποχιακής συνεχούς απασχόλησης τουλάχιστον τρίμηνης διάρκειας.

Για τον υπολογισμό του ποσού της ενίσχυσης, ο αριθμός των δημιουργούμενων από την επένδυση ή και πρόγραμμα χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού νέων θέσεων μόνιμης απασχόλησης είναι εκείνος που καθορίζεται από την αρμόδια υπηρεσία και Γνωμοδοτική Επιτροπή στα πλαίσια αξιολόγησης της βιωσιμότητας της επένδυσης ή και του προγράμματος χρηματοδοτικής μίσθωσης και τίθεται στην απόφαση υπαγωγής.

Σε περίπτωση, που κατά την πιστοποίηση έναρξης της παραγωγικής λειτουργίας διαπιστωθεί η δημιουργία περισσότερων θέσεων πλήρους απασχόλησης από τις καθορισθείσες στη απόφαση υπαγωγής, με την εκδιδόμενη απόφαση πιστοποίησης της έναρξης της παραγωγικής λειτουργίας, παρέχεται η πρόσθετη επιχορήγηση ή / και επιδότηση χρηματοδοτικής μίσθωσης, που αντιστοιχεί στις επί πλέον αυτές θέσεις και μέχρι την κάλυψη του ποσού επιχορήγησης ή / και επιδότησης, που προκύπτει από την εφαρμογή του κατά περίπτωση προβλεπόμενου ποσοστού ενίσχυσης. Πρόσθετες, πέραν εκείνων, που καθορίστηκαν στην απόφαση υπαγωγής, θέσεις εργασίας που τυχόν δημιουργούνται μετά την πιστοποίηση της έναρξης παραγωγικής λειτουργίας, δεν μπορούν να συνυπολογισθούν για την παροχή πρόσθετου ποσοστού ενίσχυσης.

Οι επενδυτές στην υποβαλλόμενη οικονομοτεχνική μελέτη, που συνοδεύει την αίτηση υπαγωγής, υποχρεούνται να υποβάλλουν τεκμηριωμένη ανάλυση και στοιχεία σχετικά με τις δημιουργούμενες νέες θέσεις απασχόλησης σε όλα τα επίπεδα της επιχείρησης.

Οι νέες θέσεις απασχόλησης πρέπει να δημιουργούνται ως εξής:

Κατά την ημερομηνία του ελέγχου πιστοποίησης της έναρξης λειτουργίας της επένδυσης ή και του προγράμματος χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού θα πρέπει να έχει προσληφθεί αριθμός μισθωτών εργαζομένων, ίσος τουλάχιστον με το 50% των θέσεων που έχουν καθοριστεί με την απόφαση υπαγωγής, ενώ μέχρι το τέλος του πρώτου χρόνου από την ημερομηνία πιστοποίησης της έναρξης της παραγωγικής λειτουργίας της επένδυσης ή και του προγράμματος χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού, θα πρέπει να έχει καλυφθεί το 75% των νέων αυτών θέσεων.

Ακολούθως κατά το χρονικό διάστημα του δεύτερου έως και πέμπτου έτους θα πρέπει ο μέσος ετήσιος όρος των εργαζομένων στις νέες αυτές θέσεις να αντιστοιχεί τουλάχιστον στον οριζόμενο με την απόφαση υπαγωγής της επένδυσης αριθμό δημιουργούμενων θέσεων απασχόλησης.

Θέσεις απασχόλησης που δημιουργούνται από άλλη (-ες) επένδυση ή και πρόγραμμα (τα) χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού, δεν λαμβάνονται υπόψη για τον για τον υπολογισμό των δημιουργούμενων από την επένδυση θέσεων που καθορίζονται στην απόφαση υπαγωγής.

Με την επιφύλαξη της επόμενης παραγράφου, ο περιορισμός των δέκα πέντε εκατομμυρίων δρχ. για κάθε μόνιμη θέση απασχόλησης δεν έχει εφαρμογή για

επενδύσεις ή και προγράμματα χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού για ολοκληρωμένης μορφής εκσυγχρονισμό ξενοδοχειακών μονάδων ή κατασκηνωτικών κέντρων. (campings) καθώς και για επενδύσεις ή / και προγράμματα χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού άνω των 25 δισ. του άρθρου 10 του Ν.2601/98.

Οι παρεχόμενες σε κάθε φορέα ενισχύσεις της επιχορήγησης ή / και της επιδότησης χρηματοδοτικής μίσθωσης για επενδύσεις ή / και προγράμματα χρηματοδοτικής μίσθωσης της προηγούμενης παραγράφου δεν μπορούν να υπερβούν για μια πενταετία το όριο των πέντε (5) δισ. δρχ. για παραγωγικές επενδύσεις, που αφορούν την ίδια παραγωγική διαδικασία. Για τον προσδιορισμό του ορίου αυτού λαμβάνονται υπόψη αθροιστικά όλες οι επενδύσεις ή / και προγράμματα χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού, που υποβάλλονται από τον ίδιο φορέα για υπαγωγή του στις διατάξεις του αναπτυξιακού νόμου μέσα σε διάστημα 5 ετών από την ολοκλήρωση και έναρξη παραγωγικής λειτουργίας της πρώτης επένδυσης ή / και προγράμματος χρηματοδοτικής μίσθωσης που έχει υπαχθεί στις διατάξεις του Ν.2601/98.

17. ΕΝΑΡΞΗ ΤΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ Ή ΚΑΙ ΤΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΗΣ ΜΙΣΘΩΣΗΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΩΝ ΣΧΕΔΙΩΝ

(ΠΟΥ ΕΝΤΑΣΣΟΝΤΑΙ ΣΤΙΣ ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗΣ ΚΑΙ ΕΠΙΔΟΤΗΣΗΣ ΤΩΝ ΤΟΚΩΝ ΚΑΘΩΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΠΙΔΟΤΗΣΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΗΣ ΜΙΣΘΩΣΗΣ)

Η έναρξη των επενδύσεων ή και των προγραμμάτων χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού ή επιχειρηματικών σχεδίων του εν λόγω Νόμου, μπορεί να γίνεται μετά την υποβολή στην αρμόδια υπηρεσία της αίτησης υπαγωγής στις διατάξεις του εν λόγω Νόμου και των απαιτούμενων δικαιολογητικών.

Επενδυτικά έργα, συμβάσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού και λοιπές εργασίες που πραγματοποιήθηκαν πριν από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης υπαγωγής, δεν συνυπολογίζονται στο ενισχυόμενο κόστος, ούτε στην ίδια συμμετοχή του επενδυτή, ανεξαρτήτως αν αυτά έχουν εξοφληθεί ή όχι μέχρι την ημερομηνία αυτή.

Κατ' εξαίρεση, σε περίπτωση υποβολής αίτησης από φορείς, μονάδες των οποίων έχουν πληγεί από πυρκαγιές, πλημμύρες ή άλλα φυσικά φαινόμενα, για επενδύσεις τους, προγράμματα χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού ή επιχειρηματικά σχέδια, που σχετίζονται με την αποκατάσταση των δραστηριοτήτων που επλήγησαν, τα επενδυτικά έργα συμβάσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης και λοιπές εργασίες, που πραγματοποιήθηκαν κατά το διάστημα από το χρόνο που συνέβη η πυρκαγιά ή το φυσικό φαινόμενο που προκάλεσε τη ζημιά μέχρι την ημερομηνία υποβολής της αίτησης υπαγωγής, λαμβάνονται υπόψη για τον υπολογισμό των ενισχύσεων, υπό την προϋπόθεση ότι πραγματοποιήθηκαν μέσα σε διάστημα δώδεκα (12) μηνών κατ' ανώτατο όριο πριν από την υποβολή της αίτησης αυτής.

Η έναρξη πραγματοποίησης της επένδυσης, του προγράμματος χρηματοδοτικής μίσθωσης ή του επιχειρηματικού σχεδίου, πριν τη δημοσίευση της απόφασης υπαγωγής στις διατάξεις του εν λόγω Νόμου, γίνεται με αποκλειστική ευθύνη του επενδυτή και δεν δεσμεύει την κρίση της Γνωμοδοτικής Επιτροπής,

Επιχορηγούμενες επενδυτικές δαπάνες που προηγούνται της ημερομηνίας υποβολής της αίτησης υπαγωγής δεν συνυπολογίζονται στο επιχορηγούμενο κόστος, ούτε στην ίδια συμμετοχή του επενδυτή.

18. ΧΡΟΝΟΣ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΤΗΣ ΑΙΤΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΗΣ ΥΠΑΓΩΓΗΣ

Η διαδικασία εξέτασης και υπαγωγής κάθε αίτησης για υπαγωγή επένδυσης ή και προγράμματος χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού από την αρμόδια υπηρεσία και

γνωμοδοτική επιτροπή ολοκληρώνεται το αργότερο εντός τριών (3) μηνών από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης, η δε απόφαση υπαγωγής εκδίδεται το αργότερο εντός των επόμενων τριάντα (30) εργάσιμων ημερών από την ως άνω ημερομηνία εντός των οποίων δημοσιεύεται και η περίληψή της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Για την εισαγωγή των αιτήσεων υπαγωγής στην αρμόδια γνωμοδοτική επιτροπή τηρείται η απόλυτη σειρά προτεραιότητας με την οποία έχουν υποβληθεί οι αιτήσεις αυτές.

19. ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ, ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ ΚΑΙ ΟΡΟΙ ΓΙΑ ΤΟ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΟ ΔΑΝΕΙΟ

Στις περιπτώσεις που στο προτεινόμενο για ενίσχυση επενδυτικό ή επιχειρηματικό σχέδιο προβλέπεται και η χρησιμοποίηση δανείου, αυτό πρέπει :

να είναι μεσομακροπρόθεσμο, τετραετούς τουλάχιστον διάρκειας.

να έχει τη μορφή τραπεζικού δανείου ή ομολογιακού δανείου εκδιδόμενου σε δημόσια ή μη εγγραφή ή δανείου από άλλους χρηματοδοτικούς οργανισμούς, αποκλειόμενης της μορφής αλληλόχρεου λογαριασμού.

να λαμβάνεται για την πραγματοποίηση του επενδυτικού ή επιχειρηματικού σχεδίου, όπως αυτό θα προκύπτει ρητά από τη σχετική δανειακή σύμβαση και

να έχει εγκριθεί από τη χρηματοδοτούσα ή το χρηματοδοτικό οργανισμό, κατά το χρόνο υποβολής της αίτησης υπαγωγής στις ενισχύσεις του εν λόγω Νόμου.

Το επενδυτικό δάνειο μπορεί να λαμβάνεται και σε συνάλλαγμα:

Σε περίπτωση που το πραγματοποιηθέν ύψος επένδυσης ή επιχειρηματικού σχεδίου είναι μεγαλύτερο από το ενισχυόμενο, το πρόσθετο δάνειο που τυχόν χρησιμοποιήθηκε για την υλοποίηση του επιπλέον αυτού ύψους, παρότι δεν παρέχεται γι' αυτό επιδότηση τόκων πρέπει επίσης να πληροί τις προαναφερόμενες προϋποθέσεις.

Ειδικά προκειμένου για τα επιχειρηματικά σχέδια, το επενδυτικό δάνειο, αφορά μόνο στο τμήμα του σχεδίου που αναφέρεται σε επενδύσεις πάγιων στοιχείων (βλ. και παρ.9 άρθρου 6 του Ν.2601/98).

20. ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ, ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ ΚΑΙ ΟΡΟΙ ΤΗΣ ΕΠΙΔΟΤΗΣΗΣ ΤΟΚΩΝ

Η επιδότηση των τόκων του επενδυτικού δανείου παρέχεται για χρονικό διάστημα έξι (6) ετών από την πρώτη ανάληψη δόσης του δανείου.

Ειδικά για τις ιδιαζόντως σημαντικές επενδύσεις Μεταποιητικών, Μεταλλευτικών και Τουριστικών επιχειρήσεων άνω των είκοσι πέντε δισ. (25) δρχ. , καθώς και τις επενδύσεις των επιχειρήσεων που εντάσσονται στα ειδικά καθεστάτα, η διάρκεια της επιδότησης των τόκων του επενδυτικού δανείου καθορίζεται από την εκάστοτε εκδιδόμενη κοινή υπουργική απόφαση ή το εκάστοτε εκδιδόμενο προεδρικό διάταγμα προκήρυξης του ειδικού καθεστώτος ενίσχυσης.

Σε περίπτωση κεφαλαιοποίησης τόκων της περιόδου χάριτος του επενδυτικού δανείου, η επιδότηση των τόκων καταβάλλεται απευθείας στη δανειοδοτούσα τράπεζα για μείωση του δανείου που προήλθε από την κεφαλαιοποίηση αυτή.

Η επιδότηση των τόκων επενδυτικών δανείων που έχουν ληφθεί σε συνάλλαγμα, γίνεται σε δραχμές.

Η επιδότηση των τόκων παρέχεται υπό την προϋπόθεση ότι οι τόκοι ή το επιτόκιο δεν επιδοτούνται από άλλη πηγή.

Η επιδότηση των τόκων στις περιπτώσεις υπαγωγής επενδύσεων στην ενίσχυση της επιχορήγησης και επιδότησης τόκων καταβάλλεται εφόσον έχουν εκδοθεί η απόφαση ολοκλήρωσης της επένδυσης και η απόφαση πιστοποίησης της έναρξης της παραγωγικής λειτουργίας της και τηρούνται οι όροι της απόφασης υπαγωγής.

Ειδικά για την εφαρμογή της ενίσχυσης της επιδότησης τόκων, στις περιπτώσεις ένταξης επένδυσης στο καθεστώς ενίσχυσης της φορολογικής απαλλαγής και επιδότησης τόκων πέραν των παραπάνω προϋποθέσεων, το επιδοτούμενο επενδυτικό δάνειο δεν μπορεί να υπερβαίνει το 70% του συνολικού κόστους των ενισχυόμενων από τον εν λόγω Νόμο δαπανών της ενταχθείσας επένδυσης.

Σε περίπτωση που το τελικό κόστος της πραγματοποιηθείσας επένδυσης είναι μεγαλύτερο τουλάχιστον κατά 15% του ενταχθέντος, το επιδοτούμενο δάνειο δεν μπορεί να υπερβαίνει το 70% του προσαυξημένου κατά 15% ύψους της ενταχθείσας επένδυσης, υπό την προϋπόθεση επίσης ότι το συνολικό επενδυτικό δάνειο που ελήφθη για την πραγματοποιηθείσα επένδυση δεν ξεπερνά το 70% αυτής (βλ. και παρ.10 άρθρου 6 του Ν.2601/98).

21. ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΕΙΣ, ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ ΚΑΙ ΟΡΟΙ ΤΗΣ ΕΠΙΔΟΤΗΣΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΗΣ ΜΙΣΘΩΣΗΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ

Η επιδότηση χρηματοδοτικής μίσθωσης για πρόγραμμα απόκτησης της χρήσης καινούριου σύγχρονου μηχανολογικού και λοιπού εξοπλισμού παρέχεται υπό την προϋπόθεση ότι μετά την λήξη της μίσθωσης ο εξοπλισμός θα περιέρχεται στην κυριότητα της επιχείρησης. Ο όρος αυτός πρέπει να περιλαμβάνεται στη σχετική σύμβαση χρηματοδοτικής μίσθωσης.

Η επιδότηση χρηματοδοτικής μίσθωσης καταβάλλεται εφόσον ο μισθωμένος εξοπλισμός έχει εγκατασταθεί στη μονάδα και έχει γίνει έναρξη της παραγωγικής λειτουργίας του.

Οι συμβάσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης μπορεί να συνάπτονται και με χρηματοδοτικούς οργανισμούς ή εταιρείες χρηματοδοτικής μίσθωσης χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η δε επιδότηση χρηματοδοτικής μίσθωσης καταβάλλεται σε κάθε περίπτωση σε δραχμές.

Τα ποσά των δόσεων της επιδότησης της χρηματοδοτικής μίσθωσης που εισπράττει η επιχείρηση, μειώνουν το ποσό των δαπανών της χρηματοδοτικής μίσθωσης, που αφαιρούνται από τα ακαθάριστα έσοδα της επιχείρησης για να υπολογισθούν τα καθαρά κέρδη που φορολογούνται. Ο σχετικός όρος πρέπει να περιλαμβάνεται στις οικείες αποφάσεις υπαγωγής (βλ. και παρ.11 άρθρου 6 του Ν.2601/98).

Με την υπ' αριθμ. 52649/25-2-99 απόφαση Υπουργού Εθνικής Οικονομίας (ΦΕΚ 195/Β/99) καθορίστηκαν οι διαδικασίες και λοιπές λεπτομέρειες εφαρμογής καθώς και τα δικαιολογητικά καταβολής της επιδότησης χρηματοδοτικής μίσθωσης καινούργιου σύγχρονου μηχανολογικού και λοιπού εξοπλισμού, σύμφωνα με το νόμο 2601/98.

22. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΚΑΙ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΤΑΞΗ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΣΤΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ ΤΗΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗΣ ΑΠΑΛΛΑΓΗΣ Ή ΚΑΙ ΕΠΙΔΟΤΗΣΗΣ ΤΟΚΩΝ.

Για την ένταξη στο καθεστώς ενισχύσεων της φορολογικής απαλλαγής ή και επιδότησης τόκων υποβάλλεται σχετική αίτηση. Οι αιτήσεις υποβάλλονται καθ' όλη τη διάρκεια του έτους :

α) στην Κεντρική Υπηρεσία του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας, προκειμένου για επενδύσεις ύψους μεγαλύτερου των εξακοσίων εκατομμυρίων (700.000.000) δρχ. και

β) στις αρμόδιες υπηρεσίες ιδιωτικών επενδύσεων των Περιφερειών, προκειμένου για επενδύσεις ύψους μέχρι εξακοσίων εκατομμυρίων (700.000.000) δρχ. Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας μπορεί να αναπροσαρμόζονται τα όρια αυτά.

Η ένταξη στο καθεστώς της φορολογικής απαλλαγής και επιδότησης τόκων γίνεται με έκδοση σχετικής πράξης ένταξης του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας ή του αρμόδιου Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας ανάλογα, εντός δύο (2) μηνών από την υποβολή της αίτησης ή εντός τριών μηνών, προκειμένου για επενδύσεις για τις οποίες απαιτείται οποιασδήποτε μορφής γνωμοδότηση ή έγκριση από άλλες υπηρεσίες ή φορείς.

Η αίτηση ένταξης μπορεί να υποβληθεί και μετά την έναρξη πραγματοποίησης της επένδυσης υπό την προϋπόθεση ότι η υποβολή της θα γίνει κατά τη διάρκεια της εταιρικής χρήσης στην οποία έγινε η έναρξη.

Η ενίσχυση της φορολογικής απαλλαγής για επένδυση για την υλοποίηση της οποίας δεν ζητείται και επιδότηση τόκων, καθώς επίσης και για τα προγράμματα χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού, εφαρμογής χωρίς να απαιτείται η προηγούμενη υποβολή αίτησης και η έκδοση πράξης ένταξης οποιουδήποτε οργάνου (βλ και παρ.24 άρθρου 8 του Ν.2601/98).

23. ΚΑΤΑΒΟΛΗ ΤΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ - ΕΝΑΡΞΗ ΕΚΤΑΜΙΕΥΣΗΣ

Η καταβολή του ποσού της επιχορήγησης από το Δημόσιο πραγματοποιείται σε δόσεις ανάλογα με την πρόοδο των εργασιών της επένδυσης και μετά από πιστοποίηση των αρμοδίων οργάνων ελέγχου.

Η επιχορήγηση καταβάλλεται απευθείας στον επενδυτή και δεν επιτρέπεται η εκχώρησή της σε τρίτους. Κατ'εξαίρεση είναι δυνατή η εκχώρηση της επιχορήγησης σε τράπεζες για την παροχή βραχυπρόθεσμου δανεισμού ισόποσου της εκχωρούμενης επιχορήγησης, που χρησιμοποιείται για την υλοποίηση της επένδυσης.

Η έναρξη εκταμίευσης της επιχορήγησης του Δημοσίου για την επένδυση γίνεται αφού προηγουμένως έχει γίνει ο αναγκαίος έλεγχος των αρμοδίων οργάνων και έχει αποδεδειγμένα καταβληθεί και δαπανηθεί για την πραγματοποίηση της επένδυσης η ίδια συμμετοχή του επενδυτή σε ποσοστό 50% και το 25% της τυχόν συμμετοχής της χρηματοδοτούσας τράπεζας.

Στην περίπτωση που δεν έχει χρησιμοποιηθεί δανεισμός, η εκταμίευση της επιχορήγησης του Δημοσίου γίνεται σύμφωνα με τα παραπάνω, αφού θα έχει καταβληθεί και δαπανηθεί στα επενδυτικά έργα η ίδια συμμετοχή του επενδυτή σε ποσοστό 50% και το 25% του υπολοίπου πέραν της ελαχίστης κατά περιοχή ίδιας συμμετοχής ποσού.

Η επιχορήγηση καταβάλλεται σε τρεις (3) φάσεις ως εξής :

τμήμα της, ίσο με το 60% καταβάλλεται κατά τη διάρκεια υλοποίησης της επένδυσης σε δύο δόσεις.

τμήμα της, ίσο με το 20% καταβάλλεται μετά την πιστοποίηση ολοκλήρωσης της επένδυσης και έκδοσης της σχετικής απόφασης ολοκλήρωσής της.

το υπόλοιπο 20% καταβάλλεται μετά την πιστοποίηση έναρξης της παραγωγικής λειτουργίας της επένδυσης και έκδοσης της σχετικής απόφασης έναρξης της παραγωγικής της λειτουργίας.

Η επιδότηση χρηματοδοτικής μίσθωσης καταβάλλεται εφόσον ο μισθωμένος εξοπλισμός έχει εγκατασταθεί στη μονάδα και έχει γίνει έναρξη της παραγωγικής λειτουργίας του. Στις περιπτώσεις δε που η απόκτηση της χρήσης του εξοπλισμού με χρηματοδοτική μίσθωση συνδυάζεται και με επένδυση που υπάγεται στην ενίσχυση της επιχορήγησης και επιδότησης τόκων, η επιδότηση χρηματοδοτικής μίσθωσης καταβάλλεται υπό την προϋπόθεση ότι έχει γίνει και έναρξη της παραγωγικής λειτουργίας της επένδυσης.

Η επιδότηση καταβάλλεται μετά την εκάστοτε πληρωμή των δόσεων του μισθώματος από την επιχείρηση σε δόσεις καθεμιά εκ των οποίων υπολογίζεται επί του τμήματος της αξίας κτήσεως του εξοπλισμού, το οποίο εμπεριέχεται στην εκάστοτε καταβαλλόμενη δόση του μισθώματος. Σε περίπτωση που η σύμβαση της χρηματοδοτικής μίσθωσης προβλέπει καταβολή των δόσεων του μισθώματος σε διαστήματα μικρότερα του τριμήνου, η καταβολή της επιδότησης γίνεται ανά τρίμηνο.

Τα ποσά των δόσεων της επιδότησης χρηματοδοτικής μίσθωσης που εισπράττει η επιχείρηση μειώνουν το ποσό των δαπανών χρηματοδοτικής μίσθωσης, που αφαιρούνται από τα ακαθάριστα έσοδα της επιχείρησης για να υπολογισθούν τα καθαρά κέρδη που φορολογούνται. Ο σχετικός όρος πρέπει να περιλαμβάνεται στις οικείες αποφάσεις υπαγωγής.

24. ΑΛΛΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ

Με Προεδρικά Διατάγματα που εκδίδονται με πρόταση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Ανάπτυξης, καθώς και του κατά περίπτωση συναρμόδιου Υπουργού και στα πλαίσια ισόρροπης περιφερειακής ανάπτυξης, είναι δυνατόν να θεσπίζονται ειδικά καθεστάτα ενίσχυσης περιφερειών της χώρας ή τμημάτων τους ή ορισμένων κατηγοριών επιχειρήσεων ή επενδύσεων του άρθρου 3, ιδιάζουσας σημασίας για την οικονομική ανάπτυξη της χώρας. Για την έκδοση κάθε Προεδρικού Διατάγματος πρέπει να έχει προηγηθεί η εκπόνηση ειδικής μελέτης σκοπιμότητας μέσω της οποίας να τεκμηριώνονται τα ανωτέρω.

Για τις ιδιάζοντως σημαντικές για την εθνική οικονομία επενδύσεις μεταποιητικών Βιομηχανικών ή και Τουριστικών επιχειρήσεων, ύψους άνω των 25 δισ. δρχ., τα παρεχόμενα ποσοστά επιχορήγησης, επιδότησης τόκων, φορολογικών απαλλαγών και επιδότησης χρηματοδοτικής μίσθωσης, καθορίζονται για κάθε επένδυση με την εκάστοτε εκδιδόμενη κοινή Υπουργική Απόφαση.

Με κοινές αποφάσεις των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Ανάπτυξης, καθώς και των κατά περίπτωση συναρμόδιων υπουργών, υπάγονται στις διατάξεις του εν λόγω Νόμου Βιομηχανικές, Μεταλλευτικές και Τουριστικές επενδύσεις ή και προγράμματα χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού, ύψους τουλάχιστον είκοσι πέντε (25) δισεκατομμυρίων δραχμών με σημαντική επίπτωση στη διεθνή ανταγωνιστικότητα της χώρας και στην απασχόληση με τη δημιουργία τουλάχιστον τριακοσίων (300) θέσεων μόνιμης απασχόλησης, εκ των οποίων ένας αριθμός δύναται να δημιουργείται σε δορυφορικές επιχειρήσεις σαν άμεσο αποτέλεσμα της προτεινόμενης επένδυσης.

Με τις ίδιες αποφάσεις ορίζονται για τις επενδύσεις της παραγράφου αυτής, οι αναγκαίες παρεκκλίσεις από τις ρυθμίσεις του εν λόγω Νόμου, που αφορούν στην ίδια συμμετοχή, στη διαδικασία παροχής των επιχορηγήσεων, στα ποσοστά και το ύψος της επιχορήγησης, στα ποσοστά και τη διάρκεια της επιδότησης των τόκων κλπ. Με αποφάσεις του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας ορίζονται οι αναγκαίοι όροι ή προϋποθέσεις ή περιορισμοί ή παρεκκλίσεις από τις διατάξεις του εν λόγω Νόμου στην παροχή ενισχύσεων, που επιβάλλονται κάθε φορά από την Ευρωπαϊκή Ένωση για την παροχή εθνικών ενισχύσεων σε συγκεκριμένους τομείς ή κατηγορίες επενδύσεων.

Με όμοιες αποφάσεις μπορεί να καθορίζονται τυχόν διαφορετικές ή και πρόσθετες διαδικασίες ή και δικαιολογητικά για την υποβολή και εξέταση επενδύσεων ή και προγραμμάτων χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού ή επιχειρηματικών σχεδίων και γενικά για την εφαρμογή των ενισχύσεων του εν λόγω Νόμου ή να αποκλείονται των ενισχύσεων, συγκεκριμένοι τομείς ή κλάδοι ή κατηγορίες δραστηριοτήτων ή επενδύσεων ή και προγραμμάτων χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού ή

επιχειρηματικών σχεδίων, λόγω καθιέρωσης ή θέσπισης ανάλογων όρων και απαγορεύσεων από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Στις μεταβατικές διατάξεις του νέου αναπτυξιακού νόμου, περιλαμβάνεται διάταξη με την οποία, στις επενδύσεις ίδρυσης ή επέκτασης ξενοδοχειακών μονάδων, που πρόκειται να πραγματοποιηθούν σε Π.Ο.Τ.Α. ή σε εκτάσεις του ΕΟΤ, για τις οποίες πριν από την έναρξη ισχύος του νέου αναπτυξιακού νόμου και μέχρι το τέλος του 1997 είχαν προκηρυχθεί πλειοδοτικοί διαγωνισμοί ή προσκλήσεις εκδηλώσεις ενδιαφέροντος, παρέχονται τα ποσοστά επιχορήγησης και επιδότησης, που προβλέπονταν από το Ν.1892/90.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ ΓΙΑ ΥΠΟΒΟΛΗ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ ΓΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΕΝΕΡΓΕΙΩΝ ΠΡΟΒΟΛΗΣ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΥ ΠΡΟΪΟΝΤΟΣ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΡΟΒΟΛΗΣ ΤΟΥ ΧΕΙΜΕΡΙΝΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ.

ΜΕΤΡΟ 5.3 ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΠΡΟΒΟΛΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΥ ΠΡΟΪΟΝΤΟΣ.

ΔΡΑΣΗ 5.3.1: Σχέδια τουριστικής προβολής του ΕΟΤ, που τελούν σε συνέργια με ανάλογα σχέδια του Ιδιωτικού Τομέα

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ: Προώθηση και Προβολή του Χειμερινού Τουρισμού.

ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ : ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ :. 400.000 ευρώ

ΠΗΓΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ : ΕΠ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΟΥ Γ' ΚΟΙΝΟΤΙΚΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΣΤΗΡΙΞΗΣ

Το έργο συγχρηματοδοτείται κατά 70% από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) το οποίο συμβάλλει στην άμβλυση των ανισοτήτων μεταξύ των περιφερειών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και κατά 30% από το Ελληνικό Δημόσιο .
(Ο συνολικός προϋπολογισμός του έργου ανέρχεται σε 400.000ΕΥΡΟ)

ΠΡΟΘΕΣΜΙΑ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ (Α κύκλος) : 30.06.2003

ΧΡΟΝΙΚΟ ΔΙΑΣΤΗΜΑ ΕΝΤΑΞΗΣ ΔΡΑΣΕΩΝ ΠΡΟΒΟΛΗΣ : Από την δημοσίευση της παρούσας μέχρι την 31/12/2006

ΧΡΟΝΙΚΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ : Μέχρι την 31.12.2007

1.ΓΕΝΙΚΑ-ΣΤΟΧΟΙ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ 5.3.1

Ο Ελληνικός Οργανισμός Τουρισμού, στα πλαίσια των σκοπών του, όπως αυτοί ορίζονται από τον νόμο, προωθεί δράσεις που συμπληρώνουν ή εξειδικεύουν περαιτέρω την ετήσια διαφημιστική του εκστρατεία και τις λοιπές ενέργειες μάρκετινγκ που ο ίδιος υλοποιεί.

Η δράση 5.3.1 αποσκοπεί στην ενίσχυση της παρουσίας της χώρας στις τουριστικές αγορές της, στην αξιοποίηση νέων αγορών ή τμημάτων αγορών και στη σταδιακή

δραστηριοποίηση και συμμετοχή του ιδιωτικού τομέα στις ευθύνες και στο κόστος της τουριστικής προβολής.

Προϋπόθεση της υλοποίησης της δράσης αυτής είναι τα σχέδια προβολής του ΕΟΤ να προωθούνται από τον Ιδιωτικό Τομέα ή να χρηματοδοτούνται παράλληλα από αυτόν. Τα εν λόγω σχέδια εξειδικεύουν και συμπληρώνουν το υλοποιούμενο "Marketing Plan" της χώρας και αφορούν σε συγκεκριμένα τουριστικά προϊόντα, που απευθύνονται σε «τμήματα» αγορών (π.χ. προϊόντα εναλλακτικών μορφών τουρισμού, δράσεις προσέλκυσης εξειδικευμένης πελατείας θεματικού τουρισμού, όπως π.χ. ο θρησκευτικός Τουρισμός, ο Τουρισμός Πόλης, η Γαστρονομία κ.λπ)

Διευκρινίζεται, συνεπώς ότι ο ΕΟΤ θα χρηματοδοτεί, ως δημόσιες επενδύσεις, ενέργειες προβολής, που θα είναι διακριτές και αυτόνομες ανά σχέδιο προβολής. Στα σχέδια προβολής είναι δυνατόν να εντάσσονται: ενέργειες άμεσης διαφήμισης προς τον καταναλωτή ή προς τις επιχειρήσεις, που διακινούν τουρίστες (π.χ. Τ.Ος, ταξιδιωτικά γραφεία κ.λπ), ενέργειες δημοσίων σχέσεων, ταξίδια εξοικείωσης δημοσιογράφων ή πωλητών με το συγκεκριμένο κατά περίπτωση θεματικό προϊόν, έκδοση εντύπων, συνέδρια, συμμετοχή σε εκθέσεις κ.λπ

Ο ΕΟΤ προτίθεται να προωθήσει την ένταξη στη δράση 5.3.1 του ΕΠΑΝ, ως διακριτού έργου του Προγράμματος Προβολής του Χειμερινού Τουρισμού, με υποέργα τις επί μέρους ενέργειες προβολής, που ο ίδιος θα επιλέξει να αναλάβει στα πλαίσια της εφαρμογής σχεδίων προβολής Χειμερινού Τουρισμού, που θα του υποβληθούν από τον Ιδιωτικό Τομέα ή και θα χρηματοδοτηθούν από τον Ιδιωτικό Τομέα. Οι δράσεις που περιλαμβάνονται στις προτάσεις δύναται να επεκτείνονται χρονικά ή να είναι επαναλαμβανόμενες, από την έγκρισή τους και μέχρι το τέλος του προγράμματος

2. ΠΡΟΘΕΣΜΙΑ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ -ΧΡΟΝΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΕΝΤΑΞΗΣ ΚΑΙ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΩΝ ΠΡΟΒΟΛΗΣ

Η προθεσμία υποβολής προτάσεων (Α κύκλος) ορίζεται η 30.06.2003, η χρονική διάρκεια ένταξης ενεργειών προβολής ως υποέργων του έργου «Πρόγραμμα Προβολής του Χειμερινού Τουρισμού» στη δράση 5.3.1 του ΕΠΑΝ ορίζεται από την δημοσίευση της παρούσας και μέχρι την 31/12/2006 και η χρονική διάρκεια υλοποίησής τους από την ένταξη των αντίστοιχων υποέργων και μέχρι την 31/12/2007. Προτάσεις γίνονται δεκτές από τη δημοσίευση της παρούσας και είναι δυνατόν να αφορούν σε ενέργειες, που κλιμακώνονται σε περισσότερα του ενός έτη, αλλά όχι πέραν της 31.12.2007 .

3. ΤΡΟΠΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΠΡΟΒΟΛΗΣ ΧΕΙΜΕΡΙΝΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ –ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Οι κατά τα κατωτέρω επιλέξιμοι φορείς υποβάλλουν στον ΕΟΤ πρόταση αποτελούμενη από συνοπτικό σχέδιο προβολής του Χειμερινού Τουρισμού με τις επί μέρους προτεινόμενες ενέργειες προβολής, (π.χ. Δημόσιες Σχέσεις κ.λπ.) τα μέσα που θα χρησιμοποιηθούν, το εκτιμώμενο κόστος ανά ενέργεια (με αντίστοιχες εναλλακτικές προσφορές μέσων), χρονοδιάγραμμα ενεργειών και μέσων, τεκμηρίωση όσον αφορά στην επιλογή των ενεργειών και μέσων προβολής, μνεία των ενεργειών που οι ίδιοι αναλαμβάνουν να υλοποιήσουν και κόστος αυτών καθώς και μνεία των ενεργειών, που προτείνουν να αναλάβει ο ΕΟΤ και κόστος αυτών. Στην πρόταση θα πρέπει να είναι σαφείς οι υποχρεώσεις που οι επιλέξιμοι φορείς δέχονται να αναλάβουν, προκειμένου ο ΕΟΤ να χρηματοδοτήσει ορισμένες από τις περιλαμβανόμενες στη συνολική πρότασή τους ενέργειες προβολής, τις οποίες θα επιλέξει σύμφωνα με όσα αναφέρονται κατωτέρω.

Ειδικότερα, το ζητούμενο είναι να υποβληθούν προτάσεις, που αποτελούν στην πράξη σύνολα ενεργειών προβολής (σχέδια προβολής) από την εφαρμογή των οποίων μπορεί τεκμηριωμένα να προκύψει συγκεκριμένο διαφημιστικό αποτέλεσμα. Τα σχέδια αυτά είναι δυνατόν να καλύπτουν είτε ανάγκες προβολής γενικά του Χειμερινού Τουρισμού, είτε περισσότερο εξειδικευμένες μορφές του, (τοπικά ή θεματικά). Σε κάθε περίπτωση, θα πρέπει να κατατίθεται από τους ενδιαφερόμενους φορείς «σχέδιο προβολής» πλήρως τεκμηριωμένο ως προς την πελατεία-στόχο, τα επιλεγόμενα μέσα, το κόστος των μέσων αναλυτικά και τα προσδοκώμενα αποτελέσματα ως ανωτέρω.

4. ΦΟΡΕΙΣ ΠΟΥ ΥΠΟΒΑΛΛΟΥΝ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Συλλογικοί φορείς των διαφόρων κλάδων του Τουρισμού εθνικής, περιφερειακής ή τοπικής εμβέλειας, Νομικά Πρόσωπα Ιδιωτικού Δικαίου μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, καθώς και επιχειρήσεις του ιδιωτικού τομέα, που δραστηριοποιούνται στον Τουρισμό. Επίσης tour operators, δηλαδή διοργανωτές τουριστικών προγραμμάτων (πακέτων) εισερχόμενου τουρισμού προς ελληνικούς προορισμούς, προκειμένου για ενέργειες προβολής προς στήριξη των προγραμμάτων αυτών με θεματικό στοιχείο τον τουρισμό στις μεγάλες πόλεις της Χώρας

Οι προτάσεις θα υποβληθούν στον Ελληνικό Οργανισμό Τουρισμού Δ/ση Έρευνας Αγοράς και Διαφήμισης, μέχρι 31/3/2003 στη διεύθυνση: Αμερικής 2, 10564, Αθήνα, και από 30/4/2003 στην οδό Τσόχα 7, Αμπελόκηποι 11521 Αθήνα σε έντυπη μορφή, σε τρία (3) ενυπόγραφα αντίγραφα, δύο (2) φωτοαντίγραφα και σε ηλεκτρονική μορφή. Για πληροφορίες σχετικά με την υποβολή των προτάσεων, μπορείτε να επικοινωνείτε με την Δ/ση Έρευνας Αγοράς και Διαφήμισης ΕΟΤ, fax: 210-3236849, τηλ. 210 3271078, e-mail: barela_a@gnto.gr.

Η παρούσα πρόσκληση δημοσιεύεται στην διεύθυνση www.gnto.gr.

5. ΟΡΟΙ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΕΓΚΡΙΣΗΣ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΕΟΤ

Το σύνολο του προϋπολογισμού των υποβαλλόμενων προτάσεων, στην παρούσα φάση, δεν είναι δυνατό να είναι μεγαλύτερο από 400.000 ευρώ.

Επιλέξιμες ενέργειες για χρηματοδότηση από τον ΕΟΤ είναι δυνατόν να είναι, όπως μνημονεύτηκε, διαφημιστικές ενέργειες στα μέσα, υποστηρικτικές διαφημιστικές ενέργειες, ενέργειες δημοσίων σχέσεων κλπ. Προτάσεις, που προβλέπουν αποκλειστικά ενέργειες δημοσίων σχέσεων, χωρίς να τις συνδυάζουν με άλλες διαφημιστικές ενέργειες, είναι δυνατόν να γίνουν δεκτές, εφόσον τεκμηριώνεται απολύτως η επιδίωξη συγκεκριμένου αποτελέσματος και το πρόσφορο και εύστοχο της επιλογής των συγκεκριμένων ενεργειών. Οι φορείς που θα υποβάλουν πρόταση και προτίθενται να χρηματοδοτήσουν παράλληλα ορισμένες εκ των ενεργειών, που αυτή θα περιλαμβάνει, θα πρέπει να παρουσιάζουν -μεταξύ άλλων- αναλυτικά τον τρόπο της εκ μέρους τους χρηματοδότησης των προτεινόμενων ενεργειών (πηγή, ύψος χρηματοδότησης, χρονοδιάγραμμα χρηματοδότησης).

Δια της παρούσας ενημερώνονται οι ενδιαφερόμενοι φορείς ότι, δεδομένης της χρηματοδότησης των προτάσεων από τον ΕΟΤ μέσω του ΕΠΙΑΝ, δηλαδή από εθνικούς και κοινοτικούς πόρους, η επιλογή συμβούλων, διαφημιστικών εταιρειών, εταιρειών δημοσίων σχέσεων, η επιλογή για την υλοποίηση των προτάσεων μέσω κλπ και γενικά η εκτέλεση έργων, η διενέργεια προμηθειών και η ανάθεση υπηρεσιών θα πρέπει να ακολουθεί όλους τους κοινοτικούς και εθνικούς κανόνες, που αφορούν στον ανταγωνισμό και τις δημόσιες συμβάσεις έργων, προμηθειών και υπηρεσιών, καθώς και τους εθνικούς και κοινοτικούς κανόνες, που αφορούν στην ενημέρωση και τη δημοσιότητα, όσον αφορά στους πόρους που θα διατεθούν από τον ΕΟΤ ως δημόσια επένδυση. Προκειμένου για τις δαπάνες των ιδιωτών ή λοιπών φορέων και

υπό την προϋπόθεση ότι αυτοί χρηματοδοτούν διακριτές ενέργειες του σχεδίου προβολής θα ισχύει το καθεστώς αυτών κατά περίπτωση. Οι καταβολές της συμμετοχής του ΕΟΤ στην υλοποίηση των προτάσεων θα γίνονται απευθείας προς τους προμηθευτές ή παρέχοντες υπηρεσίες, έναντι των νομίμων αποδεικτικών στοιχείων. Ο ΕΟΤ θα καταβάλλει κανονικά το ΦΠΑ που αναλογεί στο κόστος της κάθε ενέργειας.

Εάν ο επιλέξιμος φορέας μιας πρότασης είναι τουριστική επιχείρηση ή tour operator, ο ΕΟΤ θα χρηματοδοτήσει μόνον ενέργειες προβολής του Χειμερινού Τουρισμού γενικά, ως τμήματος του εθνικού τουριστικού προϊόντος ή ως τμήματος του τοπικού τουριστικού προϊόντος ενός προορισμού και προφανώς σε καμία περίπτωση ενέργειες άμεσης ή έμμεσης προβολής της επιχείρησης του φορέα αυτού.

6. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΚΑΙ ΕΓΚΡΙΣΗΣ ΕΚ ΜΕΡΟΥΣ ΤΟΥ ΕΟΤ.

Στο πλαίσιο του Προγράμματος Προβολής του Χειμερινού Τουρισμού της δράσης 5.3.1, ο ΕΟΤ θα συστήσει Επιτροπή Αξιολόγησης, η οποία αφού αξιολογεί τις προτάσεις, που θα υποβάλλονται, θα εισηγείται (γνωμοδοτεί) σχετικά, προκειμένου στη συνέχεια να εγκριθεί κατά νόμον η υλοποίηση εκείνων, που ο ΕΟΤ προκρίνει ως περισσότερο εύστοχες για την εξυπηρέτηση των στόχων της δράσης 5.3.1. Κριτήρια για την επιλογή των προτάσεων θα είναι : (α) η τεκμηρίωση της πρότασης και των επί μέρους ενεργειών σύμφωνα με το σημερινό πλαίσιο του διεθνούς και του ελληνικού τουρισμού και τα χαρακτηριστικά του υφιστάμενου προϊόντος (Χειμερινού Τουρισμού) στη Χώρα ή την περιοχή εφαρμογής της πρότασης, μέγιστη βαθμολογία 30% (β) η συμβατότητα με τις γενικές κατευθύνσεις της τουριστικής πολιτικής (οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να ανατρέχουν στην ιστοσελίδα του ΕΟΤ www.gnto.gr), μέγιστη βαθμολογία 20% (γ) η συμβατότητα με την όλη δράση του ΕΟΤ στο χώρο της Τουριστικής Προβολής και γενικότερα του μάρκετινγκ της Χώρας, μέγιστη βαθμολογία 15% (δ) η εύστοχη επιλογή της πελατείας-στόχου και των μέσων κλπ. μέγιστη βαθμολογία 30%, (ε) στοιχεία του υποβάλλοντος από τα οποία να προκύπτει ότι η δραστηριότητα αυτού, η νομική του μορφή, η εμπειρία του κ.λπ. μέγιστη βαθμολογία 5%. Η παράλληλη χρηματοδότηση ενεργειών της πρότασης εκ μέρους του ιδιωτικού τομέα είναι δυνατόν να λαμβάνεται υπόψη, ως πρόσθετο κριτήριο, εφόσον μία πρόταση κρίνεται ως εύστοχη και αποδεκτή με τα κατά τα ανωτέρω κριτήρια. Η επιτροπή αξιολόγησης του ΕΟΤ εισηγείται τις επί μέρους ενέργειες της κάθε πρότασης, που προτείνει να υλοποιήσει και να χρηματοδοτήσει ο ΕΟΤ, το ύψος αυτής της χρηματοδότησης (ανά ενέργεια), και τυχόν άλλους, επιπλέον όρους και προϋποθέσεις για την έγκριση των προτάσεων. Για την έγκριση της υλοποίησης των επιλεγόμενων ενεργειών εκδίδονται οι αναγκαίες διοικητικές πράξεις (απόφαση προέδρου, έγκριση υπουργού κλπ) και προωθείται η έγκριση αντίστοιχων υποέργων στο Πρόγραμμα Προβολής του Χειμερινού Τουρισμού της δράσης 5.3.1 του ΕΠΑΝ.

**Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΑΤΕΛΛΗΣ**

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΓΕΝ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

ΚΟΙΝΗ ΥΠΟΥΡΓΙΚΗ ΑΠΟΦΑΣΗ

ΘΕΜΑ : «Προσδιορισμός των λειτουργικών μορφών και τάξεων των τουριστικών καταλυμάτων και λοιπών τουριστικών εγκαταστάσεων που είναι δυνατό να εντάσσονται στα Επιχειρησιακά Προγράμματα αρμοδιότητας Υπουργείου Γεωργίας και τα Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα (ΠΕΠ) κατά την Γ΄ Προγραμματική Περίοδο, ως εγκαταστάσεις ανάπτυξης Αγροτικού Τουρισμού.

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΓΕΩΡΓΙΑΣ

Έχοντας υπόψη τις διατάξεις:

- α) του ν.δ. 131/74 «περί παροχής οικονομικών ενισχύσεων στη γεωργική, κτηνοτροφική, δασική και αλιευτική παραγωγή» (Α΄ 320), όπως τροποποιήθηκε με τους ν. 1409/83 (Α΄ 199), 2538/97 (Α΄ 242) και 2512/97 (Α΄ 138)
- β) του άρθρου 29^Α του ν. 1558/1985 «Κυβέρνηση και κυβερνητικά όργανα» (Α΄ 137), όπως το άρθρο αυτό προστέθηκε με το άρθρο 27 του ν. 2081/1992 «Ρύθμιση του θεσμού των Επιμελητηρίων, τροποποίηση διατάξεων του ν. 1712/1987 για τον εκσυγχρονισμό των επαγγελματικών οργανώσεων των εμπόρων, βιοτεχνών και λοιπών επαγγελματιών και άλλες διατάξεις» (Α΄ 154) και τροποποιήθηκε με την παρ. 2^α του άρθρου 1 του ν. 2469/1997 «Περιορισμός και βελτίωση της αποτελεσματικότητας των κρατικών δαπανών και άλλες διατάξεις» (Α΄ 38).
- γ) του άρθρου 39 παρ. 10 του ν. 2065/92 «Αναμόρφωση της άμεσης φορολογίας και άλλες διατάξεις» (Α΄ 113).
- δ) του ν. 2601/1998 «Ενισχύσεις ιδιωτικών επενδύσεων για την οικονομική και περιφερειακή ανάπτυξη της χώρας και άλλες διατάξεις» (Α΄ 81).
- ε) του άρθρου 21 παρ. 8 του ν. 2741/99 «Ενιαίος Φορέας Ελέγχου Τροφίμων και άλλες ρυθμίσεις του ΥΠ. Ανάπτυξης» (Α΄ 199).
- στ) του Π.Δ/τος με αριθ. 43/02 «για την κατάταξη των κύριων ξενοδοχειακών καταλυμάτων σε κατηγορίες με σύστημα αστέρων και τεχνικές προδιαγραφές αυτών» (Α΄ 43).

ζ) του Π.Δ/τος με αριθ. 337/00 «για την κατάταξη ενοικιαζομένων δωματίων και ενοικιαζομένων διαμερισμάτων σε κατηγορίες με το σύστημα των κλειδιών» (Α' 281).

η) του Π.Δ/τος με αριθ. 33/79 «περί τουριστικών καταλυμάτων εντός παραδοσιακών κτισμάτων» (Α' 10)

2. τους κανονισμούς:

α) καν. (ΕΚ) 1260/99 του Συμβουλίου «περί γενικών διατάξεων για τα Διαρθρωτικά Ταμεία».

β) καν. (ΕΚ) 1257/99 του Συμβουλίου «για τη στήριξη της αγροτικής ανάπτυξης από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Προσανατολισμού και Εγγυήσεων (ΕΓΓΠΕ) και για την τροποποίηση και κατάργηση ορισμένων κανονισμών».

γ) καν. 69/01 και 70/01 της Επιτροπής της Ε.Κ για την εφαρμογή των άρθρων 87, 88 της συνθήκης της ΕΚ στις κρατικές ενισχύσεις ήσσονος σημασίας και προς τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις.

την οδηγία με αριθ. 75/268

την αριθ. 56616/2000 απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας, Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημ. Έργων και Ανάπτυξης «Καθορισμός τμημάτων της Επικράτειας στα οποία δεν έχουν εφαρμογή τα κίνητρα επιχορήγησης και επιδότησης τόκων καθώς και επιδότησης χρηματοδοτικής μίσθωσης του ν. 2601/98, για τις επενδύσεις ίδρυσης και επέκτασης ξενοδοχειακών εγκαταστάσεων»

την αριθ. 451/2001 απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και Γεωργίας για τα καθεστώτα ενισχύσεων του κοινοτικού πλαισίου στήριξης 2000-2006 για επενδύσεις στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις.

την αριθ. Ε(2001)845/06.04.01 απόφαση της Ε.Ε. για την έγκριση του Ε.Π. Αγροτική Ανάπτυξη – Ανασυγκρότηση της Υπαίθρου.

την αριθ. Ε(2001)3562/19-11-2001 απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής με την οποία εγκρίθηκε το Ε.Π. Κοινοτικής Πρωτοβουλίας LEADER+.

τα εγκεκριμένα από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα (Π.Ε.Π.).

την αριθ. 2647/ΥΠΕΘΟ/538866/ΕΙΔ135/ΕΟΤ19.11.86 απόφαση του Υφυπουργού Εθνικής Οικονομίας «Μέτρα για την ελεγχόμενη τουριστική ανάπτυξη και την αναβάθμιση της τουριστικής προσφοράς περιοχών της Χώρας. Καθορισμός περιοχών ελέγχου τουριστικής ανάπτυξης», όπως τροποποιήθηκε και σήμερα ισχύει.

την αριθ. 485/2001 κοινή απόφαση του Πρωθυπουργού και Υπουργού Ανάπτυξης «Ανάθεση αρμοδιοτήτων στους Υφυπουργούς Ανάπτυξης, Αλέξανδρο Καλαφάτη, Χρήστο Θεοδώρου και Δημήτριο Γεωργακόπουλο».

το γεγονός ότι από την εφαρμογή της παρούσας δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του Κρατικού Προϋπολογισμού .

ΑΠΟΦΑΣΙΖΟΥΜΕ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α

Άρθρο 1

Πεδίο εφαρμογής

Παρεμβάσεις Αγροτικού Τουρισμού μπορούν να υλοποιηθούν στο πλαίσιο των ακόλουθων Επιχειρησιακών Προγραμμάτων:

Α. Ε.Π. «Αγροτική Ανάπτυξη και Ανασυγκρότηση της Υπαίθρου» και ειδικότερα στα μέτρα 7.6 «Διαφοροποίηση των γεωργικών δραστηριοτήτων που σχετίζονται με τη γεωργία, για να παρασχεθεί η δυνατότητα δημιουργίας πολλαπλών δραστηριοτήτων και η απόκτηση εναλλακτικών εισοδημάτων» και 7.9 «Ενθάρρυνση τουριστικών και βιοτεχνικών δραστηριοτήτων».

Β. Ε.Π. Κοινοτικής Πρωτοβουλίας LEADER+ και ειδικότερα στο πλαίσιο του μέτρου 1.2 «Ενισχύσεις σε επενδύσεις – Στήριξη στην επιχειρηματικότητα».

Γ. Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα και ειδικότερα στο πλαίσιο των «Ολοκληρωμένων Προγραμμάτων Ανάπτυξης Αγροτικού Χώρου» και στο Πρόγραμμα «Πολυαπασχόλησης στη γεωργική εκμετάλλευση» σε εφαρμογή του κεφ. ΣΤ' της αριθ. 451/01 ΚΥΑ, όπως αυτή ισχύει κάθε φορά.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β

Λειτουργικές μορφές και τάξεις τουριστικών καταλυμάτων

Άρθρο 2

Ίδρυση νέων κύριων και μη κύριων ξενοδοχειακών καταλυμάτων

Οι λειτουργικές μορφές και τάξεις νέων τουριστικών καταλυμάτων, που ενισχύονται στα πλαίσια των μέτρων και δράσεων ανάπτυξης Αγροτικού Τουρισμού των προγραμμάτων του Κεφαλαίου Α είναι δυνατόν να είναι οι ακόλουθες:

Α. Παραδοσιακά ή διατηρητέα κτίρια: Πρόκειται για επισκευή, αποκατάσταση παραδοσιακών ή διατηρητέων κτιρίων και μετατροπή τους σε τουριστικά καταλύματα, σε εφαρμογή αρχιτεκτονικής μελέτης, που συντάσσεται σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Π.Δ. 33/79 (ΦΕΚ 10/Α/24.01.79) και την αρ. 532249/27.07.94 (ΦΕΚ 616Β/09.08.94) απόφαση του Γενικού Γραμματέα του Ε.Ο.Τ..

Τα ανωτέρω κτίσματα πρέπει να είναι χαρακτηρισμένα ως παραδοσιακά ή διατηρητέα, από τις αρμόδιες κατά τόπους Υπηρεσίες του Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. ή του ΥΠ.ΠΟ.

Β. Ξενοδοχεία κλασσικού τύπου, 5, 4 και 3 αστέρων : Πρόκειται για μορφή ξενοδοχείου που περιλαμβάνει κοινόχρηστους χώρους υποδοχής, παραμονής, εστίασης και αναψυχής πελατών, υπνοδωμάτια, λουτρά και βοηθητικούς χώρους. Η ίδρυσή τους γίνεται σύμφωνα με τις σχετικές προδιαγραφές που προβλέπονται στο Π.Δ. 43/02 (ΦΕΚ 43/Α/02).

Ο ελάχιστος απαιτούμενος αριθμός δωματίων είναι 10.

Γ. Ξενοδοχεία τύπου MOTEL 4 και 3 αστέρων: Πρόκειται για ξενοδοχεία που περιλαμβάνουν κοινόχρηστους χώρους υποδοχής, παραμονής, εστίασης και αναψυχής πελατών, υπνοδωμάτια με ιδιαίτερα λουτρά και βοηθητικούς χώρους. Τα ξενοδοχεία τύπου MOTEL ιδρύονται, εφόσον η σχετική χρήση επιτρέπεται από τις κείμενες διατάξεις, είτε εκτός σχεδίου αλλά εντός ΖΟΕ είτε εκτός σχεδίου, εκτός οικισμών και γενικά εκτός κατοικημένων περιοχών ή στις παρυφές τέτοιων περιοχών, αλλά

απαραιτήτως επί οδικών αρτηριών μεγάλης κυκλοφορίας που ενώνουν μεγάλα αστικά ή τουριστικά κέντρα και εμφανίζουν σημαντική κίνηση αυτοκινήτων (εθνικό και επαρχιακό δίκτυο). Η ίδρυσή τους γίνεται σύμφωνα με τις σχετικές προδιαγραφές και διαδικασίες που προβλέπονται στο Π.Δ. 43/02 (ΦΕΚ 43/Α/02).

Ο ελάχιστος απαιτούμενος αριθμός δωματίων είναι 10.

Δ. Ξενοδοχεία τύπου επιπλωμένων διαμερισμάτων 5, 4 και 3 αστέρων:

Πρόκειται για ξενοδοχεία, που διαθέτουν κοινόχρηστους χώρους υποδοχής και παραμονής πελατών, βοηθητικούς χώρους και περιλαμβάνουν διαμερίσματα ενός, δύο ή περισσότερων κύριων χώρων με πλήρες λουτρό και μικρό μαγειρείο. Η ίδρυσή τους γίνεται σύμφωνα με τις σχετικές προδιαγραφές και διαδικασίες, που προβλέπονται στο Π.Δ. 43/02 (ΦΕΚ 43/Α/02).

Ο ελάχιστος απαιτούμενος αριθμός δωματίων ανέρχεται σε 10.

Ε. Τουριστικές επιπλωμένες επαύλεις και τουριστικές επιπλωμένες κατοικίες: Οι Τουριστικές επιπλωμένες επαύλεις είναι μονόροφες ή δύοροφες μονοκατοικίες ενδιαφέρουσας αρχιτεκτονικής μορφής που έχουν ανεξάρτητη και άμεση εξωτερική προσπέλαση, ιδιωτικότητα και παρουσιάζουν αυτοτέλεια οικοπέδου και κτίσματος, όπου ανήκει αποκλειστικά και ο διαμορφωμένος κήπος.

Οι Τουριστικές επιπλωμένες κατοικίες είναι μεμονωμένες ή σε σειρά ή σε συγκρότημα μονόροφες ή δύοροφες κατοικίες, που έχουν αυτοτέλεια λειτουργίας, ανεξάρτητη εξωτερική προσπέλαση και ιδιωτικότητα.

Η ίδρυσή τους γίνεται σύμφωνα με τις σχετικές προδιαγραφές και διαδικασίες που προβλέπονται στην αριθ. 530992/87 (ΦΕΚ 557/Β/87) απόφαση του ΕΟΤ.

Ο ελάχιστος απαιτούμενος αριθμός κλινών ανέρχεται σε 10.

ΣΤ. Ενοικιαζόμενα δωμάτια 4 «κλειδιών»:

Πρόκειται για ενοικιαζόμενα δωμάτια σε συγκρότημα μέχρι 10 δωματίων που ιδρύονται με βάση τις προδιαγραφές που ορίζονται στο Π.Δ. 337 (ΦΕΚ 281/Α/28.12.2000).

Ο μέγιστος δυνατός αριθμός δωματίων είναι 10, ενώ ο ελάχιστος απαιτούμενος αριθμός δωματίων είναι 6 με αντίστοιχο αριθμό κλινών 12.

Ζ. Ενοικιαζόμενα επιπλωμένα διαμερίσματα 4 «κλειδιών»: Πρόκειται για ενοικιαζόμενα επιπλωμένα διαμερίσματα σε συγκρότημα μέχρι 20 δωματίων που ιδρύονται με βάση τις προδιαγραφές που ορίζονται στο Π.Δ. 337 (ΦΕΚ 281/Α/28.12.2000).

Ο μέγιστος δυνατός αριθμός δωματίων είναι 20, ενώ ο ελάχιστος απαιτούμενος αριθμός δωματίων είναι 6 με αντίστοιχο αριθμό κλινών 12.

Άρθρο 3

Περιορισμοί στη χωροθέτηση και τις τάξεις τουριστικών καταλυμάτων

Η ίδρυση τουριστικών καταλυμάτων του προηγούμενου άρθρου υπόκειται στους ακόλουθους όρους και περιορισμούς:

α. Η μετατροπή χαρακτηρισμένων παραδοσιακών ή διατηρητέων κτισμάτων σε τουριστικά καταλύματα ενισχύεται κατά προτεραιότητα στις περιοχές εφαρμογής των προγραμμάτων χωρίς κανένα επιπλέον περιορισμό.

β. Για όλες τις λοιπές λειτουργικές μορφές καταλυμάτων του άρθρ. 2 ισχύουν οι περιορισμοί που προβλέπονται στην με αριθ. 2647/ΥΠΠΕΘΟ /538866/ ΕΙΔ135/

ΕΟΤ/19.11.86 (ΦΕΚ 797/86/Β) απόφαση του Υφυπουργού Εθνικής Οικονομίας «Μέτρα για την ελεγχόμενη τουριστική ανάπτυξη και την αναβάθμιση της τουριστικής προσφοράς περιοχών της Χώρας. Καθορισμός περιοχών Ελέγχου Τουριστικής Ανάπτυξης», όπως αυτή τροποποιήθηκε και ισχύει σήμερα.

γ. Σε οικόπεδα ή γήπεδα ευρισκόμενα σε απόσταση μικρότερη των 3 χλμ. από τις ακτές είναι δυνατή η ίδρυση μόνο κυρίων ξενοδοχειακών καταλυμάτων (ξενοδοχεία κλασσικού τύπου, ξενοδοχεία τύπου Motel, ξενοδοχεία τύπου επιπλωμένων διαμερισμάτων), τουριστικών επιπλωμένων επαύλεων, τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών, καθώς και μετατροπή παραδοσιακών ή διατηρητέων κτιρίων σε καταλύματα.

δ. Σε παραδοσιακούς οικισμούς, εκτός από τη μετατροπή σε κατάλυμα παραδοσιακών ή διατηρητέων κτιρίων, είναι δυνατή η ίδρυση μόνο ξενοδοχείων κλασσικού τύπου και επιπλωμένων διαμερισμάτων, τουριστικών επιπλωμένων επαύλεων και τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών λαμβανομένων υπόψη των περιορισμών του εδαφίου β.

ε. Η κατασκευή ενοικιαζομένων επιπλωμένων δωματίων και ενοικιαζομένων επιπλωμένων διαμερισμάτων είναι δυνατή, τηρουμένων σωρευτικά και των περιορισμών των εδαφίων β, γ και δ του παρόντος άρθρου, μόνο σε οικόπεδα που βρίσκονται εντός σχεδίου, εντός οικισμών προϋφιστάμενων του 1923 ή εντός οριοθετημένων οικισμών με πληθυσμό κάτω των 2.000 κατοίκων. Τα οικόπεδα αυτά θα πρέπει επί πλέον να βρίσκονται εκτός των περιοχών, που ορίζονται στην ΚΥΑ των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας, Ανάπτυξης και ΠΕΧΩΔΕ 56616/2000 (ΦΕΚ 803/Β/00).

Άρθρο 4

Επέκταση κύριων και μη κύριων ξενοδοχειακών καταλυμάτων

Ενισχύεται η επέκταση κύριων και μη κύριων ξενοδοχειακών καταλυμάτων που ήδη λειτουργούν νόμιμα με ειδικό σήμα λειτουργίας, εφόσον ανήκουν στις λειτουργικές μορφές και τάξεις του άρθρου 2 της παρούσας και μόνον υπό τους όρους και περιορισμούς του άρθρου 3.

Άρθρο 5

Ποιοτικός Εκσυγχρονισμός κύριων και μη κύριων ξενοδοχειακών καταλυμάτων

1.-Ενισχύεται ο ποιοτικός εκσυγχρονισμός κύριων και μη κύριων ξενοδοχειακών καταλυμάτων, που ήδη λειτουργούν νόμιμα με ειδικό σήμα λειτουργίας, ανεξαρτήτως λειτουργικής μορφής και τάξης.

2. Η χορήγηση της ενίσχυσης είναι δυνατή, εφόσον, με την ολοκλήρωση των σχετικών έργων, εργασιών και προμηθειών, που συνιστούν τον ποιοτικό εκσυγχρονισμό τα καταλύματα κατατάσσονται σε λειτουργικές μορφές και τάξεις του άρθρου 2 της παρούσας και μόνο. Η δυνατότητα μετατροπής της λειτουργικής μορφής και η δυνατότητα κατά τάξη προαγωγής των καταλυμάτων, που δεν συγκαταλέγονται στο άρθρο 2, βεβαιώνεται από την αρμόδια υπηρεσία του ΕΟΤ ή της οικείας Περιφέρειας, η οποία και εγκρίνει την τροποποιητική αρχιτεκτονική μελέτη για τη μετατροπή της λειτουργικής μορφής ή και την προαγωγή κατά τάξη. Η βεβαίωση της εν λόγω δυνατότητας μετατροπής λειτουργικής μορφής ή και προαγωγής κατά τάξη και η έγκριση της τροποποιητικής αρχιτεκτονικής μελέτης, όπου απαιτείται, αποτελούν προϋπόθεση για την χορήγηση ενίσχυσης των

επενδύσεων ποιοτικού εκσυγχρονισμού στα οικεία προγράμματα, εφόσον πρόκειται για καταλύματα, που δεν συγκαταλέγονται στην απαρίθμηση του άρθρ.2 του παρόντος Κεφαλαίου.

Κεφάλαιο Γ΄

Άρθρο 6

Λοιπά καταλύματα και άλλες Τουριστικές Εγκαταστάσεις

1. Ενισχύεται η ίδρυση και επέκταση οργανωμένων τουριστικών κατασκηνώσεων Β΄ τάξης και άνω, σύμφωνα με τις προδιαγραφές και διαδικασίες που προβλέπονται στην αριθ. 530992/87 (ΦΕΚ 557β/87) απόφαση του ΕΟΤ. Επίσης ενισχύεται ο ποιοτικός εκσυγχρονισμός τέτοιων κατασκηνώσεων, που λειτουργούν νόμιμα με ειδικό σήμα λειτουργίας, ανεξάρτητα από τάξη.

Επενδύσεις ίδρυσης ή επέκτασης οργανωμένων τουριστικών κατασκηνώσεων Β΄ τάξης μπορούν να υλοποιηθούν σε οικοπέδα - γήπεδα, τα οποία βρίσκονται σε απόσταση μεγαλύτερη των 3 χιλ. από ακτές. Τουριστικές κατασκηνώσεις Α΄ τάξης μπορούν να υλοποιηθούν οπουδήποτε μπορούν να χωροθετηθούν.

2. Λοιπές τουριστικές εγκαταστάσεις που περιγράφονται στην αριθ. 530992/87 (ΦΕΚ 557/Β/87) απόφαση του ΕΟΤ υλοποιούνται σύμφωνα με τις διατάξεις της απόφασης αυτής και τις λοιπές διατάξεις της εθνικής νομοθεσίας.

Κεφάλαιο Δ΄

Άρθρο 7

Νόμιμες εγκρίσεις και άδειες

Όλες οι ενισχύσεις των προηγούμενων άρθρων του Κεφαλαίου αυτού χορηγούνται υπό τον όρο, ότι έχει προηγηθεί η τήρηση των νόμιμων διαδικασιών και η λήψη των νομίμων αδειών για την ίδρυση, επέκταση και εκσυγχρονισμό των αντίστοιχων καταλυμάτων και λοιπών εγκαταστάσεων από τους αρμόδιους φορείς.

Η παρούσα να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΓΕΩΡΓΙΑΣ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΔΡΥΣ

Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΣ